

Карен Симонян

Планетата на двойниците

Убийство в „Капелата“

ВИЛАНК – Четвърта планета на двойната звездна система Зугастра (вж. Галактически център, сектор 257 LB). Средно разстояние между центровете на тежестта на двете светила – 7,311 астрономически единици... Средна орбитална скорост – 56,72 км/сек... Време за пълно завъртане около оста – 30 ч. 42 мин. и 15 сек... Има един спътник... Планетата е открита през 5762 година от Дж. Виланк (вж.). Заселена е след 257 години. Сектор 276 LB е известен като най-доброто място за почивка.

Лоуел А. – Пълен галактически справочник, том 128
(137-о допълнено издание. Бенедикт, 9827 г.)

Първа глава

В залата на аптеката се разнесе синият звън на камбанката на пътната врата. Нерсес Мажан вдигна глава и погледна посетителя. В аптеката бе влязла девойка, която, вместо да се приближи до остъкления сектор, където аптекарят приемаше рецептите, закрачи към дъното на залата и седна на една от масите. Явно си мислеше, че е сама, защото остъкленият сектор беше непрозрачен отвън.

Аптекарят добави с малката лопатка още малко лекарствен прах в блюдото на везната. Дългата блестяща стрелка застана точно по средата на скалата. После Нерсес изсипа съдържанието на блюдото в гилзата на уреда, пресова сместа и се получи овална таблетка. Това лекарство много се търсеше в града. Туристите и леговниците не можеха и да си представят, че ще успеят да си починат пълноценно и да се забавляват бурно, без да гълтат с шепи от тези таблетки. Впрочем тези таблетки, както и барът, в който обикновено сервираше Нестор, осигуряваха основния доход на аптекаря Нерсес Мажан.

Нерсес Мажан сложи таблетката в пликче и погледна часовника си. Беше два часа и четиридесет минути. Лицето му се изопна. Пак, погледна към девойката, която шепнешком даваше поръчката си на Нестор. Нерсес окачи везната, облакът се на масата и отправи любопитен поглед към дъното на залата. „Безгрижен зефир над росна ливада“ – спомни си Нерсес Мажан едно стихче от старо стихотворение. Зефир, предизвикващ смразяващи тръпки у човека. Но девойката съвсем не беше

безгрижна, както му се бе сторило на пръв поглед. По сериозното ѝ лице се четеше зле прикрита тревога.

За Нерсес Мажан появяването на посетителката бе изненада. Той не помнеше случай по това време на деня някой да влезе в аптеката – не за лекарства, а просто за да седне на някоя маса и да се вгълби в мислите си. За щастие Нестор никога не се учудваше на подобни неща. Затова, като поднесе на девойката сок и малинов сладолед, той не отиде при Мажан, за да сподели недоумението си.

Аптекарят отново посегна към взнатата, прегледа поредната рецепта и веднага забрави за необикновената посетителка, защото съставките на таблетките, които приготвяше, бяха специфични за всеки клиент и трябваше да се внимава.

Нерсес Мажан се сепна и спря да работи едва когато едно от слънцата залезе и аптеката, и улицата „Голямо куче“, и целият град с предградията се превърнаха в оранжева приказка.

Хората започнаха да се усмихват. Дори приятелски намигаха на другото слънце, което бе увиснало на небосклоната и блестеше, без да заслепява. То пръскаше златистите си лъчи от хоризонт до хоризонт, вълшебно изменяше цялата околност и събуждаше в душите на неспокойните гости на Виланк акварелни мечти.

И от усмивките на хората се роди магическата вечер.

Нерсес Мажан излезе в залата, застана пред огромния прозорец и вдигна щорите. Усмихна се на вгълбената в мислите си девойка, седнала край масата. Но тя продължаваше съсредоточено да се взира в чашата с разтопен малинов сладолед, който сред този оранжев свят бе придобил нежнозелен оттенък. Бе отпила от плодовия сок само глътка, и то преди повече от три часа, когато Нестор ѝ го сервира заедно със сладоледа.

Странно беше, че девойката гледа с безразличие на малкото румено светило, възвестяващо настъпването на вечерта с веселите празненства, силните преживявания и многобройните развлечения. Нерсес Мажан поклати глава, влезе в работната си стая, седна пред бялата маса и отново се вгледа съсредоточено в дългата стрелка на аптекарската везна.

Улицата постепенно се оживяваше.

Не след дълго започна вечерната суматоха. Аптекарят вече не можеше да се доверява на очите си при изчисляването на милиграмовете съставки на лекарството, защото в залата не секваше звънът на камбанката на пътната врата и монотонната досадна гълчава на клиентите го разсейваше.

Нерсес Мажан остави взнатата и покри масата със стъклени

похлупак. Започваше денят на Нестор и той можеше да си почине.

Освен случайните туристи – любители на сладолед и плодов сок, които вечер изпълваха бара, Нестор си имаше и постоянни клиенти. Те бяха малко, идваха всяка вечер, настаняваха се удобно и глътка по глътка, без да бързат, пиеха маулско кафе, наслаждавайки се на неповторимия му вкус и аромат.

Във Виланк много обичаха тази странна гъста напитка и затова кафеените насаждения в Маул се обработваха и поддържаха изрядно, а транспортните звездолети, долетели от далечните кътчета на Галактиката, често по няколко дни кръжаха над космодрумите на планетата, очаквайки да се освободи площадка за кацане.

На излизане от работната стая Нерсес Мажан се спря на прага и за миг потърси сред тълпата девойката – първата посетителка за деня в аптеката.

И наистина много щеше да се учуди, ако не успеше да я види в дъното на залата.

„Впрочем какво ме засяга?“

Нерсес Мажан не се интересуваше от посетителите, защото всички, с малки изключения, бяха туристи от планетната система Зугастра, от Маул, от Рамзес, от съзвездие Орион. Те с удоволствие предприемаха тези пътувания по чудесните галактически пътища, пилееха дни, седмици и месеци, подтиквани от непреодолимото желание да се вляят във водовъртежа на виланкския живот. Всички те бяха от хората, които искат на всяка цена да загубят нещо. И губеха с голям успех най-ценното.

По всичко изглеждаше, че и девойката се числеше към тия туристи, беше облечена доста дръзко, както и останалите млади жени в залата. Бе сресала и прибрала косите си по образец на модната фризура, станала популярна в Рамзес. Тялото ѝ – голо от лявото рамо до кръста, бе татуирано със знаци – символи, без които жителките на планетата Досп смятаха живота си за безпредметен.

Нерсес Мажан сви рамене, учуден от собственото си упорито любопитство към посетителката. Сам не разбираше коя е причината за него.

„Какво ме интересува тя?“

Той мина между лабиринта от маси.

Пред вратата, водеща към втория етаж, Нерсес Мажан среща Нестор с поднос в ръка, който мълчаливо, само с поглед му посочи дъното на салона. Нерсес разбра намека на стареца и се обърна.

Погледите на аптекаря и на девойката се срещнаха.

Нерсес Мажан спря за миг, сякаш за да размисли и вземе решение,

а сетне се заизкачва по спираловидната стълба.

В просторната стая, застлана с меки като гъба червеносинкави кикенски кожи, той се съблече, хвърли небрежно бялата си манта и с наслаждение легна на пода.

Почивката върху кикенските кожи, която той наричаше навик, бе единственото му удоволствие в този монотонен живот. Такъв приятен навик бе и да пуши цигарите, доставяни от съзвездието Скорпион. Те проясняваха уморения му мозък, ободряваха го и изпълваха изтощените му от еднообразната работа мускули с енергия.

Нерсес Мажан затвори очи.

Погледът на девойката в салона... Какъв беше той? Печален? Очаквателен? Уморен?... Да, да, какво се криеше в този поглед?

„Това не ме засяга.“

Угрижена и тъжна... Защо?

„По дяволите!... Това изобщо не ме засяга!“

Тя влезе в аптеката още призори и досега стои там.

„Да... зная... Безгрижен зефир над росна ливада... Впрочем какво общо имам с нейните грижи и скърби!“

... След години, когато го запитат как е започнало всичко, той, Нерсес Мажан, някогашният аптекар, живял на улица „Голямо куче“, ще се затрудни да отговори. Когато станат много настоятелни, той ще се опита да обясни по следния начин: „Лежах на пода и пуших... Не, беше обикновена вечер. Аз и сега обичам да пуша легнал на пода. После влезе Нестор. Познавате ли го?... Досетих се, че вече е нощ, следователно в салона би трябвало да няма посетители. И въпреки това попитах дали долу все още има хора... Знаете ли, преди никога не съм му задавал подобен въпрос.“

Нестор отвърна:

– Почти няма.

– Почти?...

Стъклата на прозореца бяха потъмнели. Луната вече пълзеше по оранжевия диск на слънцето. Черното небе бе осеяно с ярки звезди.

– Значи заключи вратата? – продължи настойчиво да пита Нерсес Мажан.

Нестор се издаде:

– Тя все още е там. Може би тази вечер няма да заключим салона. – И припряно рече: – Снаряжението е готово. Кога ще заминеш?

Последното изречение стана съдбовно. Поне така би го определил след години Нерсес Мажан.

Та нали тогава за първи път в живота си, без никаква сериозна причина, отказа да ходи на лов за кикени? С това май не бе имал намерение само да изтрие фараонската усмивка от лицето на стареца, за да се появи на нейно място разсеяно-глупавото му изражение.

– Няма да замина. Веднага върни снаряжението! Може да потрябва някому – нареди Нерсес Мажан, гасейки цигарата си. – Аз слизам в салона.

Нестор понечи да тръгне след него, но спря на площадката, погледна надолу и промърмори: „Хората винаги са странни.“

Момичето вдигна глава, усмихна се и погледна аптекаря – плахо, безпомощно, умолително.

– Меластра! – рече Нерсес Мажан и замълча.

– Аз ще си тръгвам – отговори момичето, тълкувайки по своему мълчанието на аптекаря.

– Не!... Защо?... – възкликна Нерсес Мажан. – Бих желал да ви предложа моето маулско кафе. Опитвали ли сте го? Мнозина, естествено, не го харесват. Но всичко е въпрос на вкус и навик. Нестор, две чаши маул!

Момичето поклати глава, сякаш отказваше. Затова Нерсес Мажан побърза да добави:

– Аз ви черпя... Меластра, отдавна ли сте в нашия град?

– Да, хареса ми вашият салон – отвърна момичето. – Но аз веднага ще си тръгна.

Нерсес Мажан седна срещу него.

– Нестор ей сега ще ни поднесе кафето.

– Благодаря... – девойката се усмихна.

– Ако възнамерявате да останете още в нашия град – каза Мажан – и ако сте харесали моя салон, ще ми бъде приятно да ви виждам по-често тук.

Големите черни очи на момичето заблестяха.

– Благодаря, меластрър. Ако не ми се случи нещо изненадващо, готвя се скоро да си замина.

– А ако изненадващото вече се е случило? Момичето изплашено се озърна. Устните му затрепераха.

– Нима?

– Ами да – усмихна се Нерсес Мажан. – По всяка вероятност тази изненада съм аз.

Нестор застана до масата и постави пред двамата високите чаши с маулско кафе.

– Наистина ли?... – момичето разсеяно огледа опустелия салон и едва когато Нестор си излезе, попита:

– Значи вие ме харесвате?

Аптекарят кимна, за да скрие смущението си, взе тънката стъклена пръчица и бързо започна да разбърква гъстото кафе в чашата си.

Девојката сложи длан върху ръката му:

– Ако искаш, да прекараме заедно тази нощ?

Аптекарят се почувствува унижен.

– Ти сама ли пристигна във Виланк? – попита я той, преструвайки се, че не е чул последните й думи.

– Сега вече съм сама.

„Тя не е дошла сама... Тя не е от ония търсачи на приключения, които пътешестват из Космоса от планета на планета, в плен на призрачни и мимолетни удоволствия.“

– Къде си отседнала?

– Днес – тук – момичето облиза с език стъклената бъркалка и опита кафето. – Вкусно е – рече то.

– А вчера? – запита Нерсес Мажан.

Момичето принудено се изсмя:

– Нима е толкова важно? По-важното е, че сега съм сама. Искам час по-скоро да отпътувам от Виланк. Вероятно ми омръзна...

– Може би...

– Бих желала да прекараме нощта заедно. Ти наистина ли ме харесваш?

Нерсес Мажан не отговори.

– Това е всичко – продължи момичето. – Останалото няма значение.

И млъкна.

Аптекарят отново започна да бърка кафето си, сякаш бе забравил всичко на този свят.

Лекият ветрец люлееше камбанката на пътната врата и звънът й прищипваше като с клещи сърцето на отчаяното момиче, караше го боязливо да потръпва.

– Казвам се Урсула – рече момичето, сякаш за да избяга от натрапчивия звън на камбанката, който пробуждаше сърцето му.

А звуците летяха из салона, заливаха го с цветовете на дъгата, плуваха и гаснеха, притиснати от нова вълна звукове, идещи откъм вратата.

– Обаче обичам мъжете да ме наричат Ула – продължи момичето. – Така се обръщат към мен и близките ми. Моля те, затвори вратата!...

Или откачи тази камбанка!

Нерсес Мажан бавно се приближи до полуотворената врата, люлее се на пантите, затвори я плътно и спусна резето.

– Обичаш мъжете, нали? – отбеляза той и отново седна срещу Урсула. – Пий... кафето успокоява.

– Не, не... – извика момичето, прилепило длани към посърналото си, измъчено лице.

Навън бе късна нощ. Градът бе потънал в студен, сънен полумрак. От прозорците на салона се виждаше черният небосвод. Разсипаните по него звезди напомняха хаотично пръснати отломки от безброй слънца. От тях струеше тази студена, мъртва светлина.

– Пий! – настояваше Нерсес Мажан. – Ти си развълнувана. Още щом влезе в аптеката, забелязах, че си разстроена. Пий... веднага ще се успокоиш и ще съжаляваш, че пропиляваш такава чудна вечер в тази неприветлива и пуста аптека.

Момичето започна да отпива на глътчици от маулското кафе, крадливо поглеждайки с удивително големите си черни очи към Мажан. Маулското кафе наистина ѝ помогна. Урсула отмести празната чаша и нежно улови ръката на аптекаря.

– Обещавам ти няколко часа блаженство – рече тя. – Дори и твоето кафе не може да се сравни с онова, което ще получиш от мен. Защо не казваш нищо? Може би наистина изненадата си ти... Покани ме... Е?... Съмняваш ли се, или се страхуваш? Обещавам ти да прекараш мигове, каквито човек рядко изживява в живота си.

Нерсес Мажан измъкна ръката си изпод студените пръсти на Урсула.

– Но ти май... се готвеше да си тръгваш? – внимателно ѝ напомни той, за да не я обиди.

– Гониш ли ме?

– Не.

– Тогава защо да си ходя? Когато дойде при мен, помислих, че ще ме накараш да си тръгна, защото нощем салонът се затваря. Меластър, покани ме!

Нерсес Мажан стана.

– Да вървим!

– Разбира се – отвърна Урсула. В гостната на втория етаж девойката с удоволствие се отпусна в креслото.

Аптекарят застана до нея.

– На този Нестор май целият свят му е крив, а? – попита Урсула.

- Да.
- Отдавна ли?
- Такъв го помня.
- От злоба, изглежда, не спи и нощем?
- Той изобщо не спи – отвърна Нерсес Мажан.
- Седни, защо стоиш прав?... Той няма ли да ни пречи?
- Не.

Урсула подвиг крака и се намести по-удобно в креслото.

- Много съм уморена – извини се тя.

Аптекарят седна срещу нея.

- Защо сядаш далеч от мен?... Не си каза името.

– Нерсес, Нерсес Мажан.

– Нерсес... – повтори Урсула и тихичко се изсмя. – Нерсес, колко е спокойно тук и... безопасно.

Тя блажено притвори очи.

Любопитството на Нерсес Мажан се смени с лека колебливост. Той си помисли, че не е в състояние да откъсне поглед от девойката, с която едва се бе запознал, че символичните спирали, спускащи се главозамайващо по бялото ѝ тяло – от раменете до кръста, го вълнуват. Досега никой не бе предизвиквал у него такова възхищение, такъв възторг.

- Ти си хубав – с дрезгав глас рече Урсула.

– Благодаря, меластра!

– И все още си млад.

– Да, меластра. И в това е моето нещастие.

– Защо?

– Хората често ми го натякват.

– Особено жените, нали?

– Понякога.

– Ти виждал ли си мъртвец? – неочаквано запита Урсула и се опита да прикрие с ръка разголената си гръд. – Защо ме гледаш така? Неприятно ми е.

– Случвало ми се е два пъти – произнесе с дрезгав глас Нерсес Мажан.

– Какво?

– Казвам, че на два пъти ми се е случвало да виждам мъртвци.

– Така ли? – По лицето ѝ се изписа предишният страх. – А защо си спомни за това?

– Мисля, че ти ме попита... Меластра, тук е напълно безопасно – рече аптекарят и неспокойно се размърда в креслото. – Тази вечер

можеш да останеш при мен, ще те подслоня. Ако се наложи, можеш да останеш и утре, и в другиден. Колкото пожелаеш.

– Ами Нестор?

– Той е най-добрият ми приятел. И нещо повече – паметта на моя род.

– Паметта на рода! – повтори Урсула. – Това е небесносиня, недостижима мечта. – Млъкна и после някак виновно добави: – Защото аз нямам род.

– Случва се... Сега мнозина нямат род... Нестор е приготвил отсрещната стая за тебе...

– А ти?

– Свикнал съм с моята.

– Винаги съм мечтала да бъда сама, в уединение. Нерсес... ти наистина си удивителен човек!... А знаеш ли защо си такъв?... Защото в теб живее паметта на рода ти, на прадедите. Аз не греша.

– Мислиш ли?... – Нерсес Мажан чувствуваше как слепоочията му пулсират. – Ставай, вече е късно!

– Дори не зная кои са родителите ми. – Урсула бе забравила неотдавнашния поглед на Нерсес, който я смути, и отново се намести удобно, облегната на дясната си ръка. – Родила съм се на планетата Варвукс. Разбираш ли? – възкликна отчаяно момичето.

Нерсес Мажан ѝ кимна.

Той никога не беше чувал за Варвукс. Вероятно това беше някаква далечна, голяма планета.

– Аз съм просто дъщеря на Варвукс – отчаяно повтори тя.

– Късно е вече – безпомощно рече Нерсес Мажан. – Трябва да почиваш!

– Откъде знаеш? – попита момичето. – Аз често гълтам таблетки за успокоение.

– Не се съмнявам.

Девојката неуверено погледна младия човек, застанал срещу нея. После се усмихна, изправи се неохотно, оправи полата си и като се вдигна на пръсти, сложи ръце на тила си. Поиска да се прозее, но вместо това издаде странни звуци и разтърси глава, без да се съобразява, че разваля рамзеската си прическа.

– Сутрин ставам късно – каза тя.

– Никой няма да ти пречи.

Нерсес Мажан отвори вратата на стаята ѝ.

На прага Урсула отново се спря.

– Унасяш се в работата си... Когато влязох в салона на аптеката, ти ме погледна, но сетне веднага ме забрави. Винаги ли си такъв?

– Какъв?

– Забраванко.

– Не зная. Може би... Лека нощ.

– Това е много важно – каза момичето.

– Кое?

– Нощта да бъде лека.

– Може би.

– Освен това си и търпелив. Вероятно вече ти досаждам, но ти нито веднъж не го показва.

– Защо да го показвам, когато не е имало повод?

– Повод ли?... Имаше – рече момичето, притискайки се към Мажан. – Нали аз непрекъснато дърдорях глупости? А да се каже „лека нощ“ е много важно, защото... вероятно следобед ПОСИЗУ¹ ще ме потърси. Ако ме открият тук, според полицейския ред ще бъдеш обвинен, че си укрил убиец. Не се вълнувай, мили... За това ти нищо не знаеш. Така ли е? Можех и нищо да не ти казвам. Как мислиш, могат ли да ме открият тук?

– Могат – въздъхна дълбоко Мажан.

– И аз мисля така... Но ако не ме открият...

– Ще останеш тук колкото пожелаеш – рече Нерсес Мажан и я побутна към нейната стая. – Лека нощ!

Без да се оглежда, той се запъти към вратата в дъното на гостната и влезе в спалнята, застлана с кикенски кожи, които леко блестяха. Мажан легна на тях, направо на пода, и потъна в мисли, които бръмчаха като кошер в главата му. Трябваше да реши как да действа по-нататък.

Ала малко след това от коридора долетя тревожният звън на камбанката. Аптекарят се обърна по гръб, впери поглед в мрака и се опита да чуе какво става на първия етаж.

Нерсес Мажан, изглежда, бе загубил чувството си за време. Не можеше да разбере времето ли е спряло, или е минала цяла вечност след звъна на камбанката.

Убеден, че под напора на съмненията може да не заспи и до разсъмване, той най-сетне стана и започна бавно да се облича.

Къщата тънеше в тишина.

1. Полиция на системата Зугастра.

Нерсес отвори вратата на спалнята и се озова в гостната. И там, посред стаята, видя полуголото момиче.

– Не си ли заспала? – попита я шепнешком Нерсес Мажан.

Урсула поклати глава.

Аптекарят се приближи до нея.

– Тревожиш ли се за нещо?

Тя сведе глава, сякаш се срамуваше да признае, че е разтревожена.

– Отдавна ли стоиш тук?

– Чух някакви гласове и шум – изрече момичето, мърдайки едва-едва устни. – Изглежда е тя...

– Кой?... Полицията?

– Полицията ли? – Тя се поколеба за миг. – Да, разбира се, че полицията.

Да не си убила човек? – попита Нерсес Мажан, ужасен от въпроса си и от вероятния отговор.

– Аз ли?... – Урсула поклати отрицателно глава.

– Говори! – извика Нерсес. – Казвай!... Защо!...

– Това е той – каза момичето и се разплака. – Той го е убил... Но ПОСИЗУ търси мен. Уверена съм, че ме търси.

Нерсес Мажан не знаеше какво да прави. Нищо не разбираше. Но когато си даде сметка, че е прегърнал момичето за раменете, отдръпна ръце и започна да го успокоява.

– Иди да спиш... Напрасно мислиш, че полицията търси именно тебе. Нали си невинна? Нервите ти изневеряват. Утре всичко ще се изясни. Пък дори и да не се изясни, все едно, ще бъде по-леко. А кой е той?

Урсула мълчаливо се обърна и тръгна към спалнята си. В мътния полумрак се чу шракането на ключалката.

Нерсес Мажан побърза да слезе долу. В коридора се наметна с шлифера си, но когато понечи да бутне вратата и да излезе на улицата, сякаш се вкамени: в дъното на салона забеляза нечий силует и попита шепнешком:

– Нестор?

Отговор не последва.

Мажан почувствува как ръцете му се изпотпяват. Сякаш някой изцеждаше тялото му и потта изтичаше само от дланите му. Пристъпи към силуета и отново спря. Зад гърба си чу гласа на Нестор.

– Мен ли търсиш?

Без да откъсва очи от силуета, Нерсес Мажан каза:

– Нестор, излизам за няколко часа. Моля те, бъди спокоен! Ти чу ли

звънеца?...

– Вероятно е бил случаен минувач – отвърна Нестор. – Когато отворих вратата, нямаше никого. Изглежда, някой се забавлява.

– Хубаво забавление! – ядосано каза Нерсес. – Несторе, мислиш ли, че тук, в аптеката, може да има външен човек?

– Няма – рече старецът и внимателно погледна аптекаря. – Човекът, за когото говориш, стои отвън. А това, което виждаш, е сянката му.

Аптекарят въздъхна с облекчение, вгледа се още веднъж в неподвижния силует, който хвърляше сянка на стената, и излезе на улицата.

Близкият уличен фенер се намираше от лявата му страна. Затова Нерсес Мажан пое в тази посока и преди още да стигне ъгъла, се натъкна на човека.

Мажан заобиколи непознатия, без да откъсва очи от него, и с неприкрито любопитство го изгледа от главата до петите. Но не бе удостоен с никакво внимание. Човекът стоеше неподвижно и упорито се виразеше в мрачния небосвод.

– Ще се измориш, мелаcтър – не издържа Нерсес.

Човекът, без да променя позата си, го изгледа накриво.

– Ако чакаш някоя мелаcтра, повярвай, че тя повече няма да дойде – продължи Нерсес Мажан и се зарадва като момченце, което си отмъщава някому. А Мажан наистина си отмъщаваше на неканения силует, появил се преди малко в преддверието. – Тя, изглежда, е заминала с някой друг. Напразно ще чакаш цяла нощ. Мелаcтър, много приятно ще прекараш времето си, ако се потопиш мислено в чужди спомени и преживееш лудориите, вършени от истинските притежатели на тези спомени по хилядите планети на Галактическия център.

Непознатият процеди през зъби:

– Махай се! Ти ми пречиш!...

– Може би искаш да видиш изгрева на Синьото слънце?

– Мелаcтър! – глухо и заплашително рече непознатият.

– Ей сега си тръгвам – обеща Мажан. – Моля те само да смениш мястото си. Сянката пада точно върху стената на аптеката. Това е много неприятно. Особено нощем.

Непознатият покорно се отмести няколко крачки вляво.

– Благодаря – отвърна Нерсес Мажан. – Повече няма да те безпокоя. – И бързо прекоси улицата.

– Мелаcтър!...

Мажан се обърна и недоволно изгледа непознатия.

– Ти аптекар ли си?

– Да... но приемам поръчки само преди обяд.

– Тази ли е улица „Голямо куче“?

– Да. Кого търсиш?

Непознатият измънка:

– Кой ти каза, че търся някого?

– Никой – отвърна Нерсес Мажан.

– Точно така, никой – повтори непознатият.

Аптекарят зачака мълчаливо. Непознатият стоеше срещу него, потънал в мисли, и не говореше.

Мажан искаше да продължи пътя си, но непознатият го улови за ръкава на шлифера.

– Меластър, казват, че този, който посрещне първите лъчи на Синьото слънце на вашата планета, губи паметта си и се ражда отново. Вярно ли е? – попита непознатият.

– Може би – уклончиво отвърна Мажан. Той изведнъж разбра какво става с този човек, който се бе вкопчил в него и не искаше да го пусне. И тогава аптекарят го съжали: – Ти наистина ли си решил да посрещнеш изгрева на Синьото слънце? Напразно!... Това са глупости. Повярвай на думите ми е не приемай всичко на сериозно! Тези слухове се разпространяват в игралните домове, в хотелите на Виланк още в първите дни след пристигането на гостите, за да не се отдават те на безсмислени развлечения и да си лягат навреме, преди зазоряване.

– Така ли? – недоверчиво попита непознатият.

– Ти може би искаш да се разделиш с паметта си? По-добре ще е да я продадеш, ако намериш подходящ клиент.

Непознатият сви рамене и не отговори.

Този човек събуди любопитство у Нерсес Мажан. Той го разгледа внимателно под светлината на уличния фенер. Непознатият бе среден на ръст, на около четиридесет години или малко по-млад. Човекът щеше да е красив, ако правилните черти на лицето му не изразяваха загриженост и мъка. В утринната дрезгавина цялата му фигура излъчваше скрита печал.

От другия край на улицата се появи силует, който бавно се отправи към мъжете, застанали под фенера.

Непознатият хвърли поглед към силуета, после – към фенерите и трескаво прошепна:

– На лошо място сме застанали, меластър... Може би ще е по-добре да влезем в някоя кръчма?

И почти насила задърпа Нерсес Мажан след себе си. Отначало

аптекарят се поколеба дали да го последва, но сетне покорно тръгна подир непознатия.

Съседната улица бе също слабо осветена. Животът в града сякаш бе замрял, улиците бяха пусти и тихи. За миг Нерсес Мажан бе готов да повярва, че тази вечер само той и непознатият страдат от безсъние. Но тишината беше измамна. В хотелите и игралните домове, в ресторанти-те и таверните животът кипеше: гостите на Виланк, пристигнали от близки и далечни планети на Галактиката, прекарваха тук своите луди и щастливи часове. Някои бяха намерили безгрижие и забрава във виното, други се бяха отдали на хазарта, трети търсеха неизчерпаеми радости в любовта и всички сякаш вярваха, че времето е като една безкрайно разтягаща се гумена лента, без да си дават сметка, че и то е ограничено.

КАПЕЛА, КАПЕЛА, КАПЕЛА.

Червено, жълто, синьо.

Жълто, синьо, червено.

Буквите пълзяха или се плъзгаха по фасадата на сградата – надолу, нагоре, по диагонал и се сливаха в думата „Капела“.

Нерсес Мажан машинално тръгна към тези ярки, разноцветни, бягащи букви, привлечен от вълшебството на думата „Капела“.

– Тук наблизко има кръчма, мелаcтър – каза най-после непознатият. – Там няма кой да ни пречи.

Нерсес Мажан учудено погледна своя спътник. Потънал в мисли, той бе забравил за него, а пък и не искаше да си има работа със случайно срещнати хора. Наивните младежки истории му бяха чужди. Затова реши да каже на непознатия, че няма намерение да го придружи, но вместо това изрече:

– Прощавай, мелаcтър... Аз рядко излизам от къщи нощем. А когато се случи да изляза, предпочитам да изпия два коктейла в избата на Капелата.

Непознатият, който знае защо, се озърна и като се увери, че са сами на улицата и никой не ги следи, каза:

– Мелаcтър, по обяд в Капелата е станало убийство. Полицията е там, няма да ни остави на мира – и забърза.

– Това не ме засяга – отвърна Мажан и гневно погледна подир нисичкия мъж, който вече му досаждаше. – Освен това, мелаcтър... – и неочаквано млъкна. Спомни си думите на момичето: „Ако ме открият тук, полицията ще те обвини в укривателство на убиец.“

Непознатият дори не забеляза, че аптекарят млъкна. Той вървеше все тъй забързано и аптекарят неволно го следваше.

Цилиндричната сграда на хотел „Капела“ остана зад тях.

Когато аптекарят се огледа и видя, че са минали още две-три улици и са застанали пред входа на двуетажната скромна сграда на механата, нощната среща придоби за него нов смисъл.

– Меластър, не позвъни ли ти в аптеката ми преди нашата среща? – попита Мажан, преди да влезе в кръчмата.

– Може би – измърмори непознатият. – Защо не влизаш? – и мина напред. – Моля... Впрочем аз позвъних в аптеката ти. Исках да поръчам таблетки... но забелязах бележката, че нощем не приемате поръчки. Механата е чудесна... Често идвам тук. Моля!...

Още от пръв поглед механата се хареса на Нерсес Мажан. Салонът бе малък, дори тесен. Край дървените небоядисани маси бяха наредени грубо сковани трикраки столове. Подът бе застлан с избелели сламени розогки. Стените бяха иззидани от гладки камъни, от чиито процеци се подаваха стеблата на бледи пълзящи растения с неестествено дълги листа, обърнати към изкуствената светлина. Дървеният гредоред на тавана бе в необичаен цвят, а от ъглите висяха паяжини. Имаше многобройни посетители и в салона се носеше лека, монотонна гълчава.

Непознатият мина напред и с увереността на постоянен клиент отведе Нерсес в съседното малко помещение, което по наредба не се отличаваше от салона. След лабиринтообразния полутъмен коридор с няколко откренати врати стаята, в която влязоха, им се стори доста по-светла, отколкото бе всъщност. Масичката в ъгъла бе свободна.

– Това е моето любимо място – отбеляза непознатият и покани аптекаря да седне.

Нерсес Мажан се огледа и се убеди, че отвътре механата е също тъй скромна, както и отвън. Да създадеш такава преднамерена простота вероятно изисква доста средства. Но разходите безспорно са се покрили с наплива на туристите, които, уморени и отегчени от разкоша на градските хотели, барове и ресторанти, търсят такива скромни кътчета за уединение и отмора.

По всичко личеше, че непознатият не е за пръв път в този град. По всяка вероятност той неведнъж бе прекарвал отпуска си във Виланк. Отначало може би е предпочитал зашеметяващите с разкоша си скъпи хотели и ресторанти, но сетне те явно са му омръзнали и той е открил тази механа.

На съседната маса точно срещу Мажан седеше двойка. Мъжът, опрял глава на ръката си, дремеше с полуотворени очи. „Пиян е“ –

помисли си аптекарят, защото мъжът не забелязваше нищо наоколо, нито обръщаше внимание на седналата до него жена. Само от време на време опипваше със свободната си ръка масата, намираще чашата и всеки път трудно улучваше устата си. Мажан се смая от облеклото на жената. Подобни дрехи можеха да се видят само по такива места Тя бе с черна рокля със затворена яка, в хармония с обстановката в механата, но явно целяща да подразни нейните посетители.

– Какво ще желаете? – попита приближилият се сервитьор.

– Коктейл – отвърна Нерсес Мажан и погледна въпросително непознатия.

– Да, коктейл – повтори и той.

– Имаме „Кикенска шия“ и „Камилски гръб“, „Рамзеска страстна красавица“ и „Синьо слънце“, „Легендарна земя“ и...

– „Синьо слънце“ – поръча непознатият.

– „Легендарна земя“... Да, да, „Легендарна земя“ – каза Нерсес Мажан.

– В такъв случай нека и за мен да е същото.

– Ще искате ли нещо друго? – попита сервитьорът.

– Не, това е всичко – отвърна Нерсес. А когато сервитьорът се отдалечи, аптекарят рече сякаш на себе си: – Между другото, мелаcтър, няма да е зле, ако хората от време на време си спомнят легендите за Земята. Какво мислиш, дали тези, дето пият този коктейл, си спомнят нещо за Земята и хората?

– Сега ще узнаем – отвърна непознатият.

Сервитьорът сложи пълните чаши на масата, изгледа с безразличие аптекаря и му рече:

– Не... не си спомнят. След първата чаша забравят дори онова, което са знаели. Това е нашият най-силен коктейл, чиито съставки са естествени... Ако се вярва на преданието, този коктейл го приготвяли на Земята... Но кой знае?... Моля, опитайте.

Когато отново останаха сами, непознатият избягна погледа на Нерсес и плахо рече:

– Казах ти, че тук е хубаво... – сетне помълча, поколеба се за миг и продължи: – Миналата нощ... пропилях парите си и...

Нерсес Мажан вдигна чашата.

– Пий! – каза той. – Аз черпя.

– А съществувала ли е така наречената Земя? – запита иронично непознатият, за да прикрие смущението си. – Какво ли не измислят хората!

Нерсес Мажан не отговори.

Жената от съседната маса улови погледа му, усмихна се и кимна иронично към дремещия до нея мъж.

След няколко глътки от коктейла по тялото на Мажан се разля приятна топлина. Той отново погледна към жената. Но този път тя сведе очи и бързо, припряно започна да върти с дългите си пръсти поставената пред нея купичка.

„Къде съм я виждал?“

Мажан разтърси глава и мислите му, пуснати на свобода, започнаха бясно да кръжат. Не му се искаше да ги обуздае, да ги спре, защото дълбоко в съзнанието му се пробуждаше нещо приятно.

– Меластър, напразно мислиш, че нямам свои собствени спомени. – Аптекарят се стресна от глухия, монотонен глас на непознатия.

– Казвам се Нерсес Мажан.

– Нерсес, от ранно детство съм предпочитал да имам малко, но свои собствени спомени – продължи непознатият. – И сега, след като съм прехвърлил четиридесетте, става ясно, че имам достатъчно спомени. Но съм готов с удоволствие да продам това богатство.

– Нима?

– Да, само да намеря подходящ клиент. Може би ти ще ги купиш? – И понеже Нерсес Мажан не отговори, непознатият след кратка пауза продължи: – Тогава ми помогни! Ти имаш много връзки... Предложи на клиентите си. За комисионната, която ти се полага, няма да се пазаря. Впрочем какъв процент искаш?

„Къде съм я виждал?“

Нерсес Мажан отново погледна към жената в черно. Тя му кимна. Той не разбра намека ѝ и сви с недоумение рамене.

– Двайсет процента ще ти стигнат ли?

– Защо искаш да продадеш спомените си? – попита аптекарят.

– Нали ти казах... Снощи загубих поредната игра... и сега ми трябват пари, за да отпътувам от Виланк.

– Мигар ще си заминеш без спомени и ще се превърнеш в друг човек?

– Така смятам засега. Но когато ги продам... Кой знае, може би този „друг човек“ няма да си замине и ще остане тук? Нерсес, мой дълг е да му оставя наследство. Щом има пари в джоба си, той може смело да започне нов живот. Нима аз не съм отговорен за него?

– Ще ти помогна – отвърна Нерсес Мажан.

„На кого прилича тя?“

Жената отмести чашата си и стана.

– Не зная как да изразя моята... – От вълнение непознатият не можа да се доизкаже. После промърмори: – С удоволствие ще ти дам двадесет и пет процента.

– Забрави процентите и комисионната – отвърна сухо Мажан. – Ще ти дам пари. Естествено – на заем.

Непознатият пребледня.

– Не, Нерсес... Не мисля, че...

– Можеш и да не ми ги връщаш – небрежно отвърна аптекарят и бръкна във вътрешния джоб на самото си.

– Почакай – задъхан от вълнение, го прекъсна непознатият. – Аз трябва да се откажа от спомените си.

На съседната маса сега седеше само мъжът. За момент той отвори очи, огледа стаята с равнодушен, блуждаещ и изпълнен с досада поглед, прозя се, изпразни чашата си, отново опря глава на ръцете си и кротко заспа.

– Това е неизбежно – прозвуча в ушите на Мажан глухият глас на непознатия. – В момента за мен спомените са тежко бреме. Днес дори се договорих с мелаcтър Теофил. Той с готовност се съгласи, само че при едно условие: аз да намеря клиента и да се заема с формалностите по продажбата.

– Кой е този мелаcтър Теофил?

– Бакалин... Но когато има време и възможност, препродава и спомени.

Нерсес Мажан потърси с поглед жената в черно, но тя вече беше излязла от залата. Сервитьорът помисли, че викат него, и дотича.

– Ще желаете ли още нещо?

– Пак същото! – помоли Мажан.

– Утре вечерта ще се отбия при теб, в аптеката.

В съседната зала прозвуча женски глас в съпровод на малък оркестър. Жената пееше за търкалящата се в центъра на Галактиката планета Виланк, дето кани при себе си всички, на които им е омръзнал еднообразният живот и които искат да изпълнят душата си само със страстна любов, любов, любов... А къде е тази любов? Защо закъснява? Не, няма смисъл да се безпокоят, защото във Виланк всекиго го очаква... „любов, любов, любов“ – заповтаряха на висок глас жените и мъжете в залата и затропаха в такт.

На вратата се появи жената в черно. Тя спря за миг, усмихна се на Мажан и влезе.

– А ти влюбвал ли си се в някого, Нерсес? – попита непознатият, поемайки чашата от сервитъора. – Това, за което пеят там, няма нищо общо с любовта. Повярвай ми.

– Така е – каза жената и застана до масата. – Мога ли да се присъединя към вас?

„Не е ли много за една нощ? Но къде съм я виждал?!“

– Вие ни правите чест, меластра – възкликна Нерсес Мажан.

Жената седна.

– Може би искате да си тръгвате вече?

– Не, защо, меластра?...

– Гледах ви и ви се възхищавах – забеляза жената, усмихвайки се както преди малко. – Нямате ли приятелки? Обикновено в тази механа се идва с приятелка... а може би преживявате такава мъжка горест, която можете да удавите, ако не се лъжа, само в коктейла „Легендарна земя“? Меластръ! – обърна се тя към непознатия. – Вие в Капелата ли сте отседнали?

Непознатият позабави отговора си, сетне кимна.

– Не греша, нали? – рече жената. – Видях ви с една чудесна меластра. Вероятно сте я загубили?

– Защо мислите така? – внезапно попита непознатият.

– Иначе бихте дошли тук с нея, както преди. Не е ли така?... Но вие сте загубили своята меластра и не знаете къде се намира тя сега, нали?

Непознатият не отговори.

– Така ли е – знаете ли или не?

– Не зная.

На масата настъпи мълчание.

Нерсес Мажан остави чашата с коктейла и се вслуша в ударите на сърцето си.

В салона беше учудващо спокойно и душно. Шумът, музиката и гласът на певицата не смущаваха покоя в малката зала.

– Доста се заседяхме – промълви Нерсес Мажан и сложи няколко монети в подноса, поставен в средата на масата.

– Разбира се – каза жената. – Ще ме придружите ли?... Днес в Капелата е станало убийство – неочаквано се обърна тя към непознатия.

– Да – отвърна той.

– А познавате ли убития? – попита жената.

Непознатият сви рамене в недоумение, както когато стоеше с Нерсес Мажан на • улица „Голямо куче“ под разсеяната светлина на фенера.

– Оскар, познавате ли убития? – повтори жената.

– Да – отговори непознатият. – Той ми беше партньор в играта на карти.

Втора глава

Амбулантният продавач на зеленчуци, който сновеше със своята натоварена количка по улица „Весел заек“, спря внезапно пред Нерсес Мажан, вдигна глава, погледна го учудено, защото по това време по тая улица обикновено не срещаше никого. Нерсес бе нарушил делничния механизъм на търговията му.

Търговецът измърмори нещо под носа си и количката му за пръв път се отклони, описа дъга и заобиколи Нерсес Мажан.

В този ранен час улица „Весел заек“ се сливаше в далечината с хоризонта, обхванат от виолетовия огън на изгряващото Синьо слънце.

Тракането на колелетата по паважа постепенно утихна. Нерсес Мажан продължи по улицата. Двуетажните къщи с чудесна архитектура бяха отделени една от друга с малки градинки. Улицата бе измита наскоро и блестеше, отразявайки вълшебните оттенъци на виолетовата зора. По тротоара напевно бълбукаха поточета.

Нерсес Мажан спря на ъгъла, пред къщата за обмяна на валута. Утринните благоухания на разбуждащата се градина опияняваха. Оглушително чуруликаха най-различни птици, сякаш водеха безплодни спорове... Птичийт напев успокоява човешката душа. Той донесе облекчение и на Нерсес Мажан, който за една нощ неволно се оказа във водовъртежа на неочаквани събития.

Следващата пряка водеше към улица „Голямо куче“. Нерсес Мажан, застанал на сред улицата, с мъка потисна желанието си да послуша птичите трели. И когато от ромбоидния прозорец на втория етаж се показа любопитното разтревожено лице на жената на сарафа, Нерсес решително тръгна в противоположна посока. След десетина крачки гой се обърна. Този път от прозореца го гледаха и жената на сарафа, и самият сараф, и двамата с познатите нощни дантелени шапчици, и двамата изплашени, разтревожени, сънени.

Нерсес Мажан ускори крачките си.

Вървеше и трескаво мислеше каква ще бъде неговата роля в създадената ситуация. Благодарумието му подсказваше да остане далече от всичко това или в краен случай да наблюдава случилото се като страничен, не заинтересован човек. Но Нерсес разбираше, че такова решение

ще тежи на съвестта му и дълго, може би цял живот ще го терзае. При това той не беше убеден, че с намесата си би могъл да промени нещо в тази заплетена история. С една дума, не беше сигурен в себе си.

След години той ще си спомня чувството на неувереност и нерешителност, което го беше обзело на улица „Весел заек“. Този спомен ще го изпълва с радост и вдъхновение, каквито спождават великите творци, когато след продължително бездействие те изведнъж усетят, че в душата им още не е угаснал вътрешният огън, че някогашният порив към творчество, неукротим, неизчерпаем, не ги е напуснал и е готов да се разгори.

А сега, сам, без ничия помощ, Нерсес Мажан трябваше да вземе важно, съдбовно решение. Затова не искаше да се прибере вкъщи. Там щяха да му пречат и старият Нестор, за когото понятието време не съществуваше, и търсената от ПОСИЗУ Урсула, със символичния доспски знак на едрата ѝ гръд.

Разстоянието от механата, където седяха с жената в черно, до улица „Весел заек“ Нерсес Мажан измина бавно, опитвайки се да вземе най-правилното решение.

Но... напразно! За да събере мислите си, за да се съсредоточи, трябваше да е в спалнята с кикенски кожи; искаше му се да легне на тях с притворени очи и да мисли, да мисли, да мисли...

Само „Клубът на жителите кореняци“ можеше да замени спалнята. Естествено, не напълно, но засега Нерсес нямаше друг изход.

Когато отмина завоя, той забеляза входа на клуба. Някога аборигените на Петата планета Алфа от съзвездие Скорпион украсили фасадата на сградата с тайнствени змиеподобни знаци, които в миналото имали някакъв смисъл, но сега, тук, на Виланк, го бяха загубили. Но тези знаци оставяха странно, непознато, дълбоко вълнуващо впечатление. Под тяхното въздействие се раждаше непреодолимото желание да се изтръгнат смътните спомени от тъмните кътчета на подсъзнанието и да се види как в миналото тези аборигени са били усмирявани и подлагани на унищожение. Но те не позволили да бъдат покорени, искали да запазят достойнството и честта си и затова били унищожени физически.

След като местното население на планетата било ликвидирано, хора със съмнителен произход превърнали освободените земи в плантации за чамчар, запазени до ден днешен. От корените на чамчара приготвят прочутите цигари „Сърце на скорпион“.

– Добро утро, меластьър Мажан!

– Добро утро – отвърна той на възрастния гардеробиер.

– Отдавна не сте идвали, забравихте ни вече!

– Да, доста отдавна.

– Заповядайте, мелаcтър! Днес сте един от първите ми клиенти – рече старецът и взе шлифера му.

– Така и предполагам – със задоволство отвърна аптекарят.

В утринните часове „Клубът на жителите кореняци“ обикновено гъмжеше от хора. След напрегнатата нощна работа посетителите идваха тук да пийнат прог или маулско кафе и да обсъдят последните новини.

Нерсес Мажан с леко кимване поздрави първите двама-трима посетители, които разговаряха, настанени удобно в меките кресла.

Той седна до прозореца, откъдето можеше да наблюдава оранжевия изгрев, и погледна часовника си. Оставаше час, час и половина до идването на жителите кореняци и клубът щеше да се напълни. Тогава по прозорците щяха да заиграят първите лъчи на Оранжевото слънце, а покъсно привечер щяха да се удавят в отблясъците на Синьото слънце.

Нерсес взе бутилка с пъстър етикет, наля в чашата си пенливата студена течност, отпи няколко глътки и с удоволствие усети как тежкото оловно бреме на умората, притиснала тялото му, изчезва.

– Имам малко работа с вашия приятел. И с вас...

Защо веднага не й каза, че няма нищо общо с този човек, че го е срещнал за първи път преди час-два и тогава е научил, че се нарича Оскар.

– Слушам ви, мелаcтра.

– Тук не е удобно. Не е ли по-добре да се качим горе?

– Моля, мелаcтра!

Настаниха ги в салона на втория етаж. По всичко личеше, че съдържателят на клуба-бар кани тук високопоставените посетители на града, натоварени с изпълнението на държавни задачи, и им устройва богати приеми, по време на които се решават такива жизненоважни въпроси, каквито не биха могли да бъдат дори разисквани в мрачните официални кабинети.

Ослепително ярка светлина – след мекия полумрак, царящ долу.

– Седнете.

Жената вече не се усмихваше. И когато тя, скръстила ръце, застана зад стола на Оскар, Нерсес Мажан неволно възкликна: „Линда Ло?“ Най-сетне я позна: Линда Ло, очарователната Линда, една от най-опитните следователки в ПОСИЗУ.

– Вашето име, мелаcтър? – попита Линда Ло, без да обръща

внимание на възклицанието на Мажан.

Оскар учудено погледна аптекаря, недоумявайки защо е нужно да го питат за името му, след като то е известно. Мажан не сподели удивлението му и дребният на ръст човек тихичко каза:

– Оскар.

Нерсес Мажан изпи втора чаша от освежителното питие и възропта в себе си, че сервитьорът се бави.

В салона влязоха още двама души. Щом видяха Нерсес, веднага му се усмигнаха. Аптекарят се побоя, че те могат веднага да дойдат при него и да подхванат безсмислен, ненужен разговор. И той рязко се обърна към прозореца, демонстрирайки безразличие към обкръжението си.

– Помните ли името на партньора си в играта на карти, меластрър Оскар?

– Разбира се.

– Моля, отговорете точно!

– Зенон Джабез.

– Кога го срещнахте за пръв път?

– Преди шест години.

– Къде?

– Тук, в Капелата. В този ден не исках да играя. Но той настояваше и накрая ме убеди. Фактически тогава се запознахме.

– Защо не искахте да играете?

– Предната вечер заложих голяма сума и загубих.

– Но въпреки всичко Зенон Джабез успя да ви склони, нали?

– Да. Щом научи причината за моя отказ, предложи победителят да върне парите, като завършим играта.

– И вие се съгласихте?

– Да. Този ден той искаше да играе просто заради играта. А аз нямах какво да губя.

– Предполагам, че сте загубили.

– Не, спечелих. И на следващия ден, съгласно уговорката, му изпратих цялата сума по камериера. Беше интересно. Виждате ли, меластра, само мисълта, че Зенон може да се безпокои, да преживява, да се вълнува дали ще изпълня уговорката, удвояваше удоволствието ми от играта. Но аз му върнах парите, без да съжалявам. По-важни бяха преживяванията – моите и неговите.

– Значи вие не нарушихте уговорката? Вероятно Зенон Джабез е оценил вашето благородство и честност и е предпочел да ви стане постоянен партньор?

– Оцени?... Не зная. Но на следващата вечер той отново ми предложи да играем при същите условия. Каза го дори шеговито и аз се съгласих. И сякаш нарочно спечелих играта. А на другата сутрин отново му върнах спечелената сума.

– Той очакваше ли я?

– Не я очакваше, защото щом свършихме играта вечерта, той дойде при мен, каза ми, че е предложил това условие на шега, и поиска да ми върне печалбата... Естествено, не приех парите. Опитах се да му обясня, че в крайна сметка в играта никой не печели, че всички губят, както става обикновено в живота. Обясних му, че ми е омръзнало от еднообразни измамни победи и загуби. Казах, че изпитвам по-голямо удоволствие, когато връщам парите. Той разбра всичко. Мълчаливо ми кимна. „Значи ще играем и тази вечер?“ – рече после. И наистина съвсем скоро станахме постоянни партньори.

– Колко пъти идвате тук годишно?

– Само когато съм в отпуск.

– Виждали са ви винаги заедно. Уговаряли ли сте се предварително кога да се срещнете следващия път? Доколкото зная, вие сте жители на различни планети?

– Да, на различни. Той е от Лета. Понякога се уговаряхме, друг път се срещаме случайно. Разбирате ли, просто беше съвпадение. Той винаги ме е посрещал във Виланк. Спомням си, че само веднъж пристигна няколко дни след мен...

– Нерсес? – прекъсна спомените му радостен женски глас.

Аптекарят присви очи, огледа красивата съдържателка на клуба и приятелски ѝ каза:

– Добър ден, Забел... Станала си по-хубава! Съдържателката на клуба погали нежно сивеещите коси на Нерсес Мажан.

– И не старееш...

Забел рязко дръпна ръката си, облегна се на перваза на прозореца и с умиление погледна аптекаря.

– Много ли ти се иска да остарее?

– Не... Разбира се, че не... – отвърна Нерсес.

– И въпреки всичко косите ти са започнали да побеляват... Затова ги обичам.

– Но не и мен, нали?

– Имаме още много време.

– Да, имаме – съгласи се Мажан.

– Ще закусиш ли?
– С удоволствие, Забел.
– Мислех, че завинаги си ни забравил.
– Тебе – никога, Забел. Не бива да си мислиш така. Нали имаме още много време?
– Ти си развълнуван.
– Тъй ли?
– Развълнуван си или се тревожиш за нещо – отвърна Забел. – Какво ще хапнеш, Нерсес?
– Не искам да променям нашия обичай, Забел. Забравила ли си?
– Не съм. Днес ще те нагостя с дивеч.
– Благодаря ти, мила. Ти винаги умееш да отгатваш желанията ми.
– Но ти наистина си разтревожен – каза Забел и загрижено се вгледа в подпухналите му очи. После плесна с ръце и добави: – Знаем!... Ти си влюбен!...

– Къде е Урсула?
– Не знам – отвърна Оскар и погледна изпод вежди Нерсес Мажан.
– И вие ли не знаете, меластрър Мажан? – попита Линда Ло.
Въпросът завари аптекаря неподготвен, но той успя да се овладее.
– За кого става дума, меластра? – на свой ред попита Нерсес.
И си помисли, че скромният аптекар от улица „Голямо куче“ може и да не знае коя е тази Урсула и къде се намира, че ПОСИЗУ ще мине и без услугите на непрофесионалиста.

Нима Оскар не знае къде е момичето със знака на планетата Досп? Впрочем защо трябва да знае?

– Отгатнах ли? – повтори Забел. – Влюбен си, нали?
– Да – съгласи се Нерсес. – Позна.
– В кого?
– Можеш ли да отгатнеш и това?!
Съдържателката на клуба трескаво започна да разтрива пръстите си и изкосо погледна Нерсес.
– Не искам – отвърна Забел.
– В Линда Ло!
Забел се засмя.
– Да, да, в Линда Ло – Мажан прекара длан по лицето си, сякаш искаше да изтрие от него напрежението.
– Нерсес, стига – през смях помоли Забел. – В Линда се влюбват

само престъпниците. – Забел изтри сълзите си. – И казват, че в това е секретът на успеха ѝ. Вместо да ѝ се обясняват в любов, престъпниците започват да ѝ доверяват своите тайни и накрая сами попадат в клопката. Ох, Нерсес, Нерсес, ще ме накараш да припадна от смях!

– И аз съм престъпник, Забел.

– Ти?

– Скоро ще почувствуващ, че и ти си престъпник.

– Нерсес, не напразно ми се струваше, че се е случило нещо.

– Ние сме престъпници... Всички... всички, които са дръзнали да вкусат сладостите на младостта и да останат млади. Но мигар сме станали по-щастливи, мигар изживяваме истински младостта си? Мигар в това е смисълът на младостта?

– Ей сега ще ти приготвя закуската – рече Забел – и тъжните ти мисли ще се разсеят.

Нерсес Мажан усети как тя нежно като зефир погали косите му и излезе от стаята.

„Той. Той го е убил.“

Издадената брадичка на Нерсес Мажан сякаш още повече щръкна. Той сви устни и се намръщи. Досети се, че Оскар беше звънил в аптеката не за да поръчва таблетки. Купувачи на спомени той би могъл да намери с помощта на когото и да е от сервитьорите в клуба, и то срещу два-три процента комисионна.

На масата се появиха топли и студени блюда от дивеч, шишчета и кутия цигари „Сърце на скорпион“. Забел, за да угоди на Нерсес, винаги се запасяваше с тези цигари – най-екзотичната стока на Виланк.

Аптекарят започна спокойно да се храни, като от време на време поглеждаше към вазата с оранжеви макове, поставена в другия край на масата.

– Кога за последен път сте видели Зенон Джабез?

– Сбогувахме се вчера, преди разсъмване.

– И повече не сте ли се срещали?

– По-късно научих, че го убили в спалнята му.

– Кой ви съобщи тази новина и къде?

– Всички говореха за това. В началото нищо не разбрах. По-скоро не повярвах. Отидох при гардеробиера.

Той потвърди, че Зенон Джабез е убит.

– И какво друго каза?

– „Меластър Оскар, вие бяхте толкова близки. Кой ще ви бъде партньор отсега нататък?“ – Оскар повтори думите на гардеробиера.

– Кой от вас спечели играта вчера? Пак ли вие?

– Не, меластра. За съжаление я загубих.

– Колко?

– Дадох всичките си пари.

– Но защо „за съжаление“? Нали призори той трябвало да ви върне печалбата си?

– Не, меластра. Този път не я изпрати. Сега съм разорен, човек, който няма средства да се върне у дома си. Какво ще стане с мене, меластра? У дома ме чакат. Тук нямам работа.

– Почакайте... Вие не се ли разтревожихте, когато той не ви върна парите?

– Всеки път, щом загубя, ставам неспокоен до появяването на камериера.

– Нали сте имали уговорка...

– През тези шест години се боях, че все някога той ще забрави шеговитото условие, още повече че Зенон, общо взето, не бе сериозен човек. Убеден бях, че той иска да ме разиграва... Сетих се, че може да забрави за нашето условие в деня, в който прибере и последната монета от джоба ми. Изглежда, бе човек, надарен с голямо търпение. Шест години... той се възползва от факта, че аз играя не за пари, а за удоволствие. Съгласете се с мен, меластра, че всъщност той здравата ме преметна.

– Вие винаги сте се съмнявали и в същото време сте продължавали да играете при тези несериозни условия?

– Тъкмо в това е и цялото удоволствие. Защото играта продължава и като станем от масата. Ако го няма привкусът на несериозност, играта става безинтересна. Миговете, в които камериерът ми носи парите или полицата, са най-щастливите за мен и не могат да се сравнят с нищо друго... Вие, естествено, трудно ще разберете това...

Маковете във вазата изведнъж се разпукаха. Нерсес Мажан изтри със салфетка ръцете си и се загледа през прозореца. Изгряваше Оранжевото слънце. В залата цареше суматоха. Сред общия шум се отделяше нечий бас. Нерсес Мажан не виждаше притежателя на баса, но го позна. Бе старши дежурният на крайградския космодрум, който разказваше за пристигналите през нощта туристи.

– Кажете, моля... Обикновено по кое време си връщате спечелената сума?

– Нямахме определен час.

– Може би ще ни кажете дали преди обед или следобед?

– На обяд... Понякога час или два преди това... Няколко пъти ми е връщал парите и рано сутрин. Аз не бях съгласен.

– Защо?

– Защото, за да преживяваш, е нужно време. А той ми връщаше парите веднага и ме лишаваше от удоволствието да се съмнявам, да се надявам, да се тревожа.

– Меластър Оскар, бихте ли обяснили, защо предпочетохте да си връщате парите преди обед?

– До обяд си стояхме вкъщи, а следобед почти до свечеряване не сме се срещали.

– Значи ли това, че сте се срещали само на игралната маса?

– Според случая... Зависеше от настроението и от желанието ни да играем.

– Излиза, че вашите преживявания вчера са траели до обяд?

– Напълно сте права. До обяд, мелаstra.

– А после?

– Когато часовникът удари дванайсет, почувствувах се банкрутирал.

– Но това не е било изненада за вас, след като сте го очаквали цели шест години?

– Да, права сте. Очаквах, но имах и... надежда. И когато ударите на часовника замряха, едва тогава почувствувах, че играта е добила нов смисъл и надеждата е изчезнала.

– Можете ли да си припомните къде сте се намирали и с какво сте се занимавали до момента, когато научихте за убийството на Зенон Джабез?

– Ще се постарая, мелаstra... макар и да не разбирам какво целите с този разпит. Отговорите ми няма да ви помогнат да откриете убица. И така... Обикновено закусвам в леглото. Вчера нямаше причина да променям навичите си. Общо взето, съм консервативен човек. И тъй като до обяд имаше доста време, а Зенон Джабез не беше изпратил камериера, реших да си полегна. Но много скоро ми омръзна... Право да си кажа, денят за мен започва в мига, когато получавам обратно загубената сума. За да не скучая, включих радиото. Искях да чуя последните междупланетни новини. И през ум не ми е минавало, че животът на планетите от Галактическият център е толкова неспокоен... Ако и в бъдеще продължи така, войната ще стане неизбежна. Помня, че тогава си помислих: „Защо слушам тези предавания толкова рядко?“ Когато новините свършиха и часовникът удари дванайсет, аз изведнъж разбрах, че

няма смисъл да чакам повече. Убедих се, че съм разорен... Сkochих от леглото и закусих. Сетне се измих и обръснах... С една дума – изпълних утринния ритуал.

– После веднага ли напуснахте стаята си?

– Да.

– В колко часа?

– Не мога да ви кажа. Вероятно в един или в два... Не, не зная. Стори ми се, че от първия удар на часовника до излизането ми от стаята на хотела е минала цяла вечност.

– Ако не бъркам, вие и Зенон Джабез сте живели на един и същи етаж?

– Бяхме съседни. Винаги минавах край неговата врата.

– И сте искали да го видите, нали?

– Исках. Този път дори се спрях за минутка пред вратата му. Но, мелаистра, аз съм човек с достойнство.

– Разбирам!

– Слязох във вестибюла. Там научих печалната вест.

– Не излязохте ли от стаята си малко по-рано?

Оскар не отговори.

– Между един, един и половина полицейският инспектор два пъти е почукал на вратата ви.

– Нищо не съм чул.

– По простата причина, че не сте били там.

– Нищо не съм чул... Не зная. Може би съм се къпел. Обичам да вземам душ след закуска.

– Вие твърдите, че следобед не сте се срещали със Зенон Джабез?

Оскар наведе глава. Нерсес Мажан забеляза как дясната му буза потрепва.

– Е, кажете: срещнахте ли се или не?

– Вие предполагате, че аз...

Оскар млъкна.

Нерсес Мажан избърса влажното си чело с длан и хвърли поглед към прозореца, по който играеха веселите лъчи на първия изгрев.

Вратата на залата безшумно се отвори.

Влезе висок, слабичък полицай, придружен от съдържателя на механата. Полицаят се приближи до Линда Ло и й прошепна нещо. Като изслуша разпореждането на следователката, предадено също така шепнешком, той погледна бегло Оскар и Мажан и си излезе. Съдържателят малко се позабави, поклони се на Линда Ло, но от равнодушния й

поглед разбра, че е излишен, и също напусна залата.

– Колко загубихте вчера в брой?

– Двайсет хиляди... А с полиците...

– У Зенон Джабез намерихме чекова книжка, но в наличност имаше само пет хиляди седемстотин двадесет и един... Полице не открихме. Какво мислите, къде биха могли да изчезнат вашите двадесет хиляди и полиците?

– Значи наистина ги няма? – прошепна Оскар.

– Може би са го убили с цел да го ограбят? – предположи Линда Ло.

– Да, меластра... Може би – Оскар пребледня.

– Но крадецът до известна степен е бил благороден човек – с лека ирония забеляза Линда Ло.

– Нима убиецът може да бъде благороден?! – възкликна Нерсес Мажан.

– Да – заставайки пред аптекаря, произнесе Линда Ло. – Впрочем, меластвър, вие все още ли настоявате, че не познавате Урсула?

– Коя е тази Урсула? – невинно запита Нерсес.

– Крадецът е проявил благородство само до известна степен – каза Линда Ло, обръщайки се към Оскар. – Този човек прибрал двадесетте хиляди и полиците, а петте хиляди седемстотин двадесет и един, които не били негови, ги оставил. Именно с това той е допуснал съдбовна грешка. Така ли е, меластвър Оскар?

Оскар се поразмърда на стола, очите му се втреничиха безизразно, той се вкопчи в масата. Нерсес скочи, подхвана го и го отведе на дивана. Очарователната Линда наля вода в чашата и я подаде на аптекаря...

– Приятно ли е да те гаят по косата, Нерсес?

– Да, Забел!

– Нерсес, мислил ли си за това, че моите и твоите връстници отдавна вече не са между живите? Те предпочетоха обикновенния живот... и сега вече не съществуват. Колко поколения се изнизаха пред очите ни, а ние все още изживяваме най-хубавите си години. И въпреки това ти продължаваш да се съмняваш, че сме облагодетелствувани от живота... облагодетелствувани сме и затова живеем!

– А на кого сме потрябвали с дълголетие и младостта си? Има ли нужда от този консервиран живот?

Забел тихо се разсмя.

– Вече съм на тридесет години – рече уморено Нерсес. – Точно

преди осем години започнах този нов, странен и донякъде привлекателен живот. Тези осем години са мои. А в действителност покрай мен са минали десетилетия.

– Столетия...

– Може би и столетия. Отдавна съм престанал да мисля за времето, което принадлежи на другите, но не и на мен. Свикнахме да не забелязваме как бързо минава времето за другите и какво се върши в техния свят.

– Ти наистина си влюбен – едва доловимо въздъхна Забел, – пък на мен ми е мъчно, Нерсес.

– Зенон Джабез знаеше ли, че Урсула и вие се срещате?

– Вероятно не... А може и да се е досещал, но да се е преструвал, че не знае... Нищо конкретно не мога да кажа.

– Защо сте започнали този роман с Урсула?

– Ние се влюбихме един в друг.

– Така ли?! – Линда Ло за първи път любопитно погледна Оскар – нисичък, свит, грозноват. – Чудно наистина! А често ли се срещате?

Оскар поклати глава:

– Не зная какво да ви отговоря.

– Благодаря, меластвър... Нямам повече въпроси. Ако срещу вас бъде повдигнато обвинение, ще имате възможност да се защищавате. Меластвър Мажан, значи вие не сте срещали момиче на име Урсула?

– Казах ви вече, че не я познавам!

– Не се сърдете, меластвър, не се сърдете! – усмихна се Линда Ло...

– Ние се самозалъгваме, Забел – каза Нерсес Мажан. – Най-печалното е, че лъжем себе си. И когато не искаме да се самозалъгваме повече, започваме да лъжем другите.

Забел извърна с ръце главата на Мажан, наведе се и го погледна в очите.

– Забел... – аптекарят опита да се усмихне. – Когато хората дълго се наслаждават, изживявайки вечната младост, много закъсняват. Закъсняват да надзърнат и да изучат дълбините на собствената си душа, не могат да опознаят другите, не успяват и... да се влюбят. На тях им се струва, че времето е безкрайно... – Нерсес Мажан погали ръцете на момичето, а после се дръпна. Сетне се огледа с безразличие и се изправи. – Ще тръгвам... Много се заседях.

Той мина между масите и разсеяно поздрави познатите си.

Забел го последва мълчаливо.

До изхода на клуба Мажан прегърна момичето.

– Довиждане, Забел!

– Ще те чакам, Нерсес!

„И тя се събуди от дълбок сън... Видя светъл, безбурен свят. Разпери крилца и се изплаши от скритата в тях сила.“

Нерсес Мажан, с шлифер, праметнат през рамо, се връщаше вкъщи, без да бърза. Искаше му се да поразмисли за нещо много важно, но не успяваше да се съсредоточи.

„Пеперудата погледна отначало към едното слънце, после – към другото... Тя искаше да литне към слънцето, но не знаеше към кое от двете... Просто не можеше да направи избора си, защото родителите ѝ – пеперуди, прадедите ѝ – пеперуди, бяха имали и бяха познавали едноединствено слънце и не бяха изпитвали нужда да избират. В телцето ѝ се бе вселила някаква непреодолима тревога. Пеперудата, събудила се от дълбокия сън, гледаше към двете слънца, които пламтяха на небосвода, и не се осмеляваше да размаха разперените си крилца. Не се осмеляваше, не се осмеляваше... Защото тази пеперуда се беше озовала в нашия свят случайно, съвсем случайно...“

Измити призори, улиците вече бяха изсъхнали и плочниците бяха загубили приятния си блясък.

Нерсес Мажан застана пред витрината на магазина за музикални инструменти. Мъчеше се да се отърси от преследващите го спомени, да избяга поне за малко от нещастната пеперуда, която, заблудена от изгрева на двете слънца, не съумя веднага да реши към кое от тях да полети и... умря.

На витрината върху надиплено черно кадифе бяха подредени лъщящите под слънчевите лъчи златисти тимпани, дървени лютни, валдхорни, изящни метални духови инструменти. За да свириш на тях, бяха нужни желание и пари.

Продавачът забеляза човека, който внимателно оглеждаше инструментите, енергично замахна с ръце и го покани в магазина.

Нерсес Мажан недоумяващо сви рамене, но влезе.

– Меластър, вие музикант ли сте? – попита закръгленичкият продавач, чиито ръце не знаеха покой.

– Не.

– Така и предполагам, меластър – и ръцете на продавача описаха

огромен полукръг пред отрупания с музикални инструменти рафт. – Общо взето, ние избягваме да си имаме работа с музиканти и музикантите ни отвръщат със същото, но по деликатен начин. Никога ли не сте се занимавали с музика?

„За да не се самозалъгваме, ние често лъжем другите.“

– Не – отвърна Нерсес Мажан.

– Чудесно! – възкликна продавачът. За момент ръцете му се успокоиха върху дебеличките му бедра, а после отново започнаха да шават лудо. – Веднага се досетих, защото иначе не бихте гледали с такова възхищение витрината. Значи вие не знаете какво е дооо? – Устните на продавача се закръглиха и останаха така за известно време. Явно той искаше да смае клиента си. – Красиво е, нали? А реее... мелаcтър? И това не знаете, нали?

Нерсес Мажан с интерес наблюдавате необикновено изразителните мимики на дебеличкия продавач.

– А ми-миии – запя той и потърка ръце, – фа-сол-ла-си-доо! – Той си пое дъх. – Силасолфамиредо... ох, мелаcтър, вие сте рядък клиент. Мога да ви предложа лютня, изработена от двеста и петдесет годишно дърво, наречено макис, или тимпани?... Може би ще предпочетете кампанелите, чийто ясен звук подлудява мелаcтрите?

– Аз не съм музикант.

– И това е най-важното, защото... – Продавачът неочаквано се озова на върха на металната стълба. – Сега ще ви покажа флейта, чиито звуци винаги ще се запечатат в паметта ви и всеки път, щом чуете за Виланк, те ще зазвучават тъй печално и нежно, че дните, прекарани на нашата планета, ще ви се сторят стократно по-чудесни, отколкото са били в действителност...

Той слезе с пъшкане от стълбата и протегна към Нерсес Мажан черна флейта с блестящи метални лостчета и гладки копчета.

– Виждате ли, мелаcтър... Каква фина изработка!... И доста евтина в сравнение с другите развлечения във Виланк. Това е най-хубавото, което бих могъл да ви предложа. Вие просто нямате представа какво велико нещо е музиката, но въпреки това я обичате... Нека бъдем искрени, мелаcтър, когато слушате как свирят музикантите, вие скришом, дълбоко в себе си, винаги им завиждате. И винаги ви се е струвало, че не сте пълноценен човек... Просто чувствувате, че наред с качествата си имате и един недостатък, който хвърля сянка върху достойнствата ви. Този именно недостатък ви измъчва, кара ви да страдате... Неумението да свирите е пропуск във вашето възпитание... Да, да, да свирите – макар и

на тъпан... Дум-дум-дум...

Продавачът млъкна за миг и подозрително изгледа Нерсес Мажан, който мълчаливо се усмихваше. Като изгълкува по своему тази усмихва, продавачът отново се въдушеви.

– Нашият магазин е създаден за хора като вас – непълноценни и нещастни. Ще купите ли флейтата?... Ето така. Много е лесно.

– Притиснете флейтата до устата си, долепете устни до отвора и се опитайте да духнете. Духнете де! Впрочем, мелаcтър, можете и да не духате, защото е все едно. Това е необходимо само в случаите, когато се самозалъгвате и си давате вид, че свирите сам, съвсем леко... разбирате ли... сам! Затова не е толкова важно в каква последователност натискате клавишите. По-важно е да застанете в позата на музикант, да се съредоточите и да се почувствувате творец... А флейтата ще засвири сама. Ще прозвучи вълшебна мелодия, създадена само за тази флейта.

– Значи тя свири сама?

– Разбира се... Да бъдем откровени докрай, мелаcтър. За да чуете тази мелодия, дори не е необходимо да доближавате флейтата до устните си и да се преструвате, че духате. Нужно е само да натиснете копчето... Но за да изпитате напълно удоволствието, ще бъде добре поне малко да се самозалъжете и да повярвате, че свирите вие.

– И всеки път ли ще звучи същата мелодия? – полюбопитствува Нерсес Мажан.

– Казал ли съм подобно нещо, мелаcтър? – продавачът сложи флейтата в калъфа. – Не съм казал подобно нещо... Мелодията прозвучава само веднъж, като натиснете копчето. После можете да хвърлите флейтата, но мнозина, доколкото ни е известно, я запазват като скъп спомен. Повярвайте, мелаcтър, че удоволствието, което ще изпитате, наистина е неповторимо. Моля, мелаcтър...

Нерсес Мажан машинално взе малкия калъф и остави на тезгяха една стотачка.

– Нашият музикален магазин е на ваше разположение, мелаcтър – рече продавачът, връщайки му рестото. – Може би ще поискате да свирите на лютня, на кампанела или на барабан?... Ха-ха! Тъпанът или барабанът, естествено, са предназначени за най-безнадеждните. Убеден съм, че човекът, който предпочита такава флейта, никога няма да се принизи до тъпана или барабана... Дум-дум-дум!... О, колко е глупаво!... Довиждане, мелаcтър!

На улицата Нерсес Мажан се спря и с недоумение заразглежда кафявия калъф. После небрежно пхна флейтата в джоба си и свърна

наляво.

След десетина крачки се озова на улица „Голямо куче“.

Сега Нерсес Мажан сякаш с чужди очи наблюдаваше всичко наоколо. Като се наслаждаваше на скромните двуетажни и триетажни къщи, на толкова обикновената, но сякаш отново открита улица, той си спомни онова далечно време, когато за първи път стъпи във Виланк. Сам избра този град и реши да открие аптека на най-спокойната и приветлива улица, наречена „Голямо куче“.

За последното десетилетие тук нищо не беше се променило. Почти нищо...

Нерсес Мажан с тъга си спомни отминалите времена, но те не бяха оставили никаква следа у него, защото само промените оставят дълбока диря след себе си. Той не искаше да мисли повече за пеперудата, изплашила се от силата, стаена в крилцата ѝ, затова побърза да стигне час по-скоро у дома си.

В коридора спокойно окачи шлифера си, изправи се и срещна укрителния поглед на Нестор.

– Сърдиш ли ми се? – попита Нерсес и когато Нестор не отговори, Мажан продължи: – Прости ми, старче, позакъснях. Така се случи.

Нестор се отдръпна, за да мине аптекарят.

В трапезарията Нерсес Мажан сякаш не забеляза веднага отрупаната маса и каза умолително:

– Гладен съм, Нестор!

– Ей сега.

Нерсес неволно се усмихна на находчивостта си – само когато се преструваше, че е гладен, успяваше да смекчи стареца, да го разнежи.

– Седни.

Нестор сложи подноса на масата.

– Много ли ми се сърдиш, Нестор?

– Яж.

Мажан неохотно придърпа подноса към себе си.

– Болен ли си? – разтревожи се старецът.

– Може би... Срещнах се с притежателя на сянката – Оскар... Отидохме в механа, макар че настоявах да се поразходим... Но какво да се прави, Нестор, въпреки желанието ми стана така.

– Май нещо не ти се яде? – забеляза Нестор.

– Не знам. Може би. А пък наистина съм гладен. Какво прави гостенката ни? Закуси ли?

– Не успя, горката... Стана преди разсъзване.

Нерсес Мажан се вкамени.

– Защо?

– Отведоха я.

Нерсес Мажан започна да рови с вилицата в чинията си. И сякаш някъде отдалече чу равнодушния глас на Нестор.

– Бяха двама... „Искаме да видим Урсула – каза високият мършав полицай. – Знаем, че е тук.“ „Тъй ли?“ – попитах аз. В същото време момчето слизаше по стълбата да закуси. „Аз съм тук – извика то, – влезте!“ Те ме изблъскаха, защото бях застанал на прага, и нахълтаха в трапезарията. „Вие навярно знаете, че вчера, когато камериерът занесъл обяда на Зенон Джабез, го намерил мъртъв в спалнята?“ „Зная – отвърна момчето, – видях камериера, когато излизах от апартамента на Зенон.“ „Ще имате ли нещо против, ако продължим нашия разговор в управлението на ПОСИЗУ?“ – предложи високият полицай. „Бързате ли?“ – попита Урсула. „Да.“ „Тогава да вървим – каза тя, без да докосне закуската, – да вървим, меластрър, но едва ли ще има за какво да разговаряме.“ „Тъй ли мислите, меластра?“ – иронично подхвърли нисичкият. „Убедена съм“ – каза момчето.

– В колко часа стана това? – полюбопитствува Нерсес Мажан.

– При първото разсъмване.

– Урсула помоли ли те да ми предадеш нещо?

– Каза, че съжалява, загдето не е успяла да ти благодари за гостоприемството. Не се вълнувай, момчето ми – добави старецът, – аз сам ще се занимавам с клиентите. А ти иди да си починеш малко. После ще се измиеш, ще се обръснеш, ще се освежиш. И ще се увериш, че всичко, което ти се е сторило ужасен кошмар, е нещо съвсем обикновено и делнично в живота на хората...

– Да, вероятно – разтърквайки очи, промърмори Нерсес Мажан и се заизкачва по спираловидната стълба.

По навик той надникна в стаята, където бе нощувала Урсула. Очакваше да види следите от нощните гости. Но прилежният Нестор бе оправил леглото и стаята го посрещна с обичайната тържественост и строгост.

Нерсес Мажан въздъхна гневно и излезе от стаята.

...Кикенските кожи ласкаво го приютиха След миг Мажан вече витаеше в света на звездните огънове, разпилени по синьото кадифе на небосвода.

Въжеиграчът стои угрижен и печален на опънатото под звездите

въже. Угрижен и печален, той свири на цигулка.

Мелодията като бели талази мъгла се носи в далечината, а звездните огньове ѝ пригласят с червени, сини, жълти и оранжеви викове...

„Естер!...“

Сините ливади започват от прага на къщичката и стигат чак до хоризонта, там, където Червеното слънце поглъща пепелявия здрач.

По ливадата има следи от човешки стъпки.

„Естер... Добро утро!...“

Срещам я пред градинката на сарафина само в дните, когато въжеиграчът спокойно се люлее под звездния купол. Аз се откъсвам от земята и леко стъпвам по облачетата.

Кестеняви, златисти, бронзови къдрици... И румен девичи свян... Треперещи устни, търсещи жадувани целувки.

А въжеиграчът все тъй свири на цигулката си.

По синята ливада има следи от човешки стъпки, които ме водят към вечната младост.

В кафенето на малкото градче са седнали трима. Аз, момичето и въжеиграчът с шапка с пискюл.

– Ти ни пречиш – казва ми въжеиграчът, дъвчейки пискюла на остър върхата си шапка.

– Да вървим, Естер... С моята флейта ще изсвирия за тебе вълшебна песен. Тя се ражда само веднъж и повече никога не се повтаря. Да вървим, Естер!

– Отивай си! – казва въжеиграчът. – Естер е моя... Отдавна е моя... Тя е моята песен, мигар не знаеш? Слушай – той продължава да дъвче пискюла на шапката си, притиска цигулката под брадата си и мелодията се понася из звездния свят.

– Естер!

– Отивай си – казва момичето и слага глава на рамото на въжеиграча. – Аз му принадлежа... Отдавна, много отдавна...

По тъмния небосвод трептят звездите. Въжето бавно се люлее... в такт с него се люлее и Естер.

Стъпвам по облачетата, които се изплъзват изпод нозете ми.

– Аз съм песен... песен... песен...

– За другиго?

– За другиго... другиго... другиго...

– Жалко – шептя аз. – Много жалко... Ти беше девойче, чиито устни жадуваха целувки, но аз не се осмелих да го сторя, за да не се разбият мечтите ти под тежестта на вечната младост.

– Естер!

Сините тревици на ливадата се изправят и заличават следите от стъпките. Може ли да се загуби вече изгубеното?

Наблюдавам въжеиграча, който се е превърнал в малка точка под тъмния небосвод.

– Отивай си! – ечи гласът му под звездния купол. – Чакаат те!...

– Кой!...

– Линда!... Линда!... Линда!...

... Двама тичат един срещу друг под лъчите на Червеното слънце, през горите, реките и ливадите. С нетърпение и скрита горестна надежда ги гледам и си мисля: ще се срещнат ли, ще се влюбят ли?

Защото единият от двамата съм аз, а другата – Естер!

Остават няколко крачки... Протягам ръце и искам да уловя една неразказана приказка. Сякаш усещам влажните пръсти на Естер, чувам учестеното ѝ дишане, но въжеиграчът ме хваща за ръката:

– Чакаат те, чакаат!...

Нерсес Мажан се събуди, но не отвори очи. Искаше му се сънят да продължава, ала след миг осъзна, че това е невъзможно.

„Защо си спомних за Естер?“ – помисли си той. И сърцето му се сви от непреодолима мъка. „Естер!“

– Нерсес, събуди се, чакаат те! – чу той гласа на Нестор и отвори очи.

– Кой ме чака?

– Линда, момчето ми, Линда Ло.

Нерсес се надигна.

– Къде е, какво иска?

– В трапезарията е, синко... Изглежда, много се интересува от момичето.

– Ей сега, Нестор – Мажан седна и разтърка очи, надявайки се, че макар и за миг сънят ще се върне. – Сега... ще се обръсна и ще дойда.

– После, момчето ми, после ще се обръснеш – посъветва го Нестор.
– Представителите на закона не обичат да чакат. А жените – още по-малко.

Трета глава

Това се беше случило толкова отдавна, че Нерсес Мажан беше

изгубил представа точно кога и сега вече не можеше да определи колко години или десетилетия са минали от онези далечни дни. Впрочем то не беше толкова важно. Нерсес просто неочаквано си спомни детството и се почувствува четиринадесет-петнадесетгодишен.

Той видя и града, чиито къщи бяха нанизани като мъниста по единствената крайбрежна улица, която по залез слънце бързо потъваше в здрач.

Той си спомни именно залеза, защото всеки един от тях – четиринадесет-петнадесетгодишните, очакваше този миг през целия ден и защото, изглежда, само тези юноши можеха да го почувствуват и оценят. Момчетата си бяха разделили града на няколко части. По взаимна договореност всяка вечер те напускаха своите къщи, дворове и градини, за да опазят неприкосновеността на кварталите си.

Момчетата вървяха само от едната страна на улицата, край горската ивица, зад която влачеше водите си широката, спокойна река. Те крачеха поединично, сякаш излизаха на разходка, за да подишат чист въздух, преди да си легнат. После се срещаха на закътаната горска поляна или на някоя скала край брега на реката и разгорещено обсъждаха плана за предстоящите бойни действия.

Колко сложни, колко дръзки и колко смели бяха тези планове и колко наивни изглеждат те сега!

Нерсес бе един от редовите членове на тази група. Като всички и той се вълнуваше и въодушевяваше от разпалените кратки речи, които водачът на групата – Маджо Дребосъка, произнасяше във вечерната тишина, под студения блясък на капутанските звезди.

За какво говореше той?... Възможно ли е човек да си спомни?

Не, сега Нерсес Мажан не можеше да си спомни това, но беше уверен, че тези речи много си приличаха и сякаш периодично се повтаряха.

Маджо започваше така:

– Обръщам се към вас, капутански мъже... Аз, Маджо Дребосъка, се обръщам към вас!... Снощи враговете са нарушили южната ни граница.

Или северната, защото техните владения имаха само две граници. На източната течеше реката, на западната бяха къщите, а после се ширваха ливадите.

– И така, нека им покажем! – размахвайки ръце, крещеше Маджо Дребосъка и от въодушевление дъхът на юношите секваше.

– Ще им покажем!... – крещяха те в един глас.

– Ще им покажем!... – чуваха се отделни гласове.

Тогава те бяха убедени, че водят справедлива борба с южния си съсед, който бе нарушил договора и бе пристъпил тяхната граница.

Маджо Дребосъка изпращаше двама-трима със задачата да нарушат северната граница, та привечер на следващия ден да не останат без работа. А останалите от групата отправяше на юг.

И момчетата внимателно, един по един, се отправяха на юг, към въображаемата граница, която започваше от сградата на редакцията на „Капутански куриер“, минаваше по гладките бели и жълти плочници на главната улица и свършваше на брега на реката, там, където лежах повалени дебели клонести дървета, преживели хилядолетия. Съседите, естествено, бяха заели позиции и търпеливо очакваха момчетата на Маджо да нарушат тяхната граница.

А после?...

После – Нерсес си спомни щастливите мигове, които бе изживял само два пъти в живота си. Само два пъти те бяха успели да преминат в тила на „противника“. Вярно е, че и двата пъти попаднаха в плен, но на следващата вечер се чувстваха като знаменити личности, като герои, и капутанските момичета от групата на Верона повтаряха само техните имена.

От всичко това запомни една вечер.

Топла, тъмна, тайнствена вечер.

За момчетата тя с нищо не се отличаваше от досегашните, нито пък щеше да се отличава от бъдещите многобройни подобни вечери.

Тя бе необичайна за Нерсес.

Баща му току-що се беше върнал от поредния космически патрул. Той седеше в градинката, ровеше земята с обувката си и разказваше как един от товарните звездолети претърпял авария и бил изхвърлен от изкривеното пространство. „Патрулирането е досадно, но е необходимо“ – рече той, преди да разправи подробно как и къде е открил пострадалия екипаж. На хората и през ум не им минавало, че звездолетът им се е озовал в обикновеното пространство, чиито физически закони познавали съвсем слабо.

Разказите на баща му в повечето случаи бяха интересни и тъкмо тази вечер Нерсес така се увлече, че закъсня за сбора на групата. Той скочи и незабелязано се измъкна от градината, прекоси улицата и се озова на края на горската ивица. Беше тъмно. Звездното небе не се виждаше през клоните на дърветата. Нерсес си пое дъх едва на брега на реката, но беше закъснял. Маджо Дребосъка отдавна бе произнесъл обичайната си реч. Момчетата се бяха разотишли.

Нерсес седна на огромната крайбрежна скала, където непрестанно се плискаха мътните води на реката. Именно на този камък заставаше Маджо и произнасяше знаменитите си речи.

По гладката повърхност на реката се отразяваха звездите, обсипали небосвода. Наоколо бе тихо и спокойно.

На Нерсес му доскуча и му се прииска да се върне вкъщи. Той скочи от скалата на брега и се срещна очи в очи с мургавия Ноел.

Отначало Ноел се смути и понечи да побегне, но Нерсес му каза тихо:

– Ноел!

– Ъхъ?

Ноел бе момче от съседния квартал и нямаше право по това време да нарушава границата. Нещо повече: Ноел бе водач на група, като Маджо Дребосъка. Нерсес веднага разбра цялата сложност на неговото положение.

– Досега никога не съм хващал пленници – рече Нерсес.

– А попадал ли си в плен?

– Два пъти.

– Ех, тогава мен ще ме плениш, нали?

– Разбира се.

– Сам ли си?

– Сам... Днес позакъснях. Не зная къде са момчетата. Но няма значение, нали?

– Добре тогава, води ме – предаде се мургавият Ноел.

– Не искаш ли да избягаш? – попита Нерсес. – Направо ли се предаваш?

– Да.

– Няма ли да се съпротивляваш?

– Не желая.

– Аз на два пъти съм попадал в плен, но преди да се предам, понатупах един-двама. Ако бяха по-малко, сигурно нямаше да им се дам... Но те бяха много и нямаше смисъл да се съпротивлявам. Е, и какво реши?

Ноел стоеше до него и търпеливо чакаше. Такова примирение със съдбата беше необичайно и Нерсес изведнъж си помисли, че и в продълговатото слабичко лице на Ноел има нещо необикновено.

– Хайде, залавяй ме – каза Ноел. – Не искам да се съпротивлявам.

– Може би само от любопитство?...

– Пъзльо! – презрително рече мургавият Ноел.

– Аха – усъмни се Нерсес, – това да не е клопка?

– Аз тръгвам – усмихна се Ноел. – Може би момичетата от групата Верона ще поискат да ме пленят?

Нерсес потърси оправдание:

– Днес не съм в играта, Ноел... Но ако поне мъничко окажеш съпротива...

– Не – отвърна Ноел. – Аз тръгвам.

– Ноел, щом като наистина си решил...

– Решил съм.

– Добре. Тогава стани мой пленник!

– Наистина ли? – зарадва се Ноел.

Нерсес мълчаливо тръгна напред. Беше сигурен, че Ноел го следва.

Близко до дома на Нерсес пленникът запита:

– Къде ме водиш?

– Не е твоя работа – грубо отвърна Нерсес, защото знаеше, че с пленниците не е прието да се церемониш.

Вкъщи ги очакваше вечерята и интересните разкази на Нерсесовия баща за космическите изненади и сензации.

– Скаран съм с нашите момчета – призна Ноел след вечерята, когато заедно с Нерсес се прибраха да спят в детската стая. – Днес поисках да скроя номер на Маджо Дребосъка, но момчетата не се съгласиха, защото бяха решили да ходят за риба с момичетата от групата Верона. Не повярваха. Представяш ми си как ще съжаляват утре, че водачът им е бил пленен?

Нерсес заспори с него и му заяви, че той няма моралното право да се предава в плен с цел да уязви момчетата си, защото Ноел не е обикновено момче като Нерсес, а водач. Нерсес дълго го убеждава, но Ноел не се съгласяваше. Те спориха до късно за справедливостта, за достойнството и честта.

Преди полунощ Нерсес изпрати Ноел до дома му.

На връщане, близо до театъра на главната улица, под електрическия стълб, той забеляза група момчета. Маджо Дребосъка размахваше ръце и обясняваше нещо. Неколцина от групата на Ноел слушаха с наведени глави.

– Мигел ги е видял с очите си – горещеше се Маджо. И като забеляза приближаващия се Нерсес, извика зарадван: – Плени ли Ноел?... Преди малко Мигел ви е видял. А тези пък са дошли да търсят водача си, искат да им го дадем. Няма... До утре той е наш пленник.

– Не съм пленил никого.

– Как така?

– Татко се върна от дежурство... Ноел много обича разказите му за Космоса... Заведох го у дома. Не съм го пленил.

– Но-ел... Но-ел!... – започнаха да скандират момчетата от неговата група.

После едно от тях взе кофата с риба и застана пред Маджо.

– Запомни, че някой ден непременно ще те пленим – рече то. – Виж го ти!... Човекът ходил на гости, а ти... – и като се обърна гневно, плисна водата от кофата и си тръгна.

Беше нощ – топла и мрачна.

Нерсес с удоволствие си спомни Маджо Дребосъка, мургавия Ноел и самия себе си, когато беше четиринадесет-петнадесетгодишен... И искрено се упрекна, че досега е оставил в забрава този далечен, приказен и светъл свят...

„Представителите на закона не обичат да чакат!“

Нерсес Мажан се усмихна иронично и като се престори на разсеян, влезе в трапезарията.

Линда Ло се беше преоблякла и се бе преобработила в обикновена жена. И поведението ѝ бе друго. Сякаш в трапезарията не седеше същата жена, с която преди час Нерсес се среща в хотела. Следователката беше уморена, но имаше делови вид. Аптекарят забеляза насмешливата усмивка, която трепкаше по устните ѝ.

– Наложил се да ви обезпокоя – рече очарователната Линда и се вторачи в хлътналите от безсъние очи на аптекаря.

– Меластра, поласкан съм от неочакваната ви визита.

Линда Ло отметна глава, за да оправи немирното кичурче, увиснало на челото ѝ.

„Ти си красива и умна, но защо днес си спомних за Естер?!“

– Много сте любезен – отбеляза Линда тъй многозначително, че думите ѝ можеха да се приемат като старателно прикрита ирония.

– Обзалагам се, че не сте успели да си починете след нощната ни среща – нарочно рече Нерсес Мажан, за да не ѝ даде възможност да се съсредоточи.

– И ще спечелите.

– Дори не сте успели да закусите, защото сте били прекалено заета със следствието.

– Вие сте проницателен човек, меластър Мажан. Но аз не съм дошла да закусвам.

- Ясно. Тогава ще пийнете ли кафе?
- На всичкото отгоре сте и настойчив – рече Линда.
- Нестор! – извика Мажан.
- Да – отвърна старецът и влезе с поднос в ръка.

Той постави едната чаша на ниската масичка пред Линда, а после взе и другата от подноса, и загрижен, започна бавно да бърка кафето със стъклената пръчица.

Нестор въпросително погледна Линда Ло, после се вгледа в Нерсес Мажан. Веждите на аптекаря трепнаха и Нестор застана прав до вратата с поднос в ръка.

Линда Ло взе чашата и каза тихо:

- Искам да поговоря с вас...

Нерсес Мажан кимна утвърдително.

– Ще възразите ли, ако проведем нашия разговор в присъствието на свидетел? – попита Линда Ло, намеквайки за Нестор, който продължаваше да стои приведен до вратата.

– Щом намирате, че е удобно, моля! – отвърна невъзмутимо Нерсес, вътрешно доволен, че въпреки всичко успява да прикрие необяснимото си безпокойство от изненадващото посещение на Линда Ло.

В трапезарията се възцари мълчание и Нерсес Мажан, който не бързаше за никъде, с удоволствие предостави на Линда Ло възможността първа да го наруши.

Но тишината се задълбочаваше с всяка измината минута и на следователката ѝ беше все по-трудно да вземе първа думата.

Линда въртеше в ръката си празната чаша, сякаш не знаеше къде да я остави. Надяваше се, че Нестор ще се приближи да я прибере. И тогава тя щеше да каже „Благодаря“. И това щеше да е повод да наруши мълчанието, смело да подхване разговора по предварително замисления план.

Нестор продължаваше да стои приведен, без да се приближава до нея.

Линда Ло сложи чашата на масичката, неочаквано рязко се обърна и срещна насмешливия поглед на Нерсес Мажан. Това трая само миг, а после лицето на Мажан пак стана безизразно и равнодушно. Ала и този миг бе достатъчен на Линда, за да разбере, че си има работа със силен противник.

- И така, значи не познавате Урсула?

Нерсес Мажан се усмихна доволно, защото Линда Ло се принуди да започне разговора без излишен увод.

– Познавам я, меластра, че как иначе! Познавам я.

– За четвърти път ви задавам този въпрос.

– Зная. Преди да дойдете при мен, вие я разпитахте, нали? Е, успяхте ли да изясните нещо? – полюбопитствува аптекарят.

– Отдавна ли я познавате?

– От вчера.

– Къде се запознахте?

– В моя салон, в аптеката. Нали знаете, че вечер поднасяме на клиентите сладолед и плодов сок? Имам много посетители. Нестор направо излиза от кожата си. Трудно се изпълняват бързи поръчки в претъпкан салон. Така ли е, Нестор?

– Да – отвърна старецът, без да вдига глава.

– Нима се запознавате с всичките си клиенти? – попита Линда Ло.

– По физиономия ги зная всички. А вчера, когато дойде Урсула...

За ваше сведение тя влезе в аптеката в два часа и четири минути. По това време обикновено нямаме посетители...

– Вие запознавате ли се с всичките си клиенти? – повтори въпроса си Линда.

– Не. Това е невъзможно.

– А защо направихте изключение за нея?

– Явно не сте ме разбрали... Тя дойде в аптеката по такова време, когато обикновено нямам посетители. Клиентите се струпват само вечер. Урсула помоли да я подслоним. Търсеше сигурно кътче да се приюти. Позволете ми... Впрочем така и не мога да разбера целта на вашето посещение. Не зная с какво мога да ви бъда полезен при разследването на убийството. И то убийство на човек, чиято самоличност не е известна.

– Не се тревожете! Трупът е идентифициран. Вече изпратихме в Лета вестта за убийството на Зенон Джабез. Помолехме и за подробни сведения, които ще ни дадат възможност много по-точно да водим следствието. След два-три дни ще получим отговора. Вие можете ли да ни разкажете коя е Урсула, кога е пристигнала на Виланк, какви взаимоотношения е имала с Джабез и с Оскар?... С една дума, да ми кажете всичко, каквото знаете за нея?

– Не мога.

– Може би имате сериозни причини?

– Да.

– Интересно е да ги чуем.

– Причината е сериозна и едновременно много обикновена. Дори

смешна. Там е работата, че нищо не зная за нея.

Линда Ло оглеждаше Нерсес Мажан с присвити очи.

– И въпреки това решихте да я подслоните, да ѝ предоставите сигурно убежище?...

Аптекарят сви рамене.

– Независимо от всичко няма да е зле, ако разполагаме с някои, макар и най-общи сведения – рече Линда Ло.

– Защо не – съгласи се Нерсес. – Но първо ми кажете какъв е резултатът от разпита?

– Момичето не иска да говори.

– Жалко! – въздъхна облекчено Нерсес.

– Знаехте ли, че я търсим?

– Знаех.

– Кога научихте? В механата?

– По-рано. Тя ме предупреди за това.

– Значи е предполагала – заключи Линда Ло. – Тя е имала причини да се страхува и да се крие. А сега е решила да мълчи.

– Според вас...

– Аз все още нямам определено мнение – прекъсна го Линда Ло. – Вие я подслонихте вероятно... за да прекарате приятно времето си, нали?

– Въпросът ви е много деликатен.

– Да. Имам предвид, че мъжете обичат да се възползват от случая.

– Не, не е така – отвърна твърдо Нерсес Мажан.

– Благодаря – рече Линда Ло. – Ако вие действително я бяхте подслонили, за да се забавлявате с нея, всичко щеше да бъде ясно. Но доколкото ни е известно, вие не сте нощували вкъщи. Тогава защо искахте да я прикриете? Защо отказвахте да дадете показания в механата? Вие, естествено, не бихте могли да се досетите, че когато ви питах последния път за нея, аз вече знаех, че са я намерили във вашата аптека.

– Мога и да не отговарям на въпросите ви! – рече Нерсес Мажан и се изправи. – Защото мисля, че ще ви бъде трудно да разберете... И на мен все още не всичко ми е ясно... Наистина защо я подслоних? Защо веднага не съобщих на полицията, когато тя призна, че я търси ПОСИЗУ? – Нерсес Мажан започна да се разхожда из стаята, спря се пред прозореца, погледна навън и добави загрижено: – Може би защото в себе си бях убеден, че момичето не е виновно. С вас не се ли е случвало същото? Вие сте жена, а женската интуиция е много по-остра и винаги по-точна. Навярно дълбоко в душата си и вие сте убедена, че

Урсула е невинна.

– За мен са по-важни фактите – снизходително се усмихна Линда Ло. – Само фактите... Интуицията може да сгреша и да попречи на следователя. Отдавна съм решила да не се осланям на нея. А в случая фактите са против Урсула. Единственото признание, което е направила, и то тук, в аптеката, е следното... Мога дословно да повтора това, което е заявила на полица: „Аз видях камериера, когато излизах от апартамента на Зенон.“ Интересни са и показанията на камериера... Тази сутрин успях да разговарям и с него. Във всеки случай Урсула е ако не последният човек, който е видял Зенон жив, то без съмнение първият, който го е намерил убит. А сега кой знае защо е решила да мълчи.

– Разбирам ви... Значи вие не сте убедена, че девойката е виновна. Тогавя защо сте я арестували?

– Аз не съм и няма да бъда убедена в нищо, докато не намеря достатъчно улики и докато не се открие оръжието – рече Линда Ло, стана и се приближи до прозореца, недалеч от Нерсес.

Нестор, който все още стоеше приведен до вратата, я погледна скришом и се изсмя. Нерсес и Линда приличаха на свенливи влюбени, които се обясняват в обич, но не смеят да се погледнат. Затова всеки от тях надничаше през прозореца, говореше сякаш на себе си, без да среща очите на другия.

– Ако бяхте формулирали вашата цел по-ясно, можех да ви бъда полезен – отбеляза Нерсес Мажан.

„Ти си и умна, и прелестна. Защо си арестувала Урсула, след като мотивите за преднамерено убийство са налице при Оскар?“

Аптекарят тихо се засмя.

– Защо се смеете?

– Просто така... По-скоро се смея на себе си. Бях уверен, че полицията няма да се досети да потърси Урсула в моята аптека.

– И сте били прав. Следобед полицейските отряди претършуваха целия град и околността. Прецизно провериха всички превозни средства... Представяте ли си колко съм била отчаяна? Но на всяка цена трябваше да се срещна с Оскар. Затова от осем часа сутринта зачаках в механата. Бях уверена, че ще дойде сам. След убийството вероятността той и Урсула да скитат заедно из града бе малка. А покрай Оскар можехме да открием и момичето. Но той дойде в механата с вас. И не случайно!

– Наистина случайно отидохме там.

– Възможно е. Но само за вас.

От прозореца се виждаше дворът с оределите дървета, а в дъното се извисяваше гладката сива стена на съседната къща само с две прозорчета. Червените листа на дърветата бледнееха под ярките лъчи на слънцето. В малкия басейн на сред двора цъфтяха водни лилии. Тягостно чувство обзе Нерсес Мажан.

„Защо никога не излизам да се поразходя из двора?“ – помисли си той, ала гласът на Линда Ло го стресна.

– Мислех, че познавате Урсула отдавна, и хранех големи надежди за тази наша среща.

– А не са ли по-важни мотивите на престъплението, за които тъй откровено говори Оскар?

– Мотивите ли?... Да, те са ясни. Принудена съм да се съмнявам във всичко и във всички.

– Оскар арестуван ли е?

– Не.

– Но как така? Вие сте уверена, че Урсула е невинна и... Моля, позволете ми да завърша мисълта си – изпревари я Мажан – и въпреки това сте арестували момичето, а не Оскар... Странно!

– Засега не мога да посоча категорично виновника.

– Това си е ваша работа. Но ако бях на ваше място, бих се вслушал във вътрешния си глас. Интуицията е неопценимо качество на жената.

Линда Ло се отдръпна от прозореца. Аптекарят я погледна, отправяйки тъжен поглед към двора.

– Струва ви се странно, меластьр, че вместо Оскар е арестувана Урсула. Според мен в това няма нищо странно и неразбираемо. Да, Оскар е имал причини да си разчисти сметките с партньора. Но нали Урсула е била в стаята на Зенон Джабез? Дори ако засега нямаме сериозни улики срещу момичето, нима е изключено тя да е съучастница на Оскар? Колкото и смешно да изглежда това изявление в условията на Виланк, не забравяйте, че Оскар и Урсула бяха влюбени. Може Урсула да е станала негово оръдие...

– Ами да – съгласи се Нерсес Мажан, – положението на Урсула е тежко.

– И най-важното – продължи Линда Ло. – Защо Урсула не е съобщила веднага за убийството, а е предпочела да се скрие във вашата аптека? Защо мълчи и сега, щом не е съучастница в престъплението?

„Това е той... той го е убил... Но ПОСИЗУ търси мен. Убедена съм, че ме търси.“

Нерсес Мажан тръсна глава. Линда се разсмя.

– Да – рече аптекарят, – заплетена история.

– Искан ми се да вярвам, че вие сте готови да помогнете на следствието, ако се наложи.

– Меластра, бъдете уверена, че...

– Уверена?... Само фактите могат да ме убедят. Ако научите нещо ново, ето ви телефона ми... Довиждане, меластър.

Нестор, без да променя позата си, отвори вратата.

– Вие навярно се изморихте – с коварна любезност изрази загриженост Линда.

– Не, меластра – отвърна старецът. – Аз обикновено никога не се изморявам.

Нерсес Мажан боязливо погледна цилиндричната сграда на Капелата, където трябваше да влезе за решителен двубой. Не беше уверен в победата си.

Аптекарят бавно изкачи каменните стълби и се озова в луксозно обзаведено преддверие. Опипа лицето си и установи, че е забравил да се обръсне. Ядоса се.

Администраторът, който седеше зад стъклената преграда, го забеляза, скочи и плесна с ръце.

– Нерсес!...

– Добър ден! – мимоходом отвърна Нерсес Мажан.

Администраторът се показа иззад стъклената преграда, отново плесна с ръце и извика:

– Каква изненада!... И през ум не ми е минавало... Каква приятна изненада! Седни... Седни, драги! Ей сега ще ти предложи най-отбрано вино. Сигурен съм, че такова никога не си опитвал.

Аптекарят се усмихна, постара се да си спомни името на администратора, но не успя.

– Минавах отгук – промърмори Нерсес Мажан. – Реших, че няма да е зле да се отбия... Хората лесно забравят старите си приятели. А новите... новите са си нови.

Администраторът кимна и гръмко се разсмя. После извади от стенния шкаф осмогълно шише и две чаши.

– Подари ми го един клиент. Разправяше, че само президентите от Пети сектор пият такова вино. Аз, естествено, не изгърпях и опитах една чашка...

– И какво?...

– Ох! – И той впери поглед в тавана. – Това вино наистина могат да

го пият само президентите от Пети сектор.

– Значи ти има щастието да се срещнеш с един от тях?

– Така ли мислиш?

– Ами как иначе? Кой тогава ти подари тази бутилка?

– Наистина – плесна се по челото администраторът. – Вярно, че е така... Как не съм се сетил още тогава! Посетителите са толкова много, че свят ми се завива.

Той внимателно напълни чашите.

– Да пием за нашата среща!

Нерсес Мажан отпи и си помисли, че наистина само хората, които могат да си играят с времето, трябва да пият такова пивко вино.

Администраторът се намести по-удобно в креслото и блажено притвори очи.

Аптекарят остави преполовената чаша на масата.

– Предполагам, че не си дошъл тук само за да видиш стария си приятел – полугласно рече администраторът, без да отваря очи. – Така ли е?

– Може би – неопределено отвърна аптекарят и млъкна, обзет от благодарност към съдбата, че го срещна с неговия любим „стар приятел“. Нищо че не може да си спомни името му. Сега това не му е нужно.

– Умно си го измислил, Нерсес – рече му администраторът.

– Мислиш ли? – попита Нерсес Мажан още по-неопределено.

– Разбира се, драги... – Администраторът изпи чашата си на един дъх. – Рано или късно всички кореняци ще го проумеят.

– Може би.

– Ти си млад – рече му администраторът. – Едва ли ще си спомниш, че някога съм обичал да повтарям думите: „И ние трябва най-после да се радваме на този живот!“

– Не, не съм чувал – призна Нерсес Мажан. – А ти радваш ли му се?

– Искане ми се – отвърна администраторът, – но не мога. Закъснял съм. Останало ми е само предишното желание. Отваряй си очите, след години ще заприличаш на мен. Впрочем какви ги приказвам! Ти си по-умен... Навреме си се усетил. А аз си мислех, че времето е безкрайно. Казвах си: има време, има време... Дълга младост... Празна работа! Все някога времето ще свърши! Бавно, но ще се изчерпи. Ти още не чувстваш това.

– За съжаление чувствам го.

– Значи все още не всичко е загубено, не всичко! – Администраторът отново напълни чашите. – Да пием, драги, да пием за твоя първи дързък опит.

Нерсес Мажан с удоволствие, глътка по глътка изпи президентско-кото вино, като се питаше за какъв първи опит намеква администраторът.

– Ще ти дам чудесен апартамент. На втория етаж...

– Благодаря.

– Сам ли си?

– Засега – да – отвърна Нерсес и веднага се досети какво има предвид администраторът. – Каза на втория етаж, нали?

Разбрал точния смисъл на тези думи, администраторът леко се намръщи и погледна изпод вежди аптекаря.

– И ти ли... Не съм очаквал... Какво значение има – ще ви предложая стая на друг етаж, макар че с присъствието си и там можете да разгоните хората.

– Защо?

– Не е ли ясно?... Страхуват се.

– Не се отказвам от третия етаж.

Лицето на администратора светна.

– А аз помислих, че... Тогава ще ти дам прекрасен апартамент... – И като помълча малко, добави: – Отдавна не съм бил в нашия клуб.

Нерсес Мажан неспокойно се размърда в креслото. Щеше да съжалява, ако разговорът, влязъл в желаното русло, вземеше друг обрат.

– И аз не съм бил там – отвърна Нерсес, за да приключи с клуба. – А защо посетителите се отказват от втория етаж?... Може би защото... – и той многозначително млъкна.

– Да, да, само за това. – Администраторът напълни чашите. – Вчерашното произшествие ще ни струва скъпо. На кого ли му е минавало през ума!... – Той въздъхна. – Най-интересното е, че преди убийството седяхме с клетия човечец един срещу друг и разговаряхме. Дори поисках да го почерпя с вино, но той бързаше. От колко дни търся повод да изпразня това шише. Ако Зенон Джабез се беше съгласил да пийне с мен, вероятно нещастieto нямаше да се случи. Но той така бързаше... Сякаш е знаел какво го очаква и не е искал да забави края си. Ти как мислиш, може би е предчувствал?

Администраторът зачака отговор. Но Нерсес Мажан нямаше намерение да отговаря.

– Предчувствал е! – заяви администраторът. – Аз обикновено не вярвам на такива неща, но всичко стана пред очите ми... Той често идваше при мен да си говорим. Настаняваше се в това кресло, чакаше да седна срещу него, така както сега сме седнали ние с тебе, и питаше: „Какво ново по света, меластър Даниел?“, барабанеше с пръсти по

масата и все се усмихваше.

– Весел ли беше? – попита Мажан.

– Той винаги се усмихваше, защото беше тъжен човек. Веселите хора почти не се усмихват – рече администраторът. – Да, тъжен човек беше: „Какво ново по света, меластьор Даниел?“ – питаше той всеки път, ала не се интересуваше от отговора ми. Напоследък нарочно не му отговарях. И навярно беше по-доволен. Защото обичаше да говори само той, а другите да го слушат. Разказваше... а аз мълчаливо го слушах. Сега вече имам твърдо мнение: той по-скоро мечтаеше на глас. Срещат се и такива хора... Те вземат мечтите си за действителност.

– За какво ти говореше?

– За жените и децата на своята планета, но не бих могъл да кажа точно за какво... просто не помня. Нали ти казвам, той обичаше да го слушат. А аз пък се преструвах, че го слушам, а всъщност мислех за грижите си... Да прием, Нерсес... Какви ли не чудеса стават в този голям свят!

Виното беше доста силно. Нерсес Мажан отпи само глътка, за компания на събеседника си, чиито бузи вече пламтяха.

– Значи казваш, че той е предчувствал? – попита аптекарят.

– Точно така – потвърди администраторът, гледайки със съжаление празната бутилка. – Още вчера, някъде към обяд, преди да изтече дежурството ми, той влезе при мен, седна в креслото, но този път не попита: „Какво ново по света, меластьор Даниел?“ И може би за пръв път не забарабани с пръсти по масата. „Не сте ли в настроение?“ – запитах го аз. А той се усмихна. Усмихна се като дете... ей тъй – и администраторът се опита да се засмее така, както вчера се беше усмихнал Зенон Джабез. На лицето му се появи глупава, смешна гримаса и Нерсес Мажан кимна. – Предложих му да пийнем по чашка от президентското вино. Отказа.

– Развълнуван ли беше?

– Не... Обикновено когато е развълнуван, винаги барабани с пръсти – администраторът енергично разклати празната бутилка и Нерсес Мажан безмълвно раздели с него остатъка от виното си. – А вчера той не барабанеше. Но и без това личеше, че не е развълнуван. Преди винаги ми се е струвало, че нещо го тревожи, нещо го гнети... Такава тревога, която кара хората години наред да се усмихват и да разказват безкрайно за мечтите си, дето нямат нищо общо с действителността... Но вчера той беше спокоен. Поседя малко – мълчалив и вгълбен в себе си... Вероятно мислено разговаряше с мен. Впрочем често се случва двама

души да седят дълго един срещу друг и да мълчат. На страничния наблюдател може да му се стори, че те наистина не разговарят. А всъщност те не само говорят, но и спорят... И Зенон Джабез мислено разговаряше с мен... Разбираш ли? После рече: „Остани със здраве, меластьър Даниел.“ „Довиждане“ – отвърнах му аз. „Тази наша среща може би ще е последната“ – продължи. „В такъв случай да прием.“ „Не, сега не може – отказа той. – Сега не мога да пия.“ Поинтересувах се да не би да има намерение да си заминава. „Да“ – отвърна той, стисна ръката ми, тръгна и застана пред банковото гише. Готвеше се да отпътува и този път сполучи... – въздъхна администраторът. – Бъди жив и здрав, приятелю Нерсес. Прости ми, че днес дрънкам много. Повярвай ми, не съм пиян. Работата е там, че тази смърт ми действа ужасно. По-добре да не бях го срещал вчера!

– Често ли напускаше Виланк?

– Често?... Да, няколко пъти. И всеки път на тръгване казваше, че едва ли ще се върне пак. Но отново се връщаше и винаги ме молеше да го настаня на третия етаж, в предпоследния апартамент. Той беше постоянният му наемател. Вчера, когато си тръгна от банковото гише и ми махна с ръка за „сбогом“, аз извиках подир него, че ще запазя апартамента. „Този път вече няма да се върна – отговори той. – Твърдо няма!“ И се качи горе.

– Значи твърдо заяви: „Няма да се върна повече?“

– Да. Сега увери ли се, че е предчувствал нещо? – Администраторът изтри с широката си длан потта от челото си.

Нерсес Мажан кимна утвърдително.

– Като свърши дежурството ми, се преоблякох и вече се готвех да си тръгна, когато неочаквано на стълбището ме пресрещна камериерът на третия етаж и със странен глас ми съобщи: „Убили са човек.“ Каза го някак напевно. „Джабез ли?“ – запитах го аз. Вероятно ще попиташ как тъй изведнъж се сетих за него? Джабез сам ми внуши тази мисъл. Да! Той знаеше, той го очакваше и със завидно хладнокръвие тръгна към непредотвратимото. Да...

– После?

– Веднага съобщихме в полицията.

– Разпитвахте ли те?

Администраторът учудено погледна Нерсес Мажан.

– Ами как иначе! – отвърна той. – Първо – дежурният в полицията, а после – тази жена... Линда.

– Ти разказа ли им всичко това?

– Ако се позаинтересуват, мога и да им го разкажа. Но когато изказах мнението, че Джабез е предугадил събитието, Линда веднага ми благодари и ме изпроводи... А според мен най-важното е, че Джабез предчувстваше. Така ли е?

– И аз мисля тъй – отвърна Мажан. – Въпреки че не вярвам на предчувствия.

– Пък аз вече вярвам – заяви администраторът. – Ти не можеш да си представиш какъв беше изразът на очите и лицето му, когато ми каза, че заминава завинаги.

Мажан машинално вдигна чашата и пак я остави на масата.

– Може би ще е по-добре да слезем в избата? – смигна му администраторът. – Естествено, там няма да намерим такова вино, но...

– Друг път ще отидем – отказа Нерсес. – Сега не си струва да си разваляме вкуса от президентското вино.

– Вярно – зарадва се администраторът и отново притисна ръце до гърдите си. – Не си струва. Много е приятно да се разговаря с теб.

– Благодаря.

– Искрено ти казвам, че много отдавна не бях сядал да побъбря на бутилка вино. Олекна ми на душата. Мислиш, че хората се интересуват какво мисли този или онзи за дадено събитие? Никак! Принуден си да слушаш само себе си...

Нерсес Мажан се изправи.

– Искаш ли да видиш апартамента? – Администраторът мина зад стъклената преграда и протегна ключ-шифъра на аптекаря. – Камериерът на етаж ще те придружи. Да, мили мой, в началото ни се струва, че нашата продължителна младост е безкрайна. Търпим всичко, отлагаме... Минават и заминават десетилетия, столетия и в един прекрасен ден виждаш, че времето се е изчерпало и ти си останал сам-самичък в този свят... И едва тогава проумяваш, че си прекарал целия си живот в самота. Запомни това. Както виждам, решил си да пускаш брада?

– Да – отвърна аптекарят и взе ключ-шифъра. – Значи на третия етаж?

– На третия, миличък, на третия – рече припряно администраторът Даниел.

– Как е? Харесва ли ви?

Нерсес Мажан по навик сви рамене, което означаваше „нормално“. Камериерът стоеше във вестибюла. Аптекарят го погледна изкосо, опитвайки се да разбере ще може ли да изкопчи нещичко от този човек с

огромна глава и бяла гривеста коса.

– Спокоен етаж – каза Нерсес. – Тук винаги ли е така?

– Да, меластьр – дебелите устни на камериера едва помръднаха. – Общо взето, е спокойно. А днес – още повече... Защото сега на този етаж има много свободни апартаменти. След вчерашното произшествие... – Камериерът неочаквано млъкна.

– Намеквате за убийството, нали? – с равен, безразличен глас уточни Нерсес.

– Учудвам се, че сте знаели всичко и сте се съгласили да живеете тук – почти шепнешком изрече камериерът.

– Че какво от това?...

Камериерът се оживи, устните му замърдаха по-бързо.

– И аз тъй казвам – какво от това?... Но след вчерашния случай мнозина напуснаха апартаментите си. Ако продължава така, етажът съвсем ще се опразни. Може би ще промените решението си?

– Едва ли.

– Повярвайте ми, че такива апартаменти в Капелата са само пет, защото те са специални и се предоставят само на високопоставени клиенти.

– Аз не съм от високопоставените – отвърна Нерсес Мажан.

– Вероятно са направили изключение, като са взели предвид положението сега – устните на камериера продължиха да мърдат по инерция дори когато той замълча. След кратка пауза продължи: – Тук имате възможност чудесно да се позабавлявате...

– Точно това желая.

– От този апартамент ще имате рядката възможност да наблюдавате живота на всички останали наематели – камериерът понижи глас. – А на света няма нищо по-приятно от това, да гледаш отстрани какво прави човек, когато е уверен, че е сам в стаята си. А когато са двама?!... Представяте ли си?

Понякога при нас отсядат високопоставени клиенти и живеят тук под чуждо име.

– Убедихте ме – усмихна се Нерсес Мажан. – След ден-два ще се преместя тук.

– Защо толкова късно?... Не е ли по-добре още днес?...

– Не е – каза Мажан. – Имам неотложна работа... Искам непременно да намеря и... – Той помълча малко и като човек, който е открил нещо важно, се вгледа внимателно в едрото лице на камериера. После му подаде една петачка.

- С какво мога да ви бъда полезен? – размърда устни мъжът.
Мажан седна в креслото и с лек жест покани и него в стаята.
- Бих искал, драги...
- Аграм, меластьър, Аграм се казвам.
- Драги Аграм, бих желал да се срещна с човека, който вчера пръв е видял убития. Казаха ми, че това е бил камериерът на етажата.
- Вярно е.
- И къде мога да го намеря? Още днес!
- Няма нищо по-лесно от това, меластьър. Аграм, криво усмихнат, разгледа пръстите си, сетне размърда устни и дрезгавият му глас стигна до Мажан.
- Важна работа ли имате с него, меластьър?
- Да.
- От него искате да научите нещо по-интересно за вчерашния инцидент, нали?
- Отгатнахте.
- От полицията ли сте?
- Не, драги Аграм. С полицията не съм имал и не искам да имам нищо общо.
- Аз също, меластьър.
- Тогава как да се срещна с него? Може би вие ще го изпратите?...
- Нерсес Мажан се замисли за миг. – Изпратете го в аптеката на улица „Голямо куче“... Там има само една аптека. Нека попита за Нестор.
- Вие Нестор ли се казвате, меластьър?
- Не, но нека потърси Нестор.
- Непременно ли трябва да дойде в аптеката?
- Можем да се срещнем, където той поиска, но на всяка цена още днес.
- Какво по-точно ви интересува, меластьър? Нерсес запази самообладание и с привидно спокойствие продължи:
- Чух, че вчера този камериер видял едно момиче да излиза от апартамента на убития. Бих искал...
- За Урсула ли става дума?... Разбира се, меластьър... Аз вече му бях пратил закуската: той обичаше да закусва след обяд, имам предвид покойника. После отидох да сервирам... До стълбите видях Урсула. Току-що беше излязла от апартамента на убития и се бе спряла за миг... Забелязах, че е силно развълнувана. Да, да, меластьър, не ме гледайте така, защото този камериер съм именно аз... И утре, и вдругиден пак ще бъда аз... Точно така: момичето бе изплашено и развълнувано.

Притискаше ръце към гърдите си също както нашия администратор, който има такъв навик.

Аграм млъкна за миг и дълбоко въздъхна. Мажан забеляза, че той се намръщи и по лицето му се появиха бръчки.

– Защо е била развълнувана? Какво си помислихте в този момент?

– Нищо особено. Тук толкова често стават дребни, незначителни лични трагедии, че човек свиква да не обръща внимание на такива неща. Тя не ме забеляза... и бързо се запъти към апартамента си. Живееше до жилището на убития.

– Като Оскар?

– Вие знаете много повече, отколкото предполагам... макар и да ме уверявате, че нямате нищо общо с полицията.

– Аз съм аптекар.

– Дори и да сте от полицията, няма значение. Вчера дадох показния пред следователя. Неприятно е, когато не разказваш спонтанно, а се напрягаш да си спомниш подробности, които уж могат да помогнат на следствието. А когато се стараяш, неволно си измисляш някои неща.

– Моля ви да разказвате не като пред следовател.

– С удоволствие... – След всяка пауза камериерът примлясваше с дебелите си устни. – И така, всичко това трая няколко секунди. Помня, че веднага отидох в апартамента на покойника. Вратата беше открената. Влязох. Трапезарията беше празна.

– Това не ви ли разтревожи? – любопитствува Мажан.

– Защо?... Бях уверен, че след като е изпратил момичето, Зенон се е прибрал в спалнята да се преоблече. Сервирах закуската и подредих масата, както се полага, после се обадох, че всичко е готово и меластърът може да закуси. Друг път той ми благодареше от спалнята и аз си отивах. Но вчера упорито мълчеше. И как би могъл да ми отговори, щом вече е бил мъртъв. Уж случайно се приближих до спалнята и надникнах вътре. Видях, че леглото е оправено, а Зенон го няма... Отново се обадох, но този път извиках. Но когато човек е мъртъв, може ли да ти отговори, ако и да крещиш с пълно гърло?

– Естествено, че не – съгласи се Нерсес Мажан, защото камериерът дишаше тежко и чакаше отговор.

– Чак тогава нахълтах в спалнята. Мъртвецът седеше в ъгъла на дивана, отпуснал глава на рамото си. В първия миг нищо не разбрах. Само почувствах, че се е случило нещо лошо, но се боях да разбера какво. После погледнах пода и видях локва несъсъхнала кръв, която се бе стекла от слепоочието му. Разбрах, че са го убили. Меластър, ужасно е,

когато убият човек.

– Да.

– После съзнанието ми се проясни – Аграм се усмихна и дебелите му устни очертаха дъга на едрото му лице. – Казвам „проясни се“, защото ми се струваше, че сякаш е в мъгла... И тогава изскочих от апартамента на убития, за да повикам полиция. Едва стигнах до стълбите и някой сякаш ме подсети, че не трябва да изпускам от очи девойката до пристигането на полицията. Върнах се и заключих отвън вратата на апартамента ѝ. Бях уверен, че тя е пречукала Зенон.

– Защо мислиш така?

– Кой друг може да бъде? – попита недоумяващо камериерът. – И тъй, затичах се надолу по стълбите. Отдавна не бях тичал така. През това време някой вече се беше обадил в полицията. После... – той се усмихна доволно – разпитаха мен. Следователката е много красива жена, меластьр... В живота си не всеки има щастието да говори с такава красавица. Но когато отидоха да потърсят девойката, оказа се, че апартаментът ѝ е празен. Тя беше изчезнала. Е, какво ще кажете на това?

– Нищо – отвърна Нерсес Мажан.

– Как така нищо?... Това не ви ли учудва?

– Малко.

– Тъжно е, когато убият човека в собственото му жилище, без да му дадат възможност поне да закуси – промълви камериерът. – Но мигар това може да е причина посетителите да не искат да живеят тук? Вие кога ще се пренесете? Вашето идване ще има важно психологическо въздействие.

– Ще видим... След ден-два – машинално отвърна Мажан. – Ако, разбира се, дотогава не се случи нещо неочаквано.

Камериерът се намръщи. Лицето му се набръчка сякаш се готвеше да заплаче.

– Ех, меластьр... Хората, изглежда, си приличат. Напразно се разприказвах... Обаче имайте предвид, че за такова жилище понякога се чака с месеци.

– Ще видим – повтори Мажан. – Може и да не се случи нищо изненадващо. Нищо не мога да кажа.

Той се спря на изхода, погледна замислено камериера и му подаде още една банкнота.

Лицето на Аграм светна.

– Благодаря, меластьр. Ако успея да си спомня или да чуя още нещо, непременно ще дойда в аптеката на улица „Голямо куче“ и ще

потърся Нестор. Доволен ли сте, меластвър? Моля...

Когато дискът на Синьото слънце се затъркаля по гъстите сиви облаци, на небето ярко запламтя Оранжевото слънце.

„Поне да завали“ – помисли си Нерсес.

Облаците бързо се стъстяваха, но вместо да помръкне, денят се обагреше от оранжевите лъчи в невероятни оттенъци.

„Поне за пет минути... няколко капки.“

Дъждът така или иначе щеше да донесе някаква промяна, а Нерсес Мажан с цялото си същество изпитваше необходимост от промени.

Той пак погледна към облаците, повъртя се безцелно из стаята, излезе в коридора, после се втурна в спалнята, сетне реши да слезе долу, да побъбри с Нестор, но след миг промени намерението си и се озова в библиотеката. Той взе малкия калъф и го отвори. Черната флейта с лъскавите копчета блесна върху тъмната кадифена подплата. Този блясък криеше мелодия, която всеки миг можеше да се втурне навън. Нерсес Мажан погледна едно копче, в чиято огледална повърхност се отразяваха библиотеката, картините по стените и миниатюрните полилеи на тавана. Ако натиснеш копчето, стаята щеше да се изпълни със звуците на флейтата – възхитителни, неповторими.

Нерсес Мажан припряно затвори калъфа и го сложи на писалището.

Не си струваше, не си струваше заради такъв нищожен повод да изгуби единствената мелодия в света, макар че загубата можеше да се компенсира с намирането на единствения изход от положението, който Мажан бе започнал да търси още щом излезе от Капелата.

Да, изход имаше. Нерсес Мажан не се съмняваше в това. Но трябваше да узнае в каква посока да тръгне, в кое да се съсредоточи, та на пътя му да не се изпречи неочаквано някоя стена. Да узнае... Но как, от кого? Значи трябва да разпитва. И най-важното: какво да стори, та Урсула да проговори?

Нерсес Мажан погледна часовника си. Работният ден още не бе свършил и той би могъл да завари Линда в централното управление на ПОСИЗУ.

Аптекарят потърси в джобовете си телефонния номер на следователката и сетне взе видеофона.

Отначало чу гласа на Линда Ло и след миг на белия екран се появи лицето ѝ.

Дъждът леко барабанеше по стъклата на прозорците. Нерсес Мажан се усмихна.

– Защо да не може? – отвърна Линда Ло, като изслуша молбата му за свиждане с Урсула. – Дори и сега.

Дъждът се усили.

– Защо се смеете така? – попита го следователката.

– Вали дъжд – отвърна Нерсес. – Не обичате ли дъжда?

– Май че не... Като вали, работата ни се затруднява.

– Ох... наистина – възкликна Нерсес Мажан.

– Ако не съм тук – каза Линда Ло, – вземете разрешение за свиждане от дежурния. Надявам се, че ще убедите момичето да не мълчи. Безсмислено е.

– Ще видим – рече Нерсес. – Ще се постарая.

Четвърта глава

Сивото облачно небе тъй се беше снишило, че сякаш докосваше покривите на по-високите сгради. Ръмеше дъжд: тихо, кротко. Само водата, стичаща се по водосточните тръби, тържествено разнасяше тъжния химн на дъжда. Под тази мелодия, вдигнал яката на шлифера си, вървеше Нерсес Мажан и хранеше надежда, че на връщане дъждът ще спре, а той ще може да се разхожда свободно, необременен от грижи.

А сега бързаше. От двора на двуетажната къща, към която се бе запътил, изскочи с бясна скорост кафява закрыта кола и се понесе по локвичките. Нерсес Мажан се отдръпна, за да не се измокри от пръските, и притиснат към каменната ограда, изпрати с поглед отдалечаващата се кола. После пхна ръце в джобовете на шлифера си, не се огледа, влезе в двора и решително натисна тежката врата на централното управление на ПОСИЗУ.

Без да се интересува дали Линда Ло е там, той обясни на дежурния целта на посещението си, получи пропуск и някои указания за поведението, което трябва да се съблюдава при свиждане с хора под предварителен арест, и се запъти към приземния етаж.

Коридорът, по който вървеше, беше осветен от ярки лампи, скрити в малки ниши. Докато съобрази накъде да свърне, до него се приближи нисичък, дебеличък надзирател, който, изглежда, бе вече предупреден за посещението.

– Моля, меластьр – рече той, без да поглежда Нерсес Мажан, защото за това бе нужно да се извърне. Но той беше горд човек и надзирател в ПОСИЗУ. – Аз ще ви придружа.

Надзирателят мина напред. Стъпките му кънтяха уверено в тихия коридор. Сякаш дълго се беше упражнявал стъпките му да отекуват респектиращо за посетителя и съдбовно за онези, които се намираха в килиците – тоест да им известяват, че идва представителят на силата и властта.

– Какъв сте на арестуваната? – попита той и погледна Мажан изкоско.

– Приятел.

– Упорита жена. Изглежда, още дълго ще ни мъчи. И положението на Линда Ло не е за завиждане. Но каквото и да разправят, тя има здрави нерви.

– Урсула ли?...

– Не, за Линда става дума. И Урсула не й отстъпва. И все пак какъв сте на Урсула?

– Казах – приятел.

– Не се сърдете, мелаcтър. Стори ми се, че не съм чул точно. Тукашните обитатели обикновено нямат приятели... – Той спря пред една от вратите, набра шифъра и издърпа резето. – Влезте, мелаcтър. Не забравяйте, че времето за свиждане е ограничено.

– Няма да забравя – обеща Нерсес.

Вратата тихо щракна след него.

Урсула бе седнала на кревата, опряла лакти на възглавницата на коленете й. Мислеше. А може би мечтаеше!? Тя чу щракването на бравата, но не се обърна.

– Добър ден, Урсула...

Тя май си мислеше, че има слухови халюцинации.

– Урсула!...

Девојката не издържа, обърна се и възкликна сподавено.

– Нима си ти?...

На Нерсес Мажан му се прииска да й каже нещо ласкаво и нежно, но само успя да кимне.

– Ти дойде!... Усещах, че няма да ме оставиш. Чаках. Не вярвах, но чаках.

– Оплаках ми се, че си престанала да говориш.

– Не говоря с тях, Нерсес.

– Значи с мене ще разговаряш?

Урсула се усмихна приятелски.

– Кажи, само мене ли очакваш?

Тя кимна.

– Може би и Оскар?

Урсула стана, отстъпи мястото си на Мажан и се доближи до стената срещу леглото.

„Дявол да го вземе, избързах. Сгреших и толкова. Не може така изведнъж... Може да не разговаря с мен...“

Урсула стоеше на един крак, а другия го бе сгънала в коляното и с него се опираше на стената. В тази непринудена поза тя изглеждаше независима. Мажан забеляза, че нагръдният ѝ доспски знак е загубил ясните си очертания.

– Знаеш ли нещо за Оскар? – глухо промълви Урсула.

– Нали вчера ти го чакаше в аптеката?

– Къде е сега той?

– Сега ли?... Не зная. Вероятно се тревожиш, че вчера той не дойде? Май сте се били уговорили? Предполагам, че е закъснял, защото бе тръгнал да дири клиенти за спомените си. Бакалинът Теофил му обещал да свърши тази работа...

– Оскар дойде ли в аптеката все пак? – попита Урсула. – И кога?

– Посред нощ... Жалко! В този момент не се сетих, че е дошъл да се срещне с теб. Иначе щях да го поканя, защото ти още не беше заспала. Можехме да останем заедно до сутринта. Този Зенон е постъпил твърде некрасиво. Етично ли е да докараш човека, който ти е бил партньор в продължение на шест години, дотам, че да се реши да продава спомените си. Недостойна работа! Колко струва човекът без своите спомени? А знаеш ли защо Зенон изведнъж е решил да не връща спечелената сума?...

Урсула така енергично разтриваше ръцете си, сякаш бе премръзнала.

„Говори де, говори!...“

– Може би е искал да си отмъсти на Оскар?

– Защо?

– Вероятно е знаел, че се обичаме. Виновни ли сме за любовта си? Никога не съм отказвала да изпълнявам задълженията си спрямо Зенон... И защо стана така?... Ние твърдо бяхме решили да заминем. Искане да се установим на планета, където няма излишни тревоги и грижи, и да се отдадем изцяло на любовта си... Да се обичаме до последния миг от живота си и да умрем заедно. На света няма по-голямо щастие от това!

– А Зенон?

– Зенон ли?... Зенон мислеше само за себе си. Той ме обичаше, но

пак за свое удоволствие. Тежко ми беше да понасям такава обида, Нерсес. Но не можех да се откажа от задълженията си. Съжалявам само, де-то срещнах Оскар късно, макар че, ако не беше Зенон, ние никога нямаше да се запознаем.

Урсула стоеше в същата поза с оголени колене.

– Ако съм дъщеря на Варвукс, това още не означава, че нямам право да живея човешки – добави тя отчаяно.

„И въпреки това трябва да опитам... Принуден съм... Прости ми, Урсула...“

– Той ли е?... – попита Нерсес. – Той ли го уби?

Урсула смутено погледна аптекаря.

– Откъде знаеш?

Нерсес Мажан сви рамене.

– Не разбирам какво си търсила в апартамента на Зенон! – изрече гласно мислите си Нерсес Мажан.

– И ти ли не разбираш, Нерсес?

– Не... Убеден съм само, че за убийството ти имаш толкова вина, колкото и аз...

Урсула се усмихна иронично.

– И следователката не ме разбира. Настоява на всяка цена да измисля някаква история за това, как е бил убит Зенон. Кажете, как да я измисля?

– И затова предпочиташ да мълчиш, така ли?

– Да. Глупаво момиче съм аз. Ако се опитам да съчиня някоя история, Линда ще ме обърка с въпросите си и се страхувам да не се изпусна, че убиецът е Оскар. И тогава вече ние никога няма да можем да се заселим на друга планета и няма да намерим щастieto... Всичко ще рухне, всичко ще изчезне.

– Но и сега положението не е по-добро. Главните улики са против тебе. Ще те обвинят в убийство и отново всичко ще рухне и ще изчезне.

– Не! – Урсула леко тръсна глава и отметна немирното кичурче, паднало на челото ѝ. – Не искаш да ме разбереш, Нерсес. Аз не съм престъпник. Как е възможно да ме обвиняват? Рано или късно следователката ще се убеди, че не съм виновна, и ще ме освободи. И тогава двамата ще можем да отпътуваме от Виланк. Мислиш ли, че това ще е трудно, щом се обичаме? После има ли значение, че Оскар е разорен. Нима ти, Нерсес, няма да ни помогнеш? Ние непременно за късо време ще ти се издължим. После ще те поканим да видиш къщата ни, построена на брега на някоя река, да се запознаеш с децата ни... Ние на всяка

цена ще имаме деца. Наши деца. Не както на Варвукс. И ще станем основатели на голям род...

– Като Адам и Ева.

– Не се подигравай, Нерсес.

– Не се подигравам, непременно ще ви помогна... Но ако следователката не повярва?...

– И за това съм мислила. Тогава ще ме осъдят и мъките ми бързо ще свършат. Така дори ще бъде по-добре. А ако арестуват Оскар, аз оставам сам-самичка, ненужна на никого. Тогава вероятно ще се появи някой друг Зенон, който ще ме обича, ще бъде щастлив и ще живее само за себе си.

Урсула най-после отлепи гръб от стената, избута масичката, поставена до кревата, и седна на леглото до Нерсес.

– Виждаш ли колко е просто всичко?

– Да – съгласи се Мажан. – Ти съвсем не си глупава, напразно се подценяваш. Защото глупавите жени никога не обичат така, както ти обичаш Оскар. Но кажи ми, моля те, достоен ли е той за твоята любов?...

– Сега вече е късно да говорим за това... Аз никога нямаше да му позволя да го стори, бих попречила на престъплението, ако знаех предварително. Но сега вече е късно, връщане назад няма. Въпреки всичко съм спокойна. Не мога да търпя някаква следователка да се меси в моя живот. Не съм прегрешила. Толкова! Останалото си е нейна работа. Както и да приключи тази история, ще спечеля аз. Аз...

„Благодаря ти, Урсула... Ти нищо не скри от мен. А това бе необходимо преди всичко за тебе.“

– Но ти не ми каза, какво си търсила в апартамента на Зенон?

Урсула от сърце се разсмя на наивния въпрос.

– Това е толкова просто... Бях отишла да узная... как да ти обясня... дали няма нужда от мен? Всеки ден по едно и също време, когато той беше в апартамента, аз бях длъжна да удовлетворявам желанията му. Мъжете са много капризни. Струва им се, че могат да демонстрират силата на пола си с капризи, ако вече са успели да спечелят женското сърце, а ако се опитват да го спечелят, проявяват сантименталност.

Урсула праметна крак връз крак и прегърна коляното си. Изглежда, че тази поза ѝ бе най-удобна, защото, докато говореше, можеше и да се поклаща напред-назад.

– Щом Зенон ме изпратеше вкъщи, аз и Оскар прекарвахме времето си заедно. Понякога в моето жилище, понякога...

– В механата.

– Вярно, в механата. Оскар ли ти каза?

– Не.

– А откъде знаеш?

– Линда ви е видяла. В същия ден тя до късно ви е чакала – тебе и Оскар – в механата.

– Оскар?... – Урсула тръсна глава, сякаш за да разсее тягостните си мисли.

– Ти искаш да кажеш нещо.

– Аз?... – Урсула въздъхна дълбоко. – Като видях Зенон Джабез в това състояние в спалнята...

– В какво?

– В мъртво – отвърна рязко Урсула.

– Като влезе в спалнята, той мъртъв ли беше?

– Разбира се... В първия миг страшно се изплаших. Ужасно е да видиш седнал мъртвец. Ужасно е. А той така се беше разположил на дивана, сякаш беше жив. Смутих се... защото веднага се досетих, че Оскар си е разчистил сметките с него. Учудващо е само, че той спокойно ми разреши да отида при Зенон. Поне да ме беше предупредил...

– Как ти хрумна, че го е убил Оскар?

Урсула учудено погледна Мажан.

– Кой друг освен Оскар имаше да разчиства сметки с него?

– Ти кога се срещна с Оскар?... Кога научи, че Зенон го е изиграл?

– По обяд Оскар сам дойде при мен... Беше бледен. „Пропилял съм всичките си пари... А срокът вече изтече“ – рече ми той. Стори ми се, че светът се преобърна. Не исках Зенон да ни безпокои и затова сама отидох при него да разбера има ли нужда от мен, желае ли нещо...

Урсула отново започна да се поклаща напред-назад и Мажан изведнъж почувствува, че това го дразни, но момичето не забелязваше нищо.

– Питаш ме как съм се сетила ли?... Сега не мога да си спомня. Сетих се, като видях револвера или може би...

– Какъв револвер?

– Револвера на Оскар – поясни Урсула, като се поклащаше. – Лежеше на пода, върху килима. Ох... беше ужасно! Дали пък именно затова Оскар не ми попречи да отида при Зенон?

Нерсес Мажан изведнъж ясно си представи как Оскар изпраца куршума в челото на партньора си, как стои като вкаменен няколко секунди или няколко минути пред дивана, мъчейки се да проумее целия ужас на станалото. Представи си празния му поглед, отпуснатите му треперещи

ръце, револвера, паднал безшумно върху килима. После?... После Оскар се втурва навън. А може би бавно пристъпва към изхода, като в кошмарен сън. Нерсес се опита да си представи дали той ще се затвори в стаята си, или веднага ще отиде в апартамента на Урсула. Но това не му се удаде.

– Този револвер го бях виждала при Оскар – продължи Урсула. – Беше мъничък, като играчка. Върху дръжката му бяха гравирани две преплетени букви „О“.

– Върна ли го на Оскар?

– Да. И той, кой знае защо, се учуди. „Дори бях забравил за съществуването му – рече той. – Откъде го намери?“ А аз очаквах всеки момент камериерът на етаж да вдигне шум. И бързах. „Да заминем веднага – казах му, – да си отидем, докато още никой нищо не е забелязал.“ А той се изсмя. „Как да заминем? Нали ти казах преди малко, че съм пропилял цялото си състояние?“ „И защо го направи?“ – възкликнах отчаяно, защото бях убедена, че той е убил Зенон, за да си върне парите. „Че какво съм сторил!“ – учуди се той. Каза го толкова невинно, та в първия момент повярвах, че той няма нищо общо с убийството. Много бързах и затова му заявих, че сега не е време за чудене, че трябва да побързаме, защото камериерът ще се появи и ще открие трупа на Зенон. „Зенон!“ – възкликна Оскар и в първия момент се смути. После скри револвера си и изведнъж стана сякаш съвсем друг – решителен и груб. „Отивай веднага в аптеката на улица «Голямо куче»! Тя е наблизо. Там ще се срещнем“ – рече ми той. И ми заповяда първа да напусна Капелата. „Аз ще изчакам малко. Искам да видя какво ще стане по-нататък – каза ми той. – Ти провали всичките ни планове, Урсула.“ Не разбрах как съм ги провалила, но вместо да ми обясни, той настоя веднага да отиде в аптеката и да го чакам там.

Урсула неочаквано млъкна, но все тъй се поклащаше напред-назад. Нерсес Мажан си помисли, че така мълчаливо се поклащат само хората, които таят дълбока мъка и искат да заплачат, но сълзите им са пресъхнали.

– Не можеш ли да седиш по-спокойно? – попита я Нерсес Мажан.

– Спокойна съм... Сега съм напълно спокойна.

Нерсес Мажан бе уверен в това. Знаеше, че тя е стигнала до определен извод и е взела решение. А доколко бяха верни изводите ѝ, гледната ѝ точка? Нерсес Мажан бе убеден, че ако девойката не е сигурна в позициите си, рано или късно ще промени отношението си и към живота, и към Оскар. Да, ако можеше само да разбере какво е решила тя!...

– А Зенон? – попита Нерсес. – Какво знаеш за него?

Нерсес Мажан си припомни думите на администратора, че Зенон е усещал приближаващата смърт, очаквал е със завидно хладнокръвие непредотвратимото.

– Кога се запознахте?

– Много отдавна... Може би преди седем-осем години. – Урсула тежко въздъхна. – Тогава той нямаше грижи. Само няколко дни след като се запознахме, ми предложи да сключим взаимно споразумение... за десет години. Подобно нещо рядко се случва, защото обикновено договорот продължава две или най-много три години. Зенон ме обичаше. Обаче по-късно разбрах, че ме обича от егоизъм.

– Той от Лета ли е?

– Да.

– Казваш, че в началото е бил безгрижен, а после?... Може би искаш да кажеш, че по-късно са го налегнали грижи, имал е тревоги?...

– Може би.

– С какво се е занимавал в Лета?

– Не зная. Не обичаше да разказва за себе си. Само непрекъснато ми повтаряше, че аз съм всичко за него.

– В смисъл?

– Не зная. Когато ми говореше така, ми беше добре. А той искаше да съм добре, да се радвам и да смятам, че съм щастлива. „Поне единият от нас трябва да е весел“ – казваше ми с усмивка.

– А защо после се е променил?... Може би е тъгувал за нещо? Мислила ли си за това?

– Не съм мислила... до срещата ми с Оскар. Но сетне започнах да се безпокоя... Струва ми се, че той знаеше или пък чувствуваше, че аз и Оскар се обичаме.

– Намекваше ли ти нещо?

– Никога – отвърна Урсула. – Може и да не е знаел... може само на мен да ми се е струвало така... Той беше затворен в себе си.

– Урсула, опитай се да си спомниш, той имал ли е желание завинаги да си замине отук? Това е много важно...

– През последните години, винаги когато заминаваше за Лета, той се сбогуваше с мен, като казваше, че повече няма да се връща. Първия път му повярвах и се почувствувах много нещастна. В този миг разбрах, че съм влюбена в Оскар... Дотогава се бяхме срещали само в присъствието на Зенон. Оскар не ми предложи никакво споразумение, защото то не беше нужно нито на него, нито на мен. А скоро, съвсем

неочаквано се върна Зенон. Сега си спомням, че беше натъжен. Дори и срещата ни не го зарадва. После няколко пъти годишно внезапно решаваше да отпътува за Лета. „Заминавам завинаги“ – казваше той. Но аз вече знаех, че отново ще се върне в Капелата.

– С какво обясняваше завръщането си?

– Не даваше обяснения. „Видя ли, пак се срещнахме и пак сме заедно“ – усмихваше се той. А аз станах по-предпазлива, защото бях убедена, че иска да провери дали съм му вярна. Такива са мъжете...

Нерсес Мажан стана.

– Отиваш ли си? – разтревожено попита Урсула. – Защо бързаш?

– Надзирателят сега ще дойде да ме предупреди, че времето за свиждане изтича – обясни Нерсес.

– Нерсес, може би отново...

– Непременно... пак ще те посети...

– Сам-самичка съм и... това е най-ужасното.

– Страшно нещо е самотата – съгласи се Нерсес. – На всяка цена ще дойда пак. – Помълча малко и добави: – Урсула, на твоето място нямаше да скрия нищо от Линда.

– Нерсес, моля те!... – възкликна момичето.

– Не се вълнувай... Нямам намерение да давам показания вместо тебе. Между другото при Зенон са намерили чекова книжка и пет хиляди седемстотин двадесет и един купюра в брой.

Урсула недоумяващо погледна Нерсес Мажан.

– Какво значение има колко пари са намерили у него?

– Не са открили само полицата и двадесетте хиляди – поясни Нерсес.

– Искаш да кажеш...

– Че Оскар е взел толкова, колкото е загубил, без да съобрази, че така се издава сам.

– Нерсес, той ми каза, че ние не можем да заминем... – добави Урсула. – Да, точно така каза: „Не можем... загубих всичко, което имах.“

– А може би не е искал да замине с тебе?

– Не! – възкликна Урсула. – Не!...

– Помисли все пак – посъветва я Нерсес, – струва ли си да мълчиш в такъв случай? Урсула поклати глава.

– Помисли! – повтори Нерсес.

– Не... На мен ми е все едно... Дори ако се окажеш прав. Нямам друг изход.

Урсула скръсти ръце и замислено погледна Нерсес Мажан.

– Сега ще бъде още по-добре... ако... Нерсес, аз не съм нужна и на себе си... Значи той не е искал да замине с мен за някоя далечна, спокойна планета. – Урсула млъкна. Трескаво мислеше. После каза шепнешком. – Няма да мълча, Нерсес... Ще говоря. Непременно ще говоря.

– Разказвай, без да криеш нищо! – оживи се Нерсес.

– Според мен Оскар не те заслужава.

– Ще съчиня чудесна история. – Урсула се усмихна.

– Чудесна история, как съм убила Зенон. Следователката много ще се зарадва. А Оскар ще може да замине. Нерсес Мажан я погледна изумено.

– Ти си луда... Няма да е зле да потърпиш ден-два, а?... Може би ще е по-добре аз да се срещна и да поговоря с Оскар. Той няма да скрие нищо от мен. Моля те, не съчинявай легенди. Обещавах ли ми?... Хайде, обещавай, че поне ще мълчиш!

Урсула стоеше отмаляла, облакътена на масата. После изведнъж скочи, хвърли се в прегръдките на аптекаря, притисна глава към гърдите му и завика глухо, през сълзи:

– Нерсес!

В килията се чу щракането на ключ.

Нерсес Мажан, приятно отпуснат, гледаше през притворените си клепащи прозрачното небе, в чиито глъбини се раждаха малки искрици и плуваха като спомени – ту бавно, ту бързо. Неуловими, нереални, те оставяха след себе си тъга и печал.

Нерсес Мажан се досети, че по-рано никога не се бе замислял къде изчезват спомените му за отминалите радостни и горестни събития. Къде бяха изчезнали например Естер, Маджо Дребосъка и най-вече кадифените есенни дни, които придаваха неповторима прелест на планетата Джузарака?

Есента на Джузарака... Горите отвъд хълмовете и полята още в първите есенни дни започваха да избледняват. И скоро след това яркосиният свят се обагряше в тъмночервено и зелено. Въздухът трептеше, ставаше ласкав, упояващ и едрите, сочни гроздове на лозниците неназитно пиеха слънчевите лъчи.

Винаги когато в Капутан започваше гроздоберът, бащата на Нерсес се връщаше от Космоса. Сега дори е трудно да се каже – бащата ли се завръщаше по гроздобер, или неговото завръщане бе знак, че гроздоберът започва и...

Висок, широкоплещест и силен, баща му сръчно отрязваше тежките

гроздове с бели, розови и черни зърна, с тънка непрозрачна ципица.

А после, навътре в лозето, под навеса, баща и син изцеждаха слънчев сок в каменните шарапани. Под техните силни, здрави нозе едрите зърна пукаха като мехури, чуваше се само еднообразното шльоп, шльоп, шльоп и...

– Нерсес, за какво мислиш?

И тръпчивия сок, гъст, дразнещ гърлото... Мажан-бащата трябваше от гроздовия сок с голяма бяла чаша, даваше на сина си да го опита и чак тогава пиеше и той. Сладък сок... който сетне прекипяваше и пак зашумяваше. Пак пукаха мехурчета, само че по-тихо, по-нежно. Бащата и синът всяка вечер слизаха в избата да послушат, да се насладят на новата опияняваща песен на гроздето и слънцето. В избата беше хладно като в гигантските пещери на Зугастра.

– Не ме обичаш ти, Нерсес... Есента линееше. Следобед духваше лек вятър, понасяше се над горите и полята и отвяваше червеникавите и зеленикавите листа на дърветата. Те кръжаха във въздуха, играеха си с лъчите на залязващото слънце, а сетне бавно падаха на земята, за да увеличат плодородието ѝ.

– Нерсес, ти за Урсула ли мислиш?...

Минаваха дни, минаваха месеци. Гъстият гроздов сок се превръщаше в миро, полята и горите блестяха във великолепни багри. Мажан-бащата заминаваше в Космоса, отново се връщаше и после идваше синята пролет.

– Сега ще те пръсна с вода... Не се плаши!...

И в същия миг студени пръски обляха Нерсес. Той се стресна, седна, озърна се объркан, смутен. Забел се заливаше от смях и едрата ѝ гръд трептеше под раираната хавлия.

Нерсес понечи да ѝ се скара, но само се усмихна. Той легна на пясъка, опрял глава на дланите си, и се опита да обхване с поглед страстното, неспокойно море. Под ярките слънчеви лъчи водата изглеждаше зеленикава. Бясно гонещите се вълни се разбиваха в пясъка, а силният вятър ги шибаше и превръщаше в бяла пяна. Водата изчезваше в пясъка, но пяната оставаше да живее още малко.

И пяната си имаше своя песен. Каква ли беше тя? Нерсес Мажан се опита да я чуе, но песента на морето я заглушаваше. Вероятно, помисли си Нерсес Мажан, песента на пяната не се отличава кой знае колко от песента на шарапаните, щом и там, и тук звучи гласът на живота...

Легнал по гръб, Нерсес Мажан виждаше на мъглявия небесен фон късички къдрици, издължена шия, под чиято тънка, прозрачна кожа

пулсираха сини вени. Високи, твърди хълмчета бяха скрити под раираната хавлия. Той видя тялото, дишащо с малките капчици пот, и леко разтворените, загорели от слънце нозе – божествено крехки и нежни, и едновременно силни и издръжливи, призвани да опазят тайнствения, животрептящ свят.

Като обгърна мургавите си златисти колене, Забел замислено се вгледа в морето и се размя още по-звънко.

Нерсес Мажан зажумя.

– Нерсес, не заспивай!...

Той не спеше.

Той слушаше шума на морето, песента на пяната, веселия и едновременно тъжен химн на Природата. Чувствуваше, че не е просто човек, получил в дар вечна младост. Едва сега осъзнаваше, че е частица от самия Живот.

Невероятно бе, че всичко това се случва на Виланк. Нали Виланк бе планета на самоизмамите, планета, където господстваше култът към доволството и където наистина не се правеше разлика между преселници и кореняци. Тук всеки, който умееше да мисли и не се отдаваше на удоволствия, се смяташе за чуждак.

... Кестеняви, златисти, кестеняви къдрици. Естер или Забел? Сини ливади и Маджо Дребосъка, а може би и мургавият Ноел? Налети със слънце гроздови зърна и струящ вълшебен сок... И огромната планета Виланк, която в спомените му ставаше все по-малка, за да се превърне накрая в кратък пасаж от 137-то допълнено издание на „Пълния галактически справочник“ на Бенедикт.

– Нерсес!...

И той усети до ухото си неспокойния горещ дъх на Забел. После чу лекия шум на пясъка. Момичето се обърна.

Нерсес изведнъж си представи как гроздовият сок се превръща във вино...

Той се повдигна на лакти и погледна момичето, което с лениво съблазнително движение отново се обърна по гръб и разпери ръце, сякаш искаше да прегърне пурпурния радостен свят.

– Забел! – обади се шепнешком Нерсес.

– Чуваш ли как се вълнува морето? Морето бучеше, вълните дръзко се издигаха и заливаха брега. Въздухът бе нажежен, наситен с воден прах.

– Не затваряй очи!...

– Нерсес, колко е топъл пясъкът!

Вълните упорито се втурваха напред и най-смелите се сриваха, разливаха се, преди да стигнат брега.

Пясъкът дишаше жар в лицето на Нерсес. Небето вече не съществуваше, морето се бе превърнало в спомен, обагреният в цветовете на дъгата свят избухна с радостно ликуване.

– Ще викам!

– Викай! – прошепна Нерсес.

...И когато синьото слънце се спусна, за да потъне в морските дълбини, наоколо вече беше пусто. Вълните се издигаха все по-високо и с огромна сила се разбиваха в брега. Сега те оставяха по горещия пясък дълбоки следи. Морската пяна заливаше брега, а дребните песъчинки трепереха.

– Бих искал да зная какви слухове се носят за Урсула – каза Нерсес Мажан на Нестор късно вечерта, когато салонът на аптеката бе пълен с посетители.

Хората в салона знаеха за убийството в Капелата и сега наистина се опитваха да си спомнят момичето с нагръдния знак на Досп, което вчера седеше на масата в ъгъла. Някои успяваха да си го спомнят или пък измисляха някакви подробности, които останалите ловко подхващаха и свързваха с произшествието; и всички заедно се учудваха, че не са забелязали как вчера са седели до една чудовищна убийца.

Нерсес Мажан праметна крак върху крак, скръсти ръце, настани се в креслото и с помътнял поглед започна да се взира в насъбралите се, за които убийството в Капелата бе поредната сензация на планетата.

Трябваше да се анализират фактите и да се стигне до правилен извод, но това не се оказа лека задача, както изглеждаше на пръв поглед. Фактите приличаха на едра капка живак, която при силен натиск изведнъж се пръска и се разпада на безброй капчици. И всяка от тях има име... и е свързана с определени събития... Оскар – разсеяният продавач на спомени... Енергичният търговец от музикалния магазин (но каква връзка има той?)

... Урсула тук, в аптеката, а после там, в килията на централното управление на ПОСИЗУ... Забел!... Маджо Дребосъка... Зенон Джабез, седнал на дивана в спалнята си („Ужасно е да видиш седнал мъртвец!“)... Акробатът, който се люлее на опънатото въже и свири на цигулка. („Отивай си!... Отдавна вече тя ми принадлежи...“)

– Добър вечер, Нерсес!

Докато аптекарят дойде на себе си, Оскар придърпа стола и седна

до него.

– Прости ми, че малко... – Оскар с мъка произнасяше думите. – Аз малко... не се чувствам добре... Прости ми, че съм пил сам... Но сега можем да продължим заедно... Аз черпя.

– Ти да не си ходил при Теофил? – попита Нерсес Мажан.

Оскар гледаше разсеяно аптекаря и Нерсес Мажан неочаквано дори за себе си се досети защо всъщност той иска да продаде спомените си. „Трябва да се избавя от спомените си... Те са ми тежко бреме...“

По всяка вероятност Оскар нямаше друг изход да се отърве от ПОСИЗУ.

Може би трябваше да забрави миналото си, да загуби достойнство-то си, за да се спаси от ПОСИЗУ. Ако вече е продал спомените си, Оскар е станал неуязвим пред закона. Купувачът едва ли може да бъде обвинен и съден, защото той не е длъжен да отговаря за чужди грехове. Това е всичко... И в резултат престъпникът не съществува нито фактически, нито юридически.

Изведнъж Нерсес Мажан го присви стомахът. Започна да му се гади. Болките се усилваха. Той се приведе и здраво се хвана за масата.

– Кой е този тъй наречен Теофил?... – сякаш отдалече чу гласът на Оскар. – Аа... Бакалинът ли?... – Оскар говореше така провлачено, че думите се сливаха. – Не, Нерсес... не. Снощи аз си възвърнах загубената сума... Да... Върнах си я. Ех, значи... пак две чаши „Легендарна земя“.

Нерсес все още не можеше да се успокои и да разбере за какво му говори Оскар. Някъде дълбоко от съзнанието му изплува нов въпрос: ако Оскар е продал спомените си, как тогава помни аптеката и аптекаря? Как не е забравил, че миналата нощ са пили „Легендарна земя“ в механата?

– Тук има само плодов сок – рече аптекарят и веднага се захвана за главното. – А как успя да си върнеш парите?

– Как ли?... – Оскар приятелски улови Мажан за ръката. – От самия Зенон.

Нерсес Мажан прокара длан по лицето си като човек, който се събужда от сън.

– Той бил шегобиец... А аз се съмнявах. Глупак... За себе си го казвам. Договорихме се на шега, но... – Оскар поклати глава, – но и това бе игра, истинска игра... И съм готов още сега да закрепя из целия Виланк, че само ние двамата сме истински играчи... Аз и Зенон. И Виланк повече няма да види такива майстори на хазарта... Никога! Ние играем заради преживяванията... които вече ги няма, изчезнали са. Хората са

направили всичко, за да ги унищожат... за да убият всички преживявания... И са ги убили. Да, Нерсес, те са успели. А без преживявания... животът не струва пукнат грош. Една самоизмама и нищо повече.

Нерсес Мажан внимателно освободи ръката си и премести стола си колкото може по-далече от Оскар.

– Къде е Зенон? – Въпросът му явно бе безсмислен. – Искам да кажа, че за мен той беше мъртъв точно по обяд, когато се чу последният удар на часовника. Но аз съм се заблудил. Сега вече той не е мъртъв. И ние си оставаме единствените истински играчи. Ти все още ли се съмняваш?

– Аз ли?... – измърмори Нерсес, изтривайки лицето си със салфетка.

– Не... Не вярвам да са го убили – изкрещя Оскар и посетителите от съседните маси любопитно се обърнаха с надеждата да станат свидетели на нова развлекателна история. Но като видяха плъосналия се на масата пияница, продължиха разговорите си.

– Ти можеш да ми вярваш или да не ми вярваш – каза Мажан, – това нищо не променя.

– Нерсес, искам да те почерпя с един коктейл.

– Как успя да си върнеш парите?

– Как ли?... Може би ще е по-точно да се каже откъде?... От банковия клон. „Капела“, етаж – втори... сутринта, когато се разделихме, реших да се пошляя по улиците. – Оскар с голямо усилие успя да се изправи, подпря се на масата и се помъчи да си придаде вид на независим човек. – Случвало ли ти се е да се разхождаш рано сутрин?... Всичко е в синкав дим – къщите и дърветата, улиците и минувачите. Струва ти се, че... всъщност искам да кажа... бях убеден, че около мен всичко е прозрачно...

– И тъй, започна да се шляеш по улиците – припомни му Нерсес.

– Нямах да се връщам къщи, но ми се приспа... И сега ми се спи. – Оскар сладко се прозина... – Нито през деня съм спал, нито нощес... Само съм пил... от радост... че на света има и хора като Зенон. Обикновено хората ми причиняват болка и скръб... А когато се случи да ме зарадват, тогава си заслужава да пишеш... и то така, че сърцето ти да пее в гърдите.

– И тъй, ти се върна къщи, защото ти се спеше – пак му припомни Нерсес.

– Срегнах касиера... Поздрави ме любезно и ме погледна заговорнически... „Меластър, на ваше име са внесени двадесет хиляди.“ На мое

име!? Хванах този разбойник за яката. Не обичам да ме разиграват и да си правят с мен мечешки шеги. Веднъж, като бях в Рамзес, срещнах в орбиталния хотел... как ги наричат?... тези, дето пристигат от Лолиланс... кажи ги де, дето говорят без глас и без да си отварят устата... Но говорят...

– И така, касиерът ти съобщи, че на твоето име са внесени двадесет хиляди?...

– На мое име! Не очаквах такова нещо от Зенон. Ако не бяха го убили, с него щяхме да разработим нов способ за възвръщане на загубеното...

– Зенон е внесъл парите на твоето име в банката, така ли?

– Ами какво ти разказвам от толкова време насам? Ние сме единствените на Виланк...

– Да се качим горе... иначе може да заспиш на масата!

– На масата?... – Оскар опита дали се е хванал здраво за масата. – Седа ли изправен, Нерсес?

– Горе-долу...

– Нерсес, искам да те почерпя с един коктейл.

– Друг път – каза Мажан и се изправи. Оскар също се опита да стане, но личеше, че му е много трудно. – Друг път ще ме черпиш – повтори Нерсес Мажан, хвана го под ръка и го поведе към трапезарията. – Нестор, помогни ми да го отведем горе.

Нестор съчувствено поклати глава.

– Нека поспи малко – рече той. – После можем да му дадем ободряваща таблетка. – И помогна на Оскар да легне на дивана. – А не беше ли по-добре това момче да го отведем у дома му?

– Момче ли?... – проплака Оскар. – Така ме е наричала само мама.

– Той не може да направи сам и две крачки – каза Мажан.

– Нищо де, полицаите ще му помогнат – Нестор пренебрежително погледна към човека, изтегнал се на дивана. – Заспа ли?...

– Две нощи не е спал... Не искаше да си има работа с полицията.

Нестор кимна: „Разбирам!“ И като обърса ръцете си в кърпата, претметната на рамото му, побърза да слезе в салона.

„Спя ли?“

Нерсес Мажан разтърка очи и погледна към дивана. Оскар се беше събудил.

„Май наистина съм задрямал.“

– Как се чувстваш? – попита го Нерсес.

Оскар поклати глава.

– Глава ли те боли?

Оскар долепи длан до челото си, сякаш за да провери дали го боли главата.

Нерсес Мажан сложи бяла таблетка в чаша вода, после енергично разклати чашата и я подаде на Оскар.

– Пий и ще ти олекне.

– Благодаря – Оскар с отвращение изпи млечнобялата кисела течност, отметна одеялото и стана. – Дълго ли съм спал?

– Не зная – отвърна Нерсес. – И аз съм задрямал, ей тъй, както съм си седял.

– Хъм!... – Оскар го загледа загрижено.

– Ти май искаше да ми кажеш нещо?

Оскар енергично се почеса по тила.

– Може би... – и пак млъкна, вероятно за да намери подходящи думи. – Не са ли питали за мен?

– Кой?

– Да речем, жена на име Урсула – и Оскар въпросително погледна аптекаря.

– Преди два дни...

– Преди два дни!... – повтори той учудено. – Смятах, че преди два дни всичко е било приключено. Не виждах друг изход, освен да продам спомените си. Ти наистина ли не си се срещал с Урсула?

– Вие сте се били уговорили да се видите тук, в аптеката, така ли?

– Точно така – зарадва се Оскар.

– В деня на убийството тя беше в моята аптека... И преспа тук.

Оскар погледна смаяно Нерсес Мажан, очите му се разтвориха широко и той се разсмя.

– Защо се хилиш?

Оскар издаваше остри пронизителни звуци. Лицето му се зачерви. Сълзи потекоха от очите му.

– Аз и вчера се срещнах с Урсула – рече Нерсес Мажан.

– Така ли?... Ох... – Оскар сякаш се задавяше. – Значи... значи когато в механата Линда разпитваше за Урсула, тя спокойно си е спяла тук?

– Мисля, че е спала спокойно.

– Оох! – Оскар въздъхна с облекчение. – Добър човек си ти, Нерсес... Харесвам те. Значи... – Оскар пак избухна в смях. – Значи ти си скрил Урсула?... Но знаеше ли, че я търсят?

– Тя ми каза.

Оскар се развълнува.

– А ние бяхме решили – отново въздъхна той – завинаги да напуснем Виланк и да започнем нов живот на непозната планета... – Той шумно подсмъркна и избърса с кърпичка носа си. – С парите от продажбата на спомените си възнамерявах да я изпратя далече, колкото се може по-далече от този луд свят. Такова бе завещанието ми.

– Тя съгласна ли беше да замине?

– Урсула мечтаеше за това. Да замине завинаги...

– Но на всяка цена с тебе.

– Разбира се... Мисля, че щеше да ме отведе със себе си, макар че от истинския Оскар щеше да е останала само... обвивката. Щяхме да си построим къща край брега на някоя река и да си народим деца... Тя щеше да ми разказва... в смисъл не на мен, а на него, на изпражнения от спомени чувал... за истинския Оскар. И моят изпразнен мозък с удоволствие щеше да поглъща тези истории, щеше да ги възприема като вълшебни приказки – Оскар съжали себе си и от вълнение гласът му затрепери. – Сега вече положението е съвсем друго – утеши се той. – Ние можем да заминем още днес. Така ли е?... Аз съм ти длъжник, Нерсес...

– Защо?

– Защото си укрил Урсула. Когато бях пиян и я търсех, тя е била при тебе. Ако ПОСИЗУ я открие, отново всичко ще отиде по дяволите. Разбираш ли ме?...

– Едно само не мога да разбера – рече Нерсес Мажан. – Защо я преследва полицията?

– Не ти ли е ясно?... Заради Зенон.

– Искаш да кажеш, че Урсула е убила Зенон?

– Да – отвърна Оскар. – За съжаление е така... Не искам да скривам каквото и да е от тебе.

– Наистина ли?

– И не мога да си простя, че й казах за загубата си.

– На кого си казал?

– На Урсула... Трябваше да се удържа поне пет, десет минути... И през ум не ми минаваше, че е способна да извърши такова нещо. Сега вече я разбирам... Не всички могат хладнокръвно да гледат как рухват въздушните кули на мечтите им. Хората по-леко изгърпяват житейските удари... Но когато работата опре до илюзиите и химерите!... В тези случаи вече е много трудно да се изгърпи. Странно, но така е, нали?

– Може би.

– Какво ти „може би“... Мога да дам хиляда примера. Да вземем драмата, дето се разигра пред очите ми в Бенедикт...

– Ти искаш да кажеш, че Урсула...

– Да... Когато по обяд разбрах, че съм разорен, побързах първо да видя Урсула... Защото това се отнасяше не само до мен, но преди всичко до нея.

– И когато мина край вратата на Зенон Джабез, промени намерението си, тъй ли? – подхвърли Нерсес Мажан.

– Аз съм човек с достойнство – повтори Оскар. – Във всички случаи играта си остава игра. Но сега се упреквам, че тогава не се отбих при Зенон.

– Защо?

– Ако бях отишъл, всичко това нямаше да се случи. Окаяният ми вид би го зарадвал много. И съм уверен, че нямаше да се стърпи и щеше да ме изпрати в банковия клон, без, разбира се, да ми каже каква приятна изненада ме очаква там.

– За това не бях мислил – призна Нерсес Мажан. – Напълно е възможно.

– Кое?

– Нищо, нищо. И така, ти отиде при Урсула.

– И тя веднага забеляза, че съм притеснен. Отначало не исках да ѝ казвам нищо. Но можеш ли да се удържиш, щом срещу теб е застанала жена, която още от пръв поглед е разбрала, че са те настъпили по мазола. Кажи, можеш ли?...

– Не знам.

– Невъзможно е... Разбери! В такива случаи жената става страшно упорита и настойчива. Макар и да се усмихва, тя ще ти извади душата, тя ще ти остане само едно спасение – да си признаеш.

– С една дума, ти ѝ разказа всичко?...

Оскар кимна с глава.

– Впрочем нямаше нищо особено за разказване. Казах ѝ само: „Проиграх цялото си състояние. А сега вече мина дванадесет.“ Само толкова. И изведнъж тя бавно се свлече на пода и закри с ръце лицето си. Преживяваше минутите, за които ти говорих преди малко. Страшни мигове, когато и със затворени очи виждаш как рухва твоят лелеян свят. Поисках да я вдигна, но тя не пожела. Казах ти вече, че Урсула е упорита. Когато накрая се убеди, че от мечтите ѝ са останали само руини, тя се изправи и без моя помощ и без да ме гледа, промълви: „Какво ще правим сега, Оскар?“ Отговорих ѝ, че съм дошъл при нея да разрешим

въпроса по някакъв начин. „Почакай... Искам да видя какво прави сега Зенон“ – каза ми тя и излезе от стаята.

– Не взе ли нищо от тебе?

– Какво например? – недоумяващо попита Оскар. Нерсес Мажан го изгледа явно разочарован.

– Защо изведнъж е решила да отиде при Зенон. Ти не я ли попита?

– Това е стара история... Ако знаех, че ще ни сполети такава беда, нямаше да ѝ позволя да отиде. Би било по-добре Зенон да ни завари двамата в апартамента на Урсула. Впрочем веднъж, преди няколко години, той едва не ни хвана. Щеше да ни изненада заради нашата непредпазливост. Неопитни бяхме, а и Зенон беше заявил, че винаги си отива от Виланк. След този случай Урсула винаги сама отиваше при него, за да разбере дали му е нужна.

– Сега вече ми е ясно – каза Нерсес Мажан.

Оскар се усмихна.

– Ние крадахме от щастието на Зенон – обясни той.

– Тежко престъпление е кражбата и ние постъпвахме несправедливо спрямо Зенон. Затова пък като играехме, аз често нарочно губех. Така съвестта ми оставаше спокойна. И какво от това, че се намирахме на Виланк. Кой е казал, че тук е забранено хората да се любят?... Кажете, забранено ли е?

– Не – каза Нерсес Мажан, бършейки челото си. – Не е забранено.

– Не след дълго Урсула се върна... Никога не бях я виждал толкова бледа.

– Какво ти каза, като се върна? Помниш ли?

– Убеждаваше ме да не губим време и час по-скоро да заминем от Виланк. Нерсес, знаеш ли, че ти разпитваш много по-добре от Линда?

– Че аз разпитвам ли те? – смути се Нерсес Мажан.

– Тази история ми е много интересна. Нямам никаква вина за това, че сте се уговорили да се срещнете в моята аптека. Заради вас не мога да работя нормално през тези няколко дни. Съвсем излязох от релсите.

– Тогава не можах да се сетя за по-удобно място – оправда се Оскар.

– Случва се... Значи Урсула те убеждаваше час по-скоро да напуснете Виланк?

– Аз не успях да съдържа смеха си... Когато съм в безизходица, винаги ме избива на смях... Нервите ми изневеряват. Знай, че Виланк ми струва много скъпо. И тогава ѝ рекох „Как да заминем, като нямам никакви средства. Всичко пропилях в играта.“ А Урсула без малко да ме

набие. „Защо стоиш като мумия – разтърси ме тя, – камериерът ей сега ще довтаса и ще открие, че Зенон е убит.“ Чак тогава разбрах какво се е случило й се уговорихме да се срещнем в аптеката на улица „Голямо куче“. Настоях тя веднага да напусне Капелата. После се заключих в стаята и си взех студен душ, за да дойда на себе си. Изглежда, тъкмо в този миг съм решил да продам спомените си.

– Когато полицията почука на вратата ти, наистина ли не чу нищо?

– Не чух.

Нерсес Мажан се изправи, отиде при Оскар и застана зад гърба му.

– Ние си говорим тук за едно, за друго, а аз мисля за нещо съвсем различно – рече той.

– За какво? – запита Оскар, без да вдига глава.

– Уверен ли си, че тя е убила Зенон и...

– Уверен съм.

– А с какво би могла да го убие? – веднага попита Нерсес, заинтригуван от категоричния отговор на Оскар.

Оскар бавно извърна глава, погледна аптекаря и след кратко мълчание прошепна:

– С моя револвер.

Нерсес Мажан едва се удържа да не скочи и да не извика.

Оскар бръкна във вътрешния си джоб, извади малък пистолет и го подаде на Нерсес.

– Виждаш ли гравираниите „ОО“, тоест Оскар Оскар.

– Как е попаднал у Урсула? Ти ли й го даде?

– Не... Не зная. Само предполагам.

– С предположения нещата не се променят. Оръжието е твое: ако Урсула е извършила убийството, което е малко вероятно, тогава кой може да докаже, че тя не е отишла при Зенон с предварително набелязана цел, за която ти вероятно си знаел? По-скоро това е било план, набързо скалъпен от тебе. Чудесен план! Но и великолепните планове имат уязвими места. Дори това да е случайността. В твоя план случайността се явява в образа на камериера. Но много по-вероятно е ти да си разчистил сметките си със Зенон, преди да се срещнеш с Урсула. Тогава е твърде възможно револверът да е останал в спалнята, особено ако Урсула не е имала навикала ходи при Зенон, за да узнава желанията му. Остава да сложиш ръка на сърцето си и да признаеш кой от тези два варианта е верният.

Оскар с детско простодушие и любопитство гледаше Нерсес Мажан и му се усмихваше.

– Длъжен си да отговориш – раздразнен от усмивката му викна Нерсес. – Защото Урсула е вече в централното управление на ПОСИЗУ. Да... те я бяха открили в момента, когато аз, ти и Линда си бърбехме в механата.

Лицето на Оскар помръкна.

– Ако я... не... почакай, Нерсес. – Той извади портфейла си. Пръстите му трескаво затърсиха нещо и най-после го откриха. Подаде на Мажан сгънато на четири листче. – Няма какво да признавам... Чети там... Мисля, че беше преди две години... Годината е отбелязана. Веднъж Зенон ме помоли да му дам револвера. „За какво ти е?“ – попитах го аз. „Със заглушител ли е?“ „Да“ – отвърнах му. „Искам го просто така. Нека остане за известно време при мен.“ Попитах го защо не си купи от продавача на оръжие по-добър револвер, за да го има просто така при себе си. Отговори ми, че опитал, но законите във Виланк били по-особени, щял да си докара хиляди главоболия, ако купи оръжие, пък и все още нямал намерение да заминава за Лета, а пък и там щял да има неприятности в това отношение. Настояваше всичко да си е законно... Прочете ли?... Това е разрешително от полицията за предаване на оръжие на друго лице.

– Вземи си го – Нерсес върна разрешителното.

Оскар прибра листчето в портмонето си.

– Зенон оставяше револвера винаги близко до леглото си, до нощната лампа. Все ми се е струвало, че се бои от някого... Може би от мене?... Но защо?... Вероятно, като е видяла револвера, Урсула веднага е поискала да си отмъсти. Не толкова за мене... Тежко е човек да гледа как рухват мечтите му. Нерсес, готов съм да поема върху себе си всички обвинения. За това е нужно много малко.

– Може би – недоверчиво промърмори Мажан.

Оскар отново извади разрешителното и тънките му пръсти трескаво нахъсаха листчето на парченца.

– Защо? – смаяно попита Нерсес.

Оскар с все сила духна парченцата от шепата си.

– Прости ми – рече той. – Отворих му работа на твоя старец. Значи разрешителното вече го няма. Сега вече мога да използвам втория ти вариант. Линда Ло тъй се страхува да не прояви женска чувствителност или слабост, че с готовност ще ми повярва. И особено ако сложа този револвер на масата ѝ като веществено доказателство.

На Нерсес Мажан му се сви сърцето.

– Виланк все още не ме е довършил напълно, Нерсес.

– Но ти убеден ли си, че Урсула ще остане доволна?

– По-важно е аз да съм доволен от себе си... Нерсес, разбери, че на човек веднъж в живота му се удава да обича истински... Имал ли си такава любов?

– Имам я – отвърна Нерсес.

– Тогава ще ме разбереш... Моля те, позволи ми да пренощувам тук. За последен път искам да се наспя както трябва...

– Нестор, не си отивай!

Старецът се обърна.

– Не стой прав, седни!

Нерсес Мажан неспокойно сновеше из стаята – от библиотечния шкаф до тъмния прозорец и обратно. И от време на време незабелязано хвърляше погледи към Нестор, който, настанил се в креслото, отново витаеше в света на спомените си, опитвайки се да стигне оня благословен бряг, откъдето започваше скиталчеството му в космическото пространство. Бряг, който носеше краткото и странно име „Земя“. На мнозина това име не говореше нищо, но у него то събуждаше прекрасни спомени – за онзи далечен, чудесен край, за радостното общуване между хората, за родното огнище, за предците.

Нерсес Мажан знаеше, че на Нестор всичко му е ясно. Толкова ясно, че смяташе за излишно да говори на Нерсес за това. В богатия свят на времето и пространството Нестор понякога си позволяваше да се види в един от градовете на планетата Виланк от съзвездието Зугастра и по-точно в скромната и незабележима аптека, за чието съществуване знаеха само клиентите на салона и ония, които идваха да си поръчат овални таблетки за придобиване на настроение.

– Оскар заспа ли?

– Отдавна – отвърна Нестор.

Нерсес отвори продълговатата кутия, която стоеше на масата.

– Виждал ли си флейтата ми?

Нестор не отговори.

С крайчеца на пръстите си Нерсес погали гладките лъскави копчета.

– Нестор, ти май се сърдиш за нещо?

– Късно е. Скоро ще съмне. Да не си решил и тази вечер да не спиш?

– Не се сърди, Нестор – Нерсес Мажан пристъпи до прозореца, дълго гледа светлите облачета, пръснати по тъмния небосклон. После рязко

се обърна. – Това е такава флейта, Нестор – показвайки му отворения калъф, рече Мажан, – която свири само една-единствена мелодия. Създадена е, за да я изсвири само веднъж. Да си чувал някога за подобни необикновени флейти?

– В звездния свят няма нищо ново.

– Интересно каква ли е мелодията?

– Обикновена – рече Нестор. – Съвсем обикновена.

– Не вярвам.

– Защото все още не си я чул. Винаги е така.

– До известна степен май имаш право да се сърдиш. Ако продължава тъй, ще бъдем принудени да затворим аптеката.

– И вместо нея ще открием пансион – отбеляза Нестор. – Или поточно странноприемница за всички, чиито пътища по стечение на обстоятелствата се кръстосват с пътищата на ПОСИЗУ. Не мисли, че те осъждам. Напротив, доволен съм от теб.

Нерсес Мажан така и не разбра от какво е доволен Нестор и го погледна смутено.

– Виждам, че момичето не ти дава мира. Мажан въздъхна дълбоко.

– Тайна ли е?

– Не – рече Нерсес. – Не крия нищо от тебе... Отначало тази история просто ме заинтригува. И едва по-късно открих нейния трагичен, дълбок смисъл... Оказа се, че Урсула и Оскар са от хората, които Виланк не е успял да смаже.

– Виланк е в състояние да смаже дори кореняците.

– Може би... но тях не е успял да погуби. По стечение на обстоятелствата двамата са се забъркали в отвратителна история. И ако единият от тях се е превърнал в престъпник, това е само защото не са искали да станат жертва на Виланк. Трябва да им се помогне, Нестор! Но кой тук би могъл да мисли за тях? Кой се вълнува от това, че те се обичат истински?... Напротив: всеки, който чуе това, се учудва или се надсмива. Но трябва да им се помогне, защото бъдещето винаги е принадлежало на дръзките и непокорните.

– Да те чуеше баща ти! – каза Нестор – Той знаеше, уверен беше, че този знаменателен ден ще настъпи и за тебе.

– Знаменателен ли?... Защо?

– Твоите прадеди не признаваха продължителната младост и отхвърляха целта, която тя преследва.

– Каква цел?

– Да се замрази животът... Да се попречи на бързата смяна на

поколенията, да се забави напредъкът, който създава неприятности за мнозина. А какъв прогрес може да се очаква от еднообразния, сив, застинал живот?... Баща ти беше сигурен, че не греша... Не зная как успя да се събудиш от измамната, приятна дрямка. Не зная и какво мислиш за бъдещето, но съм доволен от тебе... Много съм мислил защо хората, след като напуснаха Земята, не можаха да запазят всичко онова, което бяха създали предците им през вековете и хилядолетията!...

– Ти помниш ли Земята?

– Помня я... Бих желал вечно да я помня, да живея на нея и никога да не съм променял моя естествен човешки облик, да не съм надявал маска с човешки образ – Нестор с отвращение посочи тялото си. – Не искам да скитам с хилядолетия от звезда на звезда, от галактика в галактика и да бъда паметта на древния ти род, а навреме да си отида от света и да се слея с праха на дедите ми от Земята.

Тъмният прозорец неусетно бе станал син, за да придобие по-късно акварелни оттенъци под лъчите на двете слънца.

Нерсес Мажан извади флейтата от кадифения калъф.

– Сега, ако натисна това копче, ще чуем единствената мелодия, Нестор. И ще получа отговор на всичките си въпроси и може би ще узнаем как да живеем по-нататък.

– Вероятно – отвърна Нестор. – Но защо трябва да изчезне завинаги тази рядка мелодия? Може да се наложи чрез нея да разрешим някой много по-сложен въпрос.

– По-сложен от този не виждам. – И Нерсес Мажан доближи флейтата до устните си и почти докосна копчето, което определяше съдбата на рядката мелодия. – Защо понякога става така, че едно незначително копче, един най-обикновен клавиш придобива такова значение.

– Това го правят хората. Те го искат.

– И там ли?... – Нерсес вдигна флейтата нагоре, сякаш искаше да покаже превърналата се в легенда Земя. – Как постъпват там, когато им се налага да направят своя избор?

– За това ли си се загрижил?

– А малко ли е, когато не знаеш на кого от двамата да повярваш?

– Заради такава нищожна причина не си заслужава да натискаш копчето. Повярвай и на двамата. Повярвай, без да правиш избор. И виж какво ще излезе от всичко това.

Нестор отиде при Нерсес, взе флейтата, сложи я в калъфа и шумно затвори кутията.

– Слизам долу – рече той, – след малко ще започнат да се тълпят за

рецепти. Ще поспиш ли, или да ти приготвя закуската?

- Ще се опитам да поспя.
- Тогава лека нощ, макар че вече е утро.
- Лека нощ, Нестор.

Пета глава

– Закуска за двама – поръча Мажан на сервитьора. В „Клуба на жителите кореняци“ освен него нямаше никого.

И съдържателката не се виждаше, тъй като следобед обикновено не идваха посетители. Нерсес Мажан бе доволен, че е сам. Доволен бе, че я няма и Забел.

Очарователната Линда охотно се съгласи да се срещне с него и сама посочи този клуб.

Нерсес Мажан бе седнал на обичайното си място – до прозореца, в любимата си поза – с протегнати крака, със скръстени ръце, с притворени очи. Мъчеше се да си припомни последователно онези събития, които вече не предизвикваха у него съмнения.

– Нерсес!

Смутен от познатия глас, аптекарят бързо се обърна и видя съдържателката.

И помисли: „Напразно се съмнявах. Забел пак си е същата.“

– Здравей, Забел!

Забел се озърна крадешком и щом се увери, че са сами в салона, наведе се, ласкаво погали лицето на Нерсес и силно го целуна.

„Защо бягах от теб, Забел?“

– Ще закусиш ли?

Нерсес кимна.

– Днес ще те нахраня с печено.

– Няма да закусвам сам – отвърна Нерсес. – Освен това вече съм поръчал... Остани...

– Щом не си сам!... – Забел го прегърна през раменете. – Какво се е случило?... Май и тази нощ не си спал? Бледен си.

– Не съм спал.

– Защо?

– Не можах... Отначало не можах да заспя, защото търсех отговор на един много важен въпрос, а после... защото чак на разсъмване намерих отговора.

– С кого ще закуваш? – попита Забел и в гласа ѝ се прокрадваха нотки, които приятно изненадаха Нерсес. – Може би не искаш да ми кажеш?

– Тайна – проточи Мажан.

Сервитьорът внимателно, без да бърза, подреди приборите. И чак когато той си отиде, Мажан подхвана отново разговора.

– Ти някога замисляла ли си се колко е важно да вярваш на хората?

– Ти не ми ли вярваш?

– На тебе?

– Ти не каза кого чакаш.

– Линда.

– Така си и знаех.

– Обещах да ѝ помогна. – Мажан забеляза в преддверието Линда Ло. – Да не си помислила нещо друго?

Линда влезе в салона, потърси с поглед аптекаря и като го видя седнал до прозореца, се усмихна и го поздрави с леко движение на пръстите.

– Ще ви преча ли? – попита Забел.

– Вероятно... но ако искаш, аз... – Докато Нерсес изричаше тези думи, дори и през ум не му мина, че въпросът на Забел и уклончивият му отговор ще се повтарят непрестанно, десетилетия наред, и Забел винаги ще си отива със скрито недоволство, изправила глава, без да се обръща назад, и че той винаги ще вика подире ѝ: „Бъди готова, може би оттук ще отидем направо във фермата...“

Впрочем това обещание всеки път ще звучи различно. И многократно ще остава само обещание.

Забел и Линда се срещнаха в центъра на салона. Следовагелката веднага позна съдържателката на „Клуба на жителите кореняци“, поздрави я с леко кимване и забързано отиде при Нерсес Мажан.

– Вие на разговор ли ме поканихте, или на закуска?

– На разговор, меластра... Но съм сигурен, че и днес не сте успели да закусите.

– Прозорлив сте... и сте много деликатен. – Линда седна срещу аптекаря. – Е?

Нерсес Мажан ѝ наля плодов сок.

– Бързате ли?

– Надявам се, че разговорът ни няма да продължи повече от закуската – каза Линда и опита сока.

– Обещах ви да помогна на следствието.

– Интересно – присви очи Линда Ло. – Страхувам се, че вече е много късно.

– Успяхте ли да научите нещо от Урсула? – разтревожено попита Нерсес.

След кратка пауза Линда отвърна тихо:

– Не... Нейното упорство вероятно още дълго ще ме затруднява.

– Значи помощта ми не е закъсняла – облекчено въздъхна аптекарят.

Следователката не отговори.

– Меластра, вече зная как е бил убит Зенон Джабез.

Нерсес недоумявашо сви рамене, защото очарователната Линда Ло, щом изпи сока си, започна мълчаливо и замислено да се храни, сякаш не беше чула последните му думи.

– Урсула и Оскар много отдавна били решили да заминат завинаги от Виланк и да се установят на друга, по-мирна и спокойна планета, да си построят къща край брега на някоя река, да си народят дечица...

Линда Ло се засмя иронично.

– Вие чуйте продължението! – възрази Нерсес.

– Нима ви прекъснах?

С острието на ножа Нерсес Мажан започна да чертае невидими фигури по салфетката.

Сервитьорът поднесе топлата закуска.

– Защо млъкнахте? – попита следователката. – Изглежда, искахте да ми кажете, че не Урсула, а Оскар е убил Зенон?

– Не... Според Оскар убийството е извършила Урсула, а пък тя е на мнение, че Оскар е убил Зенон.

– Тогава тя защо мълчи?

– Защото си има съображения. Може би ви е смешно, че на Виланк все още се намират хора, които се обичат истински... и имат желание да се жертват един за друг. Урсула смята, че без Оскар животът ѝ губи смисъла си.

– Възможно е.

Нерсес учудено погледна Линда.

– В механата това го смятахте за невъзможно.

Линда отмести чинията.

– Ще прием ли кафе?

– Да, ще прием – сърдито отвърна Нерсес. – При обиска вие така и не намерихте оръжието. А аз го намерих... Оказа се, че това е револверът на Оскар, който той още преди две години е дал на Зенон.

– Искате да кажете, че Оскар има разрешително?

Нерсес Мажан изведнъж видя пред себе си тънките пръсти на Оскар да късат на парченца разрешителното. И като се вторачи в Линда, заяви:

– Да. Има... Зенон го бил помолил да му даде револвера си, защото се страхувал от някого. И винаги го държал в спалнята си, на масичката... Както вече знаем, той е имал основание да се бои.

– От кого?

– От себе си – отвърна Мажан.

– Защо не ядете?

Аптекарят сърдито погледна следователката. После с нежелание придърпа изстиналото ястие.

– За да се стигне до това заключение, е необходимо не просто да се мисли, че може да се върва на единия, а да се предположи, че и двамата говорят истината.

– А вие успяхте ли да поговорите с Урсула?

– За щастие да... Когато реших да повярвам и на нея, и на Оскар, неволно стигнах до извода, че Зенон е убит от... – Нерсес млъкна, подозирайки, че думите му могат да прозвучат театрално. Но в случая нямаше друг изход, затова каза: – Да, самият Зенон е убил Зенон.

– Искате да кажете, че е извършил самоубийство?

– Да.

– Защо?

– Не зная. Известно ми е само, че когато преди две години помолил Оскар да му даде револвера си, той настоявал на всяка цена да се запази разрешителното. Защо ли?... За да не бъде уличен Оскар, когато по-късно, след самоубийството, открият у Зенон револвера му. Научих също, че завчера, щом взел решението да сложи край на живота си, той деликатно, без да нарушава правилата на тяхната игра, внесъл в банката на името на Оскар цялата спечелена сума. Администраторът на Капелата твърди, че години наред Зенон Джабез бил неспокоен. В деня на самоубийството, сбогувайки се със служителите от етаж, той казал: „Остани със здраве и прощавай, меластьър Даниел.“ И добавил: „Тази наша среща може и да е последната.“ Вие не сте обърнали внимание на показанията на администратора. И той е дълбоко обиден. Ако го бяхте изслушали докрай, щяхте да научите, че като се качвал в асансьора, Зенон Джабез, заявил: „Този път вече няма да се върна. Заминавам завинаги!“

Сервитьорът постави на масата чашките с кафе.

– Вие сте извършили ценно разследване – отбеляза Линда Ло с

горчива ирония. – Да не си сменят професията?... Но ви предупредих, че вашата помощ може да се окаже закъсняла. Тази сутрин прекратихме следствието. И тъкмо затова намерих време да дойда да си поговорим.

– Прекратихте го? – смаяно попита Нерсес.

– Снощи получихме отговор на нашето запитване. Кметството на град Сонт недоволства от неточните ни въпроси. И предупреждава, че заместник-директорът на фабриката за дамско бельо Зенон Джабез ще бъде принуден да даде ПОСИЗУ под съд за разпространяване на измислици.

Мажан щеше да изтърве чашата с кафе.

– Вие казахте... че Зенон заплашва със съд?... Навярно служителите от Сонтското кметство се шегуват.

– Те са изпратили купища заверени документи... Нямаме причини да се съмняваме, че в този миг Зенон Джабез е в град Сонт на далечната Лета и изпълнява служебните си задължения на заместник-директор. Ще ви кажа по-ясно, – усмихна се Линда Ло. – Зенон Джабез е жив. Никой не го е убивал. Нито Урсула, нито Оскар, а още по-малко той се е самоубил, както току-що казахте.

– А трупът, който открийте в спалнята?... А свидетелите?

– Какъв труп!... Щом разполагаме с такива документи, за нас вече не съществува, нито пък е от значение някакъв труп.

– Имате предвид...

– Забравете завинаги, че в Капелата е станало убийство!

– И всичко това го казвате вие?

– Ще ви дам възможност да се запознаете с отговорите на кметството в Сонт... Това са достоверни сведения. И вие, меластръ Мажан, да, да, вие сам ще се убедите, че Зенон Джабез е жив и здрав, че тази история, която се случи преди няколко дни, е била само мираж... Какви ли не неща стават в нашия голям свят!

Нерсес Мажан енергично поклати глава.

– И след като не е ставало убийство, ние се принудихме да прекратим следствието – продължи Линда Ло, смеейки се от сърце.

– Почакайте... – На Нерсес Мажан му хрумна, че ако Зенон Джабез е жив и здрав и от директорския си кабинет управлява производството на дамско бельо, а пък тия няколкодневни кошмари са мираж, то пощастлив край от този не може да се очаква. – Значи Урсула и Оскар най-после ще имат възможност да заминат заедно от Виланк.

– Не! – поклати глава Линда Ло. – Урсула вече няма да може.

– Зенон Джабез е жив... Значи тя не е убила никого... Вие се

съмнявахте в Урсула... Но Урсула не го е убила... Зенон е жив и както казахте, се готви да даде ПОСИЗУ под съд за разпространяване на измислици...

– Вие не ме разбрахте – прекъсна го Линда Ло, бършейки ръцете си със салфетката. – Работата е там, че Урсула не може да замине тази вечер, защото се е обесила в килията си... В първия момент дори не повярвах. Жени като нея никога не се отказват така лесно от живота... Но едва сега разбирам защо Урсула...

„Клубът на жителите кореняци“ бавно се залюля... После се завъртяха стените, столовете; подът и таванът смениха местата си и в този вихър Нерсес Мажан едва дочу долитащия сякаш отдалече глас на Линда Ло.

– И такива неща се случват, меластвър... Не си струва да се разстройвате заради това... Между другото, както и предполагам, нашият разговор не продължи повече от закуската... Разбира се, аз бях сигурна, че вие не сте в състояние да помогнете на разследването, но тази наша среща беше много приятна за мен... Днес сте решили да заминете заедно със съдържателката на клуба за фермата, нали?... Ако имах време, и аз бих се присъединила към вас...

„Урсула – пулсираха слепоочията на аптекаря Нерсес Мажан. – Урсулааа“...

В тишината се чуа само стъпките на сервитьора.

Как да те позная?

ЛЕТА. Единствената планета от съзвездието Чичил (вж. сектор 138 Г). Средно разстояние от звездата Чичил – 5,7 астрономически единици. Средна орбитална скорост – 39,95 см/сек... Период на въртене около оста – 32 ч.3 мин. 11,4 сек. През 4986 година Маруяма Мегуст (вж.) открива планетата и я нарича Сива пустиня. Когато през 5566 година започва заселването ѝ, сивите пустинни терени са залесени с донесена отвън растителност. През 7000-та година на астрономическите карти се появява наименованието Лета, създавайки неприятности на астрономите. През 7124 година Сивата пустиня неизвестно защо е наречена Лета. В древната митология Лета се наричала реката в подземното царство на Хадес. Всеки, който пиел вода от нея, мигновено забравял всичко земно.

Лоуел А. – Пълен галактически справочник, том 76
(137-о допълнено издание, Бенедикт, 9827 година)

Първа глава

– Меластър!

Нерсес Мажан погледна седналия в съседното кресло слабичък мъж, чиито склучени вежди напомняха древна театрална маска.

– Меластър, вие... – човекът-маска тежко си пое дъх и посочи с пръст пода – вие... тукашен ли сте?

– Не.

– Благодаря – рече той, скръсти ръце и млъкна.

В чакалнята се бяха събрали всички, които днес бяха пристигнали в Сонт с орбиталната станция. Повечето нетърпеливо се тълпяха пред входа на града в очакване да чуят унилия, сякаш идещ от преизподнята глас да произнесе поредното име. Тогава призованият се втурваше към тъмнокафявата врата, която безшумно се отваряше, автоматически го поглещаше и пак се затваряше.

Когато глухо отекващият глас извика поредния пътник, който след миг щеше да потъне в зиналата паст на кафявата врата, човекът в креслото отново се обърна към Нерсес Мажан.

– Меластър!

– Да?

– Сам ли сте пристигнали?

– Не.

– Благодаря.

Срещу прозорците на залата светнаха продълговати букви и зеленият им цвят ярко изпъкна сред царящата тук атмосфера на съдържана тревога.

... СОНТ.

– Меластър...

... СОНТ. Навън буквите отново блеснаха и Нерсес Мажан погледна своя угрижен съсед – човека-маска.

– Ако успеете да влезете в града... – рече човекът-маска и посочи кафявата врата, – мога ли да се надявам на среща с вас?

– Ако това е необходимо...

– Благодаря.

Нерсес Мажан реши да се поразсее и се залови да класифицира пътищата в залата. Това се оказа трудна задача, ала все пак трябваше по някакъв начин да се пребори със скуката и да се поразвлече поне малко, докато чака.

„Общо взето, като че ли едни са равнодушни, други – неспокойни. Не, не е точно така.“

– Меластър, това е много необходимо!

... Търпеливи и нетърпеливи? Не е точно така.“

– Утре и в другиден ще ви чакам...

... Отчаяни и все още хранещи надежда? Точно така!“ Нерсес Мажан се усмихна доволно и погледна към съседа си – вероятно единствения в чакалнята, който принадлежеше към двете групи едновременно. Именно той с меланхоличния си оптимизъм подсказа на аптекаря вярното определение.

– Напразно се усмихвате, меластър – промърмори огорчено човекът-маска. – Това наистина е необходимо... заради Лета. Но възможно е и да не ви позная... Няма да ми се обидите, нали?

Нерсес Мажан понечи да каже „не“, но се овладя, защото знаеше, че пак ще получи същия отговор – „благодаря“.

– Може и да ви позная – продължи човекът. – Това ще бъде чудесно... За всеки случай ще ви дам едно писмо – и той извади от нагръдния си джоб метален диск. – И така, чуйте молбата ми... Ако ви позная, ще ми върнете това писмо... В противен случай... – лицето на човека-маска страдалчески се сбръчка – тоест ако не ви позная, ще потърсите сина ми Кушар... Женен ли сте?

Нерсес Мажан поклати неопределено глава.

– Само попитах... Аз имам две деца... Кушар е вече мъж. Ще предадете писмото на него... Дъщеря ми се казва Бианка... Навярно е навършила осемнайсет-деветнайсет години... Вече не си спомням – въздъхна той. – Отдавна не съм бил на улица „Бледият влюбен“. Впрочем живея там. Няма да забравите, нали? Улица „Бледият влюбен“... Само, моля ви, не ме питайте защо се нарича „Блед“ и защо „влюбен“... Все едно, няма да мога да ви отговоря. Къщата е номер седем. Няма да забравите, нали? Моля да ми простите, ако не ви позная, да не се ядосвате и да не се опитвате да ми припомняте, че сме се срещали в чакалнята пред входа на града... Иначе ще имате неприятности. И причина за това ще бъда аз... Просто се извинете и се опитайте тайно от мен да се срещнете с Кушар или с Бианка. Вие за постоянно ли идвате в Лета?

– Не, за кратко време, по работа – отвърна Нерсес.

– Благодаря – мигновено последва отговорът. Човекът-маска млъкна и започна да се озърта.

В чакалнята отново прозвуча тайнственият задгробен глас и извика Бааб Каспар.

Човекът-маска внезапно се оживи. Изпълнените му с надежда и отчаяние очи за миг се насочиха към Нерсес Мажан. И единственият, който принадлежеше към двете категории чакащи, бавно се изправи.

– Това съм аз – каза той. – Ако ви се усмихне щастие и влезете в града, отседнете в хотел „Жълт кикен“. Запомнихте, нали?

– Да.

– Благодаря – рече тъжно човекът на име Бааб Каспар и след малко изчезна зад кафявата врата.

... СОНТ.

... СОНТ – светнаха зелените букви.

Нерсес Мажан изведнъж се почувствува самотен.

– Нестор! – провикна се той в просторната чакалня. – Нестор, къде изчезна?...

Пътниците, пристигнали в орбиталната станция, го изгледаха с укор и нескрита неприязън, защото младият непознат човек с малка брадичка си позволяваше да се държи непринудено и дори свободно. Нещо, което те не можеха да направят.

– Вашите имена?

– Нерсес Мажан.

– Нестор.

– Откъде пристигате?

- От Роджър.
- Това е ясно. Иначе откъде сте?
- От Виланк.

Човекът с червената шапка най-сетне вдигна глава и подозрително изгледа с малките си любопитни очи новопристигналите. После отново наведе глава над папката и зададе нов въпрос:

- Цел на пристигането?

Цел на пристигането?... Мажан изтри с длан челото си и въздъхна. Може ли да отговори на този въпрос, и то тъй, че да не го помислят за луд. Нали всъщност са пристигнали в Лета, за да се запознаят с човека, който преди два месеца се бе самоубил в един от хотелите на Виланк? Нерсес Мажан разбра, че такъв отговор не може да изглежда смислен, и смутено погледна Нестор.

– Цел на пристигането! – повтори строго човекът с червената шапка.

- Ей тъй! – отвърна Нестор.

- Специалност?

- Моята ли?

– Тоест как ей тъй? – изведнъж рече човекът с червената шапка, като осъзна уклончивия отговор. – Ей тъй не се идва!

- Идва се! – невъзмутимо отвърна Нестор.

– Аз съм аптекар – побърза да се намеси Нерсес Мажан, давайки си вид, че не е чул упрека на служителя. – А това е Нестор, моят помощник.

– Не ме обърквайте – рече човекът и хвърли подозрителен поглед към Нерсес. – Не ме обърквайте... Значи ей тъй или аптекар?

- Аптекар.

– Или двете заедно. Избирайте по ваше желание – допълни Нестор.
– За нас е все едно.

Прелистените страници леко прошумоляха. И човекът с червената шапка забеляза със задоволство:

– Естествено, аптекар е по-добре... Напразно ме обърквате – той се изправи и тържествено добави. – Минете надясно и ще излезете през главната врата. Сонт ви приветства.

- Благодаря – рече Нерсес и последва Нестор.

Щом минаха през главната врата, те се озоваха на площад, който всъщност беше входът на града.

- Нищо не разбрах – каза Нестор.

- Пеша ли ще вървим? – попита Нерсес.

Нестор не отговори.

И те тръгнаха към града.

Нерсес погледна небето и се учуди на странната промяна, присъща само на звездите, която бе станала с Чичил.

Преди няколко дни, когато звездолетът, пътуващ за Лета, се измъкна от изкривеното пространство и Космосът възвърна обикновения си тържествен и уравновесен вид, Чичил заедно със своята единствена сярповидна планета заприлича на евтин месингов диск сред хаоса от блестящи елмазени капки. Но сега всичко се беше променило и Чичил се беше превърнал в ярко златно слънце, заобиколено от лекомислени облачета.

– А защо в чакалнята бе нощ? – попита Нерсес Мажан.

Нестор не отговори.

– И въпреки всичко те са самотни, Нестор – отбеляза Нерсес.

– Кои?

– Чичил и Лета. Всяка живее заради другата, но и двете са самотни... безпомощни и щастливи.

– Като нас – рече Нестор. – Къде ще отседнем?

– В хотел „Жълт кикен“ – отвърна Нерсес Мажан. – В чакалнята се запознах с Бааб Каспар и той ме посъветва да отседна в този хотел.

– Кикените не са жълти.

– За хотела това няма значение.

– Наблизо ли е?

– Не знам – отвърна Мажан и като помълча малко, добави: – Бааб Каспар ме покани да му гостувам. Но се страхуваше, че няма да може да ме познае.

Чичил бе в зенита си и в града сенките изчезваха.

Нерсес Мажан за миг затвори очи и си спомни: СОНТ, СОНТ. Яр-козелено... И когато ги отвори, чу мек звън.

Към тях вървеше човек с блестящи дрехи, от чиито ръкави, маншети на панталона и периферия на шапката висяха и подрънкваха малки звънчета. Щом срещнеше някой минувач, звънтящият човек забавяше крачки и му шептеше нещо. Като мина покрай Нерсес Мажан и Нестор, той неволно се спря.

– В Сонт е пристигнал аптекарят Нерсес Мажан със своя помощник – съобщил човекът със звънците. И като забеляза, че Нерсес и Нестор се смутиха, повтори малко по-високо: – В Сонт е пристигнал аптекарят Нерсес Мажан заедно с помощника си.

– Това сме ние, меластър – каза Нерсес Мажан.

Звънчетата замлъкнаха.

– Може би ще ни кажете къде се намира хотел „Жълт кикен“? – пита Мажан.

Човекът със звънчетата плахо изгледа чужденците.

– В Сонт са пристигнали...

– Тази новина я съобщавайте на други, меластър. Ние търсим хотел „Жълт кикен“.

– Вървете все направо... В края на улицата... В Сонт е пристигнал аптекарят Нерсес Мажан с помощника си – извика отново човекът, щом забеляза някакви жени, които идеха насреща му. И без да поглежда към чужденците, той продължи по улицата, огласяйки я със звънчетата си.

Нерсес Мажан и Нестор продължиха до края на улицата и спряха пред ниска двуетажна сграда, на чиято фасада бе изобразен кикен, захапал опашката си. Те бавно се изкачиха по каменните стълби.

Преди да влязат, Нерсес Мажан рече:

– Още днес ще посетя Бааб Каспар.

– И Зенон Джабез – напомни му Нестор.

– Непременно – съгласи се Мажан.

А в предверието на хотел „Жълт кикен“ ги пресрещна още един човек със звънчета, облечен в лъскави дрехи, който полугласно, почти шепнешком им рече:

– В Сонт е пристигнал аптекарят Нерсес Мажан заедно с помощника си.

На улицата Нерсес Мажан забеляза няколко остъклени кабинни с неизвестно предназначение. В една от тях се смееше някаква жена, без да обръща внимание на минувачите, които пък на свой ред не забелязваха нито кабините, нито нея.

Жената престана да се смее, излезе от кабината и разсеяно се озърна. Навярно не можеше да реши в коя посока да тръгне.

Погледът ѝ се плъзна по застаналия недалече Нерсес Мажан и го стресна. Аптекарят се обърна към хотела и на прозореца на втория етаж видя Нестор, махна му с ръка и без да бърза, тръгна по улицата. Чичил бе залязъл и оранжевият хоризонт бе приказно красив. Короните на дърветата леко се полюшваха от нощния вятър.

Нерсес Мажан едва се съдържаше да не спре пред някоя кабина, където от сърце се смееха разни хора. Той така и не можеше да разбере предназначението на тези кабинни. Изгаряше от любопитство и за да го удовлетвори, застана на тротоара и реши да попита първия по-любезен

минувач за улица „Бледият влюбен“. Просто искаше да печели време.

Почака няколко минути и реши, че по улиците на Сонт е почти невъзможно да се открие любезен човек.

– Извинете, меластър – обърна се той към първия срещнат.

Този мълчаливо го погледна.

– Не мога да намеря улица „Бледият влюбен“ – безпомощно разпери ръце аптекарят.

Минувачът се закова на място и позабави отговора си.

– Не мога да я намеря – повтори Нерсес Мажан отчаяно. – Може би ви се струва смешно?

– Не, не.

– За първи път съм тук... Днес пристигнах...

– Да, да... вие сте от новодошлите.

Непознатият го гледаше втренчено и Мажан се сети, че може би трябва да се усмихне, макар и безпричинно. Явно тук смехът бе на почит, ако се съдеше по остъклените кабинни.

– Смешно ли е, че не мога да намеря улица „Бледият влюбен?“ – престорено се разсмя аптекарят и издаде странни звуци. – Да, да, не мога да я намеря.

Минувачът се обърка още повече.

– Тръгнете към парка – каза му той, оглеждайки се плахо. – Преди да стигнете до него, свърнете вляво... Точно там е търсената от вас улица.

Мажан се вдигна на пръсти и се помъчи да види парка през рамото на минувача, но не успя да различи нищо.

– Малко е далечко – рече непознатият. – Ще се изморите.

– Нищо, нищо – успокои го Мажан – Идвам от много по-далече.

– Да, да... вие идвате отдалече... Аз малко... бързам...

– Представете си – продължи аптекарят, като хвана приятелски непознатия под ръка – маршрута: Виланк – Рамзес, а оттам – Централния сектор. След това – по отдалечените краища – Симал – Волф... После още по-далече – към Роджър. Не знаех, че Лета поддържа връзки само с Роджър.

– Аз трябва да вървя... Закъснявам...

Минувачът не бързаше за никъде и това личеше от пръв поглед. Нерсес Мажан си помисли, че ако се засмее още веднъж, ще успее да спечели симпатиите му.

– При полета ми през изкривеното пространство реших да убия времето си, като изуча тази част от Галактиката, но и досега се лутам в

съмнения... Защо трябваше да летим по криволичещи, заобиколни пътища, щом може да се избере по-пряк път, встрани от централния сектор, без да се губи време по космодрумите на Рамзес, Волф и Роджър... Прав ли съм?...

- Бързам, мелаcтър.
- А вие случайно да познавате Бааб Каспар?
- Питайте друго... друго питайте, мелаcтър!
- Той е много слаб и също като вас много тъжен.
- Не... той е весел!
- Значи го познавате?

Непознатият не отговори, само тревожно се озърна. Макар Нерсес Мажан да не го държеше вече за ръката, той не бързаше да си тръгва и съсредоточено изучаваше пукнатините по тротоара, откъдето бяха дръзнали да поникнат крехки листенца на изстрадали растения. Нерсес случайно настъпи няколко зелени стръка. Но когато в същия миг изплашено дръпна крака си, те се изправиха, сякаш никога не са били настъпвани. Изправиха се предизвикателно пред ония, които и утре, и вдругиден – винаги щяха да ги тъпчат.

– Какво да се прави! – въздъхна Нерсес Мажан. – Макар и да не бързате за никъде, нямате желание да разговаряте с мен. От какво се боите, мелаcтър? – Непознатият не отговори. – Тъй или иначе аз трябва да намеря улица „Бледият влюбен“.

Непознатият реши, че разговорът най-сетне е приключил, огледа се и като стрела изхвърча към близката остъклена кабина. След миг той вече се смееше, забравил всичко на този свят в плен на истеричния кикот, присъщ само на хората в кабините.

Здрачът се спусна от хоризонта и оранжевата приказка на залеза се превърна в сива мъгла.

Нерсес Мажан тръгна към парка.

„Бледият влюбен“... Макар вече да беше съвсем тъмно, буквите б-л-е-д-и-я-т-в-л-ю-б-е-н не се очертаваха ясно сред мрака.

А яркозелените букви СОНТ? Те изглеждаха ярки дори и в слънчев ден... Защо?

Нерсес Мажан тръсна глава и с бързи крачки се приближи до номер седем. С крайчеца на пръстите си опипа металния диск в джоба си и завистливо погледна към остъклените кабинни до стената, в които хората се смееха.

На една от вратите на втория етаж той прочете „Бааб Каспар“ и натисна черното копче.

Стори му се, че отвътре се чува стъпки, но когато вратата се отвори, вестибюлът беше празен.

Нерсес Мажан влезе и искрено се зарадва, когато пред една от вратите на предверието се появи миловидна жена, която изглеждаше твърде млада за възрастта си.

Аптекарят леко се поклони.

– Меластра, мога ли да видя Бааб Каспар?

– Той предупреден ли е за посещението ви?

– Как да ви кажа... Работата е там, че...

– Седнете – прекъсна го жената. – Ей сега ще разбера дали може да ви приеме. Как желаете да се представите?

– Нерсес Мажан, аптекар.

Веждите на жената се вдигнаха. Тя изчезна така безшумно, както се беше и появила.

Нерсес Мажан реши да се въоръжи с търпение, защото му се стори, че стопанката като цербер пази спокойствието на мъжа си. Даде си сметка, че може любезно да го отпратят.

Мажан закричи по безкрайния коридор, стараяйки се да отгатне при коя поред обиколка ще се появи жената. И реши – щом направи сто, ще отиде в хотела, ще обсъди с Нестор подробностите на своето безсмислено посещение и в краен случай, ако е все още в настроение, ще се опита да потърси Кушар или Бианка. И почна да брои:

Едно.

Озова се пред огледало без рамка. Спря за миг да се наслади на брадичката и мустаците си, които обграждаха стиснатите му устни. Нерсес Мажан си беше пуснал брада отскоро и не пропускаше случай да ѝ се полюбува.

Две.

Май вървеше бързо. Поне така му се стори, като се видя в огледалото. Мажан смигна не без удоволствие на отражението си и играта започна да му харесва.

Три.

Мажан се опита да гледа на отражението си като страничен наблюдател. Това беше необходимо за по-нататъшните му действия, независимо дали ще срещне в Сонт Зенон Джабез или не. Разбира се, вътрешно бе убеден, че няма да го види. И точно тази убеденост го бе накарала да прекоси за безброй светлинни години изкривеното пространство, та като се върне отново във Виланк, да погледне право в очите очарователната Линда Ло и да произнесе съдбовните си слова като обвинение:

„Зенон Джабез се е самоубил. Но кой уби Урсула?“

Четири.

Обръщайки се в края на коридора, Мажан видя в огледалото собствения си силует. Отражението му бавно се приближи към него, като гримасничеше в огледалото.

Пет.

Нерсес наистина се обиди, защото щом се обърна, си даде сметка, че гримасите на отражението му са явно оскърбителни и че другият му се надсмива. А той не можеше да понесе подобно нещо. И когато двамата отново започнаха да се приближават един към друг, този в огледалото му се усмихна. Това обезоръжи Нерсес и той се разсмя.

Пет.

Не, шест... Разбира се, че шест.

– Заповядайте, меластър! – чу той бодрият глас на жената.

Мажан рязко се обърна, за да смигне на отражението си, но в огледалото се мярнаха само профилът му и вратата, която се затваряше.

Придружен от домакинята, Мажан мина в следващата зала и тук неволно забави крачки.

Домакинята доволно се усмихна и също като Нерсес обходи с поглед залата.

– Да – рече Нерсес. – Бааб Каспар е не само страстен любител на изкуството, но и негов тънък познавач. За мен това е откритие.

Домакинята кимна и мина напред.

За да бъдеш тънък познавач на изкуството и да притежаваш такава колекция, трябва да имаш и солидно състояние. Но в съзнанието на Нерсес Мажан това богатство някак си не можеше да се свърже с човека-маска. Тогава кой беше този Бааб Каспар. Голям изкуствовед, когото в Сонт всички познават? Но нали изкуствоведите и художниците предпочитат да показват само собствените си произведения? Може би пък беше индустриалец?... Или пътешественик?... Нерсес Мажан бе склонен да повярва повече в последното, защото в колекцията имаше много платна от близки и далечни планети – от Бенедикт и Досп, от Роджър и съзвездието Орион, та дори и от Лолиланс. Като минаваше през залата, вниманието му бе привлечено от една скулптура – рядък образец на изкуството на отдавна изчезнали аборигени от Маул. Тази скулптура беше изваяна тъй, че изглеждаше като жива и непрекъснато менеше формата и цвета си. Никой не знае колко столетия или хилядолетия малуките скулптури се променят, без да се повтарят...

Нерсес Мажан ускори крачките си и настигна домакинята, която

вървеше пред него. Домашната галерия го накара да си спомни колко снизходително разговаря сутринта с човека-маска Бааб Каспар. Стана му срамно и унизително.

Следващата стая му се стори много по-малка. Домакинята се спря, погледна аптекаря свенливо, усмихна се и безпричинно оправи роклята си. Без да иска, Нерсес Мажан забеляза колко добре сложена е тя. В същия миг жената се смути, изчерви се и бързо каза нещо, посочвайки му вратата в дъното на стаята.

– Той ви чака!

Мажан още веднъж изгледа жената от главата до петите, приближи се до вратата и натисна дръжката.

Бааб Каспар го посрещна в кабинета си, протегнал ръце към него.

– Радвам се да ви видя! – възкликна той.

Трагичната маска беше изчезнала от лицето му. Обаче това беше същият Бааб Каспар – мършавичък и много весел.

– Реших да ви посетя още днес, макар че вие...

– Моля, меластьор – домакинят с галантен жест го покани да седне.

– Значи вие сте Нерсес Мажан?

– Да – отвърна аптекарят. – Ние не успяхме да се запознаем...

Усмивката на Бааб Каспар беше омайваща.

– Ние не сме успели да направим още много неща – каза той. – Много неща. Значи вие сте аптекарят?

Нерсес Мажан кимна.

– И пристигнахте в Лета...

– Както вече знаете, искам временно да се установя тук.

– И естествено, да откриете аптека? – вдъхновено рече Бааб Каспар.

– Познахте – отвърна Нерсес, за да не го разочарова. – Ако не сте забравили... – той не се доизказа, извади от джоба си металния диск и го сложи на масата.

– Как мога да забравя! – Бааб Каспар се престори, че разглежда диска, а после пак го сложи на масата. – Щом сте дошли направо при мен, предполагам, че не сте случаен търсач на приключения.

Аптекарят не разбра за какво става дума, но за да не прекъсне разговора, попита:

– Че много ли такива идват при вас?

– Толкова много, та вече се опасяваме... Търсейки уютно кътче, те скитат от планета на планета. – Бааб Каспар напълни чашите. – А на нас са ни необходими делови, енергични и знаещи хора. Хора, в които все още не е угаснал огънят на предприемчивостта. В това е единственият

залог за прогреса на Лета.

Нерсес Мажан се мъчеше да открие в седналия пред него човек чертите на непознатия от сутринта, следи от трагичната маска. Но напразно! Маската вече не съществуваше. Словоохотливостта на Бааб Каспар постепенно убеди аптекаря, че срещата в приемната на града сутринта е била сън, илюзия.

– Ние очаквахме да пристигне истинският аптекар – продължи Бааб Каспар вземайки в ръка чашата си, – а тези авантюристи много скоро показаха колко са некадърни.

– Може би и аз съм като тях...

– Невъзможно е!

– Защо?

– Вие сте дошли при мен, у дома. Вкъщи всички въпроси се решават много по-бързо и с взаимна изгода. Приятната задушевна атмосфера създава доверие – Бааб Каспар допря чашата до устните си, но не отпи и пак я остави, за да продължи. – В кметството не мога да се доверявам и да вярвам на хората. Там те прикриват пъклените си замисли с официални взаимоотношения. Планетата ни е малка и ние искаме да останем встрани от космическата суета. Не искаме да се намесваме в ничии дела. Но и няма да позволим външното влияние да покварява хилядолетната ни култура и нашите традиции... Разбирате ли ме?

– За щастие знаех само вашия домашен адрес – припомни му Нерсес Мажан. – Улица „Бледият влюбен“, номер седем... Забравихте ли?

– Моля ви, меластър, само не ме питайте защо улицата се нарича „Бледият влюбен“... Родил съм се в този град, от десет години съм негов кмет, но тъй и не можах да науча защо нашите улици имат такива необикновени имена... Между другото, меластър, никога не забравям домашния си адрес – отбеляза със снизходителна усмивка той.

Нерсес Мажан неспокойно се размърда и протегна ръка, за да вземе металния диск от масата, но след миг промени намерението си и взе чашата.

– И тъй?... – попита той.

– Кметството вече е определило няколко салона за аптека – изтъква по своему въпроса Бааб Каспар. – Имате възможност за избор, щом сте първият аптекар, който се отзовава на поканата ни, отправена преди три години.

Нерсес Мажан мълчаливо изпи чашата си, изгледа с недоверие кмета Бааб Каспар и прибра диска от масата.

– Значи не ви е нужно? – все пак попита той.

– Писмото ли?... Не, задръжте го. Може и да го хвърлите. – Кметът се усмихна. – Разбира се, на ваше място бих го запазил за спомен. Впрочем през последния век това е първият случай, в който изпращаме писма, за да поканим аптекари отвън.

– Убеден ли сте, че това писмо сте го изпратили преди три години? – попита Нерсес Мажан. – Ще се опитам да ви припомня, че днес...

– Меластър, аз нищо не забравям – отбеляза кметът. – И защо се тревожите толкова за едно съвсем обикновено писмо?

– Защото трябваше да ви го предам.

– Щом настоявате, оставете го... Ваша воля.

„Най-добре е да не се опитвате да ми припомните, че сме се срещали в приемната на града... Иначе ще имате неприятности. И аз ще съм причината за тях. Просто се извинете и се опитайте тайно от мен да се срещнете...“

– Извинете – рече Мажан. – Вие сте прав. Това ще бъде прекрасен спомен от годините, прекарани в Лета...

– Разбира се – засия Бааб Каспар. – А къде сте отседнали?

– В „Жълт кикен“.

– За мен това е приятна изненада.

– Обичам да следвам съветите – многозначително отвърна Нерсес Мажан.

– Нима са ви посъветвали за това?... Сега ми е още по-приятно, защото „Жълт кикен“ е моят собствен хотел. – Мажан сложи диска в джоба си, а Бааб Каспар продължи: – Знаете ли, преди около три години положението бе такова, че едва не затворих хотела. Клиенти почти нямаше.

– А сега?

– Средна работа... с помощта на кметството... – смути се Каспар. – Впрочем кметството е заделило определена сума и за вашата аптека... Естествено, за да не понесете загуби в началния период... Разбирате ли?...

– Да – отвърна Нерсес. – Благодаря... Навярно ви отегчих вече.

– Съвсем не, меластър. Но ако бързате...

Аптекарят се изправи.

– Имате завидна колекция от картини.

Кметът се усмихна.

– Бих казал същото, ако в салона бе и само маулската скулптура – допълни Мажан.

– И няма да сгрешите... Тя е любимият ми експонат.

– Понеже е много рядка, нали?

– За тази скулптура са ми предлагали... Разбира се, вие няма да поярвате колко – каза Бааб Каспар.

– Защо да не ви повярвам, меластьър – рече Мажан, – щом като от маулските скулптури са останали само няколко в целия Централен сектор?

– Точно така, малко са.

– Малко са, защото онези, които унищожиха маулската цивилизация, мислеха и по-точно бяха убедени, че и скулптурите са живи същества, които непрекъснато менят образа си, за да се спасят от ужасното изстребление.

Като забеляза как помръкна лицето на Бааб Каспар, Мажан установи за миг, че сега той малко прилича на познатата трагична маска, и побърза да добави:

– Така свидетелствуват и маулските историци... – И Нерсес тръгна към вратата. – Е, и кога ще решим окончателно въпроса за аптеката, меластьър?

– Остава да си изберете един от салоните. – Бааб Каспар го поведе към предверието. – Днес ме зарадвахте... Кой знае защо, аптекарите изчезнаха не само от Сонт, но и от всички планети. Не, никой нищо не знае как, защо и кога е станало това. Просто напоследък забелязахме, че градовете са без аптеки. Но възможно ли е в град като Сонт да няма нито една аптека?

– Не – отвърна Мажан и се спря във вестибюла.

– Не ни забравяйте – Бааб Каспар описа широк кръг с ръцете си, сякаш предложи на аптекаря цялата си къща. – Вие попадате в съвсем непозната среда и ако ви доскучае...

– Благодаря, няма да забравя... Но аз познавам едного, който по мое мнение би трябвало да живее в Сонт.

– Нима? – учудено възкликна кметът. – Кой е той, ако не е тайна?

– Зенон Джабез.

– Откъде го познавате? – попита Каспар.

Любопитството му не се понарави на Мажан.

– Това е много стара история – отвърна той. – Древна история.

Кметът се усмихна.

– Ако го срещнете, ще можете ли да го познаете? – попита Бааб Каспар.

– Не вярвам... Може би доста трудно – уклончиво отвърна Мажан.

– Ще се постарая първата ви среща да стане у нас – с готовност

обеща Бааб Каспар. – Довиждане, меластьър! Предайте моите най-добри пожелания на вашия помощник – извика той подир аптекаря, преди да затвори вратата.

Пред остъклените кабини на улица „Бледият влюбен“ продължаваха да стоят хора, които чакаха да влязат, за да се посмеят.

С напредването на деня някакво неприятно безпокойство неусетно проникваше в душата на Нерсес Мажан.

Беше нощ. Седнал до отворения прозорец на стаята си, на втория етаж на хотел „Жълт кикен“, той се мъчеше да открие причината за тягостното си настроение.

На отсрещния тротоар досущ като възпалени очи светеха червени фенери и от време на време под слабата им светлина се появяваха минувачи, а после пак изчезваха в гъстия лепкав мрак.

И спомените от миналото, към които Нерсес имаше причини да се връща, неочаквано изплуваха от мрака като закъснелите минувачи и като тях се стопяваха в тъмнината.

Тревогата, тягостното настроение напомняха на Нерсес нещо, което се беше случило много отдавна. Сега той се затрудняваше да определи точно какво. И когато пред прозореца започнаха да се появяват безформените спирали на буквите, той затаи дъх и не се осмели да даде свобода на спомените си, които изплуваха под тежестта на годините.

Спираловидните букви блеснаха за миг и изчезнаха. Нерсес Мажан отчаяно разтърка чело и помисли, че такъв нелеп момент не бе преживявал досега. Той още веднъж погледна към фенерите. Под прозореца, прегърнал електрическия стълб, стоеше човек, който нежно галеше гладкия метал. Мажан поиска да се дръпне от прозореца, но изведнъж спираловидните букви в доспски стил отново се появиха:

КВАДРАТНА СФЕРА

Аптекарят се облегна на перваза на прозореца и се усмихна. Сега не му беше трудно да се наслади на забравените спомени, които изплуваха от бездните на далечните времена. Те се появяваха един подир друг, спокойно, без паника. Отначало „Квадратна сфера“. Букви, които се проточваха чак до дъното на улицата.

КВАДРАТНА СФЕРА

За да го прочетеш, трябваше да изтичаш от площад „Близнаци“, но

не към улица „Весел заек“, а към улица „Козирог“. Непременно трябваше да тичаш, за да могат буквите, които бяха на голямо разстояние една от друга, бързо да вървят една подир друга и да образуват дума.

Щом се върне във Виланк, той трябва на всяка цена да провери дали заведението с горното нелепо име продължава да работи. Нерсес Мажан мислено затича по улица „Козирог“, за да не изостане от спомените, и заедно с тях влезе във главния вход на зданието.

... Той здраво се бе вкопчил в спомените си. Толкова здраво, че в тишината на стаята на втория етаж на хотел „Жълт кикен“ изведнъж ясно чу гласа на портиера, който седеше във вестибюла и грижливо сресваше плешивата си глава.

– Меластър, ако кучетата залаят, поставете се да не вдигате температура!

– Ще се постарая – обеща Нерсес Мажан.

... Ниши, ниши, ниши.

Полукръгли, малки, големи и скосени.

С ниски тавани и високи подове.

Нерсес Мажан се вмъкна в първата, но тя се оказа заета.

Някакъв човек бе легнал на ръба на масата с гръб към стената, енергично разтриваше ушите си и не му обърна внимание.

Нерсес Мажан се озърна, измъкна изпод масата двукрако столче и се замисли дали може да седне на него.

– Слушам ви, меластър – на входа на нишата се появи сервитьорът.

– Маулско кафе.

Сервитьорът изчезна.

А човекът, който лежеше в края на масата, без да се обръща към Мажан, рече:

– Умберто. Познават ме под това име – и започна да разтрива двете си уши едновременно. – Но аз съм съвсем друго лице. Умберто е мъжът на моята любовница. Ако се уморите да седите на този стол, тогава станете прав.

– Защо сте легнали на масата и разтривате ушите си? – учуди се Мажан.

– А какво бихте искали: да лежа на ушите си и да разтривам масата?... Следващия път.

И още по-удобно се облегна на стената.

– Въпреки че нахълтахте в моята ниша, ние няма да чакаме украсената с оранжев брокат карета – прозвуча пак гласът на човека.

– Каква карета? – попита Мажан.

– Не, преди два дни – отвърна човекът.

– Умберто, не е ли възможно да говорите по-ясно? – предложи Мажан.

– Умберто е мъжът на любовницата ми, затова изпитвам голямо удоволствие, когато разтривам ушите си – отвърна човекът. – Ако сервитьорът не ви донесе кафето, помолете тогава и за горещ лед. Не ви ли е топло от непоносимия студ?

– Мога да ви помогна – рече му Мажан. – Макар че съм аптекар, разбирам нещичко и от болести.

– Ако се опитате да замесите тесто, ще се убедя, че смъртта ми е омръзнала.

Сервитьорът отново се появи.

– Моля, меластьор – рече той и сложи на коленете му нещо увито в пелена. – Убеден съм, че ще останете доволен от нашето кафе.

Нерсес Мажан смутено погледна вързопа, отгърна внимателно единия му край и новороденото се разплака.

– Какво да правя с него? – извика отчаяно Нерсес Мажан подир сервитьора.

Човекът, който лежеше на масата, се обърна към аптекаря, остави ушите си, без да бърза, бръкна в джоба си и извади оттам малък пистолет.

– Напразно си се загрижил – рече му той. – Когато носят маулско кафе, на всяка цена трябва да се плаче, за да не пие детето.

И също тъй бавно вдигна пистолета. В този миг Нерсес притисна детето към гърдите си и побърза да закрие лицето му с пелената.

– Умберто – промърмори човекът. – Умберто, ти си нищожество, защото мъжът на моята любовница преди два дни избяга с жена ми. Умберто, ти трябва да живееш за мъст, защото смъртта и без това ти е омръзнала.

Нерсес Мажан се опита да разтърси глава, за да се освободи от този кошмар. Детето в скута му се разплака още по-силно. Умберто стреля в главата си.

– Видя ли как не успях – каза той, гледайки учудено пистолета. – Май няма да се науча да стрелям... Може би няма да е зле да опитам още веднъж?

И без да чака отговор, отново опря цевта в челото си и стреля.

Нерсес Мажан видя как по лицето на Умберто се стече струйка кръв. Значи бе улучил.

– Умря ли вече? – попита някаква жена, която влизаше в момента.

Новороденото продължаваше да плаче с цяло гърло. Жената беше полугола. Впрочем дясната половина на тялото ѝ бе в разкошна дреха, дълга до земята, а лявата бе съвсем гола.

– Умря ли? – повтори жената и взе пистолета от безжизнените пръсти на Умберто.

Нерсес Мажан кимна.

– Смъртта му беше омръзнала и той повече не ме обичаше – обясни жената. – Умберто, когато пристигне каретата, ти ще ме чакаш в моргата, защото аз съм твоята любовница. Аз винаги съм криела това от тебе, Умберто... Но сега вече можеш да узнаеш всичко. – Жената рязко се обърна и насочи пистолета си срещу Нерсес Мажан. – Умберто!

– Аз не съм Умберто... Скрийте пистолета! – запротестира Мажан.

– Умберто, миличък – извика жената. – Ако това не е нашето бебе, тогава знай, че за една жена е много по-добре да е млада и красива, отколкото грозна и стара... Отговори, Умберто! – Жената размърда ръката си, в която държеше пистолета. – Защо мълчиш, щом не си виновен?

– Две по две е равно на пет – не намери друг по-подходящ отговор Нерсес Мажан.

– Умберто, значи ти ме обичаш – трепна гласът на жената. – Умберто!... – Тя се облакът на масата и се заплака.

Нерсес Мажан внимателно се измъкна от нишата, на един дъх изтича до вестибюла, при портиера, който седеше там и продължаваше да реше плешивата си глава.

– Искате ли маулско кафе? – попита го запъхтян аптекарят.

– Само с обувки ако е – отвърна портиерът.

Нерсес Мажан сложи повитото бебе на коленете му и се измъкна от „Квадратната сфера“.

И когато затича по улица „Козирог“ към площад „Близнаци“, никак не се учуди на спираловидните букви в дъното на улицата, които изглеждаха така: „Антардавк арефс“.

Защото две по две беше равно на пет.

От белите чекмеджета протягаха шии големи и малки, блестящи и прозрачни, сини и светложълти шишенца, на които с черни букви бе написано съдържанието им. На масата, на малки поставки, стояха крехки епруветки, бели порцеланови хаванчета и търпеливо чакаха блажения миг, когато бучките, сложени в тях, щяха да бъдат стрити на прах. Облепените с тъмночервено кадифе стени успокояваха нервните посетители; с преднамерена небрежност бяха наредени меки овални столове с метални крака.

От време на време редките минувачи спираха пред отворената врата на аптеката, за да вдъхнат специфичния мирис, надзъртаха крадешком вътре и продължаваха пътя си, без да поглеждат назад, сякаш не искаха да признаят дори пред себе си, че се интересуват от аптеката.

По обяд в аптеката се появи едно момченце.

Нестор учудено си помисли, че досега аптеката, въпреки че бе една новост тук, не е породила интерес у децата и те, вместо да я шурмуват с любопитните си погледи, са изпратили тук един-единствен представител.

Детето боязливо застана на прага, вкопчено във вратата, плахо и дълбоко вдъхна аромата.

– Колко хубаво мирише!

Нестор се наведе напред и приятелски се усмихна:

– Защо се страхуваш, влизай!

Момченцето изгледа Нестор от главата до петите, учудено свирна с уста, изведнъж отскочи и изтича на отсрещния тротоар.

Една количка се показва на отворената врата.

– Вземете пощата! – рече количката.

– Ей сега, ей сега – отвърна Нестор. – Каква е пощата?

– Писмо – отговори количката. – Натиснете първото лостче...

Моля!

Нестор взе писмото и го повъртя в ръцете си. А количката, решила, че си е свършила работата, потегли надолу по улицата – отначало бавно, после по-бързо, давайки сигнали, за да не се сблъска с минувачите.

Старецът натисна лостчето върху диска и един глас тихичко му каза: „Улица «Небесносин фазан», аптеката на Нерсес Мажан. От кметството на Сонт... Улица «Небесносин фазан», аптеката на Нерсес...“

Той изключи писмото и го сложи на масата. После неспокойно погледна към огромния часовник, който висеше в ъгъла на салона и чието махало бавно отмерваше времето.

„Защо закъсна Нерсес?“ – запита се Нестор.

„... Това момченце бе първото, което видях в града“ – помисли си той.

И си помисли също, че до този момент в аптеката не бе стъпвал нито един клиент.

– Меластър, аз ви предупредих.

– Не ни пречете – изпъшка Нерсес Мажан, приведен под тежестта на човека, когото носеше на гръб, и влезе в аптеката. – Дръпнете се!...

Нестор, помогни ми!

И двамата наместиха тежкото тяло на дивана. Сякаш не беше тяло, а чувал, пълен с чамчар.

– Намерих го паднал на улицата – задъхан обясни аптекарят. – Никой не спираше до него. А този субект – Мажан посочи рижавия мъж, който се въртеше край тях – само ни пречеше. Нестор, веднага трябва да изясним какво се е случило. Цветът на лицето му не ми харесва.

– Ще имате неприятности, меластьор – предупреди го рижавият. – А заедно с вас – и аз.

Мажан извади от шкафа кутията с лекарства.

– Моля ви, не се месете в работите на Спандарат. – Рижавият хвана Нерсес Мажан за ръката. – Защо не оставите човека да си умре спокойно?

Нерсес Мажан се опита да се освободи от лепкавите пръсти.

– Зная, че вие сте аптекарят на нашия град. Пристигнахте в Сонт със своя помощник. – Рижавият се зачерви от вътрешно напрежение и може би от вълнение. – Затова не докосвайте Спандарат. Ако всеки си пъха носа в онова, дето не му е работа, докъде ще стигнем? Пълен хаос. И никой на този свят няма да може да различи аптекаря от бръснаря, бръснаря от скромния канцеларски служител.

– Аз ви моля! – опита се да го прекъсне Мажан.

– Спандарат, изглежда, си е разчистил сметките с живота. Притеснява ли ви със смъртта си? Пречи ли ви? – продължи рижавият.

Спандарат лежеше на дивана неподвижно, с отворени очи. Беше дребничък човечец, но студеният блясък на очите му смущаваше Мажан. Той с усилие разкопча яката му. В същия миг в аптеката нахълтаха няколко души и грубо изтикаха Мажан. После единият от тях бързо закопча ризата на Спандарат и с укор изгледа аптекаря.

– Каква работа имате с нашия труп? – процеди през зъби той и направи знак на останалите.

Тялото на умрелия сякаш бе ламаринен лист. Те го препънаха, напъхаха го в сандъка, който бяха донесли, и затвориха капака му.

– Аз... ви предупредих... аз... – запелтечи рижавият.

Единият от мъжете мълчаливо кимна и се обърна към аптекаря.

– Вие сте само аптекар и за това именно ви плаща нашето кметство – глухо каза той. – Ако събирате и водите в аптеката всички, дето са нападнали по улиците и ни принадлежат, то знайте, че кметството може да стигне до извода, че вие обичате да се месите в неща, които не са ваша работа, нито пък задължение, че... сте готов да създавате паника и хаос

в този най-спокоен град, че вие сте дошли тук с корисни намерения, че... не сте добросъвестен спрямо задълженията си.

– Меластър – рече Нестор, възползвайки се от паузата. – Бъдете добър да вземете това със себе си – и той постави малкия пакет върху капака на сандъка с тялото на Спандарат.

– И какво е то?...

– Не зная – призна Нестор. – Подарък е... но какъв – не зная... В кметството сметнаха за нужно да се поднесе подарък на първия клиент на аптеката. Подарък за спомен.

– Аз не съм клиент.

– Разбира се, меластър... Вие не сте първият ни клиент. Подаръкът принадлежи на Спандарат, който в момента е в сандъка. Когато благоволи да излезе от него...

– Той никога няма да излезе от сандъка. Може да бъдете сигурен в това!

– Всичко е възможно – съгласи се Нестор. – Но какво мога да сторя, щом кметството е решило да даде подарък на първия ни клиент?

Те взеха пакета и гледайки накриво Нестор, си излязоха.

Рижавият поиска да каже нещо, но махна с ръка и тръгна след тях.

Когато останаха сами, Мажан прибра кутията с лекарствата в шкафа и попита:

– Какво ще речеш, старче?

– Имаш писмо.

– Нещо друго?

– От кметството – допълни Нестор. – На масата е.

Нерсес Мажан неохотно взе писмото, доближи го до ухото си и натисна копчето.

– Нестор! – извика той.

– Да.

– Дали не съм най-глупавият човек на света?...

– Не.

– ... Ами Оскар... Оскар може ли да различи живия от мъртвия?...

– Не.

– Щом е тъй, в дома на Бааб Каспар ще се срещна със Зенон Джабез.

– Така ли?

– Квадратна сфера – за първи път в живота си изруга Нерсес.

– Или сферичен квадрат – невъзмутимо забеляза Нестор. – Все едно и също е.

Втора глава

Без да бърза, момичето излезе от кабината и разсеяно погледна Нерсес Мажан.

Аптекарят се засмя.

Но момичето продължаваше да го гледа разсеяно. Нерсес си помисли, че отстрани той сигурно изглежда доста глупаво с престорената си усмивка. Затова, без да се бави, влезе в кабината, седна на стола и крадешком хвърли поглед навън, за да разбере дали някой не го следи.

Стъклените стени на кабината бяха прозрачни отвън, а отвътре – матови. Улицата и хората не се виждаха и аптекарят въздъхна облекчено. Въпреки че здравият разум му подсказваше точно обратното: този, който седи в кабината, трябва да има възможност да наблюдава улицата, а самият той да не се вижда от минавачите. Но, както бе установил Нерсес, на тази планета не всичко се подчиняваше на здравия разум. И като се настани по-удобно на стола, той се вгледа във висиящия срещу него паралелепипед, върху който мигаше нещо наподобяващо котешко око.

Засега нямаше нищо смешно.

Но той търпеливо чакаше, недоумявайки на какво се смееше малко преди това седналото тук момиче.

– Меластър – тихо прозвуча нечий глас.

– Да?! – и Нерсес Мажан се огледа.

– Дълго ли ще седите така?

– Не – отвърна аптекарят.

И си спомни, че отвън го виждат.

Бойки се, че поради прекалено сериозния му вид минавачите могат да го вземат за глупак, той започна да се смее на висок глас и същевременно се постара смехът му да изглежда напълно естествен.

– Защо се смеете? – страхливо попита гласът.

– Да не виечите, че съм влязъл в кабината, за да плача? – рече Нерсес. – Както всички, така и аз се смея. – И пак се закикоти. – Ето така... – и се изправи.

– Отивате ли си, меластър?

– Да. Има и други, които искат да се посмеят.

– Но аз още нищо не съм ви разказал.

– Необходимо ли е това?

– Разбира се, меластър.

– Почакайте... Кой сте вие? – попита Мажан и пак седна пред

котешкото око.

– Не си отивайте? – промълви гласът.

– Нямам такова намерение – успокои го Мажан.

– Пуснете в процепа една монета и аз ще ви разкажа нещо много смешно. – Котешкото око бързо замига.

Аптекарят порови из джобовеите си и най-сетне намери някаква монета.

– Тази става ли? – показва я той на котешкото око.

– Не знам... Не виждам... Аз изобщо не виждам клиента. Баща ви за първи път ли ви изпраща да се посмеете?

– Баща ми ли?

– Нищо, нищо, момчето ми – гласът прозвуча нежно. – Ти още не умееш да се смееш добре. Много изкуствено излиза. И не знаеш колко струва всяка една история. По-късно, като придобиеш опит, всичко ще ти се стори много обикновено, естествено – значи и приятно. А този път чуй това, което е избрал баща ти. Хайде... пусни монетата в процепа. Хайде да видим каква история ще ти разкажа.

– Да видите ли? Но нали казахте, че нищо не виждате?

– Не обръщай внимание, момчето ми. Обикновено така се казва. Като пораснеш, ще видиш още колко противоречия има в живота. Хората говорят за онова, което самите те не познават. Но докато говорят, започват да си въобразяват, че и в действителност всичко е така.

Гласът млъкна.

Нерсес Мажан пусна монетата в процепа. Котешкото око пак премина няколко пъти и изчезна.

В кабината отново се разнесе същият глас.

– Някога живял човек, който имал много леконравна жена. И мълявата за нея стигнала до ушите на кмета. Кметът повикал мъжа и го попитал: „Как можеш да търпиш и да обичаш такава блудница?“ „О, меластър – възкликнал мъжът, – как да нея обичам, щом я любяв всички мъже в града?“

Нерсес Мажан се усмихна. Тази история му хареса.

– После? – попита той.

– Край. Това беше всичко – отвърна изплашено гласът. – Ще кажеш на баща си следващия път да ти даде по-дребни монети.

– Защо?

– Защото си още малък да слушаш скъпи истории. За тебе те са неразбираеми и безинтересни.

– По какво съдите? – запротестира Нерсес Мажан.

– Ти, момчето ми, искаш всичко да узнаеш... и то преди да му е дошло времето – отбеляза гласът. – Разбрах го, защото не се разсмя на историята, която ти разказах.

– Задължително ли трябва да се смея?

– Смехът е полезен. Човек, който се смее, винаги си остава човек.

– Тогава разкажете още нещо!

– Личи, че баща ти е щедър човек.

– Разкажете ми такова нещо, че да припадна от смях – предложи Мажан.

– Ще ти струва много скъпо... Няма да ти стигнат парите.

– И колко ще струва?

– Не зная – промълви гласът. – Ти искаш да ме объркаш, момчето ми.

– Аз не съм момче – отвърна Нерсес Мажан, – а аптекар. Пристигнах тук завчера.

– Извинете! – смутено рече гласът. – Усъмних се, въпреки че при нас много отдавна вече не идват нови заселници. Простете, меластър... Довиждане.

И млъкна.

– А вие кой сте? – заговорнически прошепна Мажан.

Гласът не отговори.

– Вие кой сте? – отново попита шепнешком Мажан. Котешкото око започна да мига тъй бързо и боязливо, че аптекарят не можа да съдържи смеха си.

– Ние сме съседи – каза той през смях. – Моята аптека е на отсрещния тротоар. Пак ще се срещаме. На всяка цена трябва да чуя вашата най-скъпа история.

„... Познавахме се отскоро и само няколко пъти бяхме имали възможността да се срещнем край игралната маса“ – бе разказал тогава Оскар, като показваше на аптекаря снимката на Зенон Джабез. Бяха фотографирани във фойето на хотел „Капела“, докато разговаряха. Погледът на Зенон бе впечатляващ. Да, помисли си Нерсес Мажан, много рядко можеш да срещнеш такива изразителни очи.

В погледа на Зенон Джабез се съчетаваха непринудеността на светския човек и скрита тъга, неутолима жажда да изпита насладите на живота и дълбока угриженост. В този поглед бе запечатана една Урсула със знака на Досп на гърдите и една много далечна тъга по някакъв недостижим живот на друга планета...

„Какъв ли е сега погледът на Зенон Джабез?“ – помисли си Мажан и тръсна глава, за да прогони неприятната мисъл.

Защото сега него го нямаше. Съществуваше само миналото.

И в това минало – трагедията на Виланк: едно момиче, обесило се в килията на затвора, самоубилият се Зенон Джабез, когото Линда Ло възкреси с лека ръка, осланияйки се на писмото от кметството на Сонт, в което се съобщаваше за невероятно чудо на духа.

Като изкачваше стълбите на познатата къща на улица „Бледият влюбен“, Нерес Мажан успя напълно да се отърси от мисълта, че ще срещне Зенон Джабез, защото това противоречеше на законите на логиката. Той влезе в жилището на Бааб Каспар, за да се увери, че човекът със сините очи, който се бе самоубил във виланкския хотел, вече не съществуваше в нито едно кътче на Галактиката и нито един официален документ не би могъл да го възкреси.

Във вестибюла той хвърли поглед в огледалото и равнодушно сви рамене.

Нерес Мажан очакваше отново да се появи домакинята, но този път го посрещна едно невръстно създание.

– Здравей, Бианка! – рече аптекарят.

Момичето се приближи, огледа аптекаря от главата до петите с нескрито любопитство, дори се позавъртя около него и се усмихна многозначително.

– Прав сте, аз съм Бианка. Но откъде ме познавате?

– Приличаш на баща си, когато е тъжен! – обясни Нерес. – Май и ти си тъжна?

– Татко винаги е весел – отбеляза Бианка, поглеждайки подозрително аптекаря. – В момента аз съм само уморена.

– Вижда се – каза Мажан. – Между другото аз съм поканен лично от кмета. Аз съм аптекарят Нерес Мажан.

Бианка, допряла пръст до устните си, се позамисли, а сетне въодушевено рече:

– Заповядайте!...

Малко след това Нерес Мажан се озова в сводеста стая, където на разкошен губер се бяха разположили домакинята и една непозната жена.

– Добър ден – поздрави го меластра Каспар. И както преди няколко дни, пак сведе свенливо глава и без да е необходимо, започна да оправя роклята си. – Мадлен – представи тя приятелката си на аптекаря. – Мадлен Джабез.

– Каква приятна изненада – рече Нерсес Мажан. – С вашия съпруг съм прекарал чудесни дни в Капелата, меластра. После той изчезна. И през ум не ми е минавало, че отново ще имам възможност да го срещна. А къде е сега Зенон? – и Нерсес Мажан се огледа. – Идвам с надеждата да го видя още днес.

– Със Зенон сте се запознали във Виланк, нали? – попита го Мадлен и ъгълчетата на устните ѝ трепнаха. На лицето ѝ се появи лека усмивка.

„Подиграва ли ми се?“ – помисли си Нерсес и застана нащрек.

– Виланк омайва нашите мъже – продължи Мадлен Джабез. – Онзи, който не е бил на Виланк, не се смята за пълноценен мъж. Вероятно и вие сте били на това мнение, преди да заминете за Виланк?

– Аз живея там – обясни Нерсес Мажан. – Имах аптека...

– Кога за последен път сте се срещнали със Зенон, меластръ? – без да обръща внимание на думите на аптекаря, попита Мадлен Джабез.

Нерсес Мажан подозрително я изгледа. Тя му се стори силна, необикновена личност, ала въпреки това не успяваше да скрие нетърпението, с което очакваше отговора му.

– Много отдавна, меластра – едва произнесе Мажан, сякаш нещо застана на гърлото му.

– Ако вие... – подхвана Мадлен Джабез.

– За съжаление – прекъсна я домакинята – Зенон и Бааб неочаквано заминаха от града.

– Жалко! – рече Мажан. – А мога ли да се надявам, че ще се срещна, макар и друг път, със Зенон?

– Разбира се – увери го домакинята. – Не бих могла само да ви кажа с точност кога ще се върнат.

– Ясно – въздъхна облекчено аптекарят.

Едва сега той почувствува, че предстоящата среща със Зенон го тревожи, защото трябва да види човека, който бе престанал да съществува още във Виланк. Логиката и здравият разум го убеждаваха, че никога няма да се срещне със Зенон, защото него вече го няма... Той е извършил самоубийство. Защо ли го е направил?!... Наистина защо?... Този въпрос за първи път изникна в съзнанието на Мажан и той побърза да го прогони. Почувствува, че за да намери отговора, ще трябва да започне ново разследване. Разследване ли?... И Нерсес Мажан си спомни за Линда Ло.

И защо двете жени се опитват да скрият истината, ако я знаят? Или пък наистина не знаят нищо?... Едва ли. И не само жените. Кметът също не иска да признае, че Зенон е мъртъв. В официалния си отговор той

твърди, че със Зенон Джабез не се е случило нищо особено, че Джабез, както и преди, дава своя скромнен принос в производството на дамско бельо и подпомага развитието на Лета.

Продължителното мълчание явно обезпокои жените. Мадлен Джабез смутено погледна приятелката си и изведнъж каза:

– Зенон си има неприятности. Знаете ли с какво се занимава тук?

– Зная... той обичаше да говори за производството на дамско бельо и... – аптекарят въздъхна, защото почувствува, че против волята му го въвличат в играта. Но дали наистина това бе против волята му? – Той пристигна във Виланк за делова работа, а не да се забавлява. По-скоро деловата работа и развлеченията взаимно се допълваха – многозначително каза Нерсес. – Тези две неща органично се съчетаваха в него.

– Вие искате да кажете... – в очите на мелаистра Каспар проблеснаха немирни искрици.

– Искам да кажа, че Зенон Джабез бе истински делови мъж. Вероятно е трудно да се измислят нови модели дамско бельо. Те и бездруго са много и са пръснати из цялата Галактика. – Нерсес Мажан толкова се вдъхнови от идеята си, че дори се изправи. – Цялото това разнообразие могат да го демонстрират само виланкските жени. Виланк е своеобразна изложбена зала. Обаче на Виланк жените не ходят с прозрачни дрехи и следователно не могат да показват бельото си. Но бъдете уверени, че под техните рокли може да се открие такова модно бельо, каквото не се излага дори по витрините на магазините. Зенон бе от малцината, които го разбираха, и затова не пропускаше случай да се срещне с някоя виланкская жена. Зенон добре знаеше как ще се развива модата в бъдеще и жените се вслушваха в съветите му. Но правилно ли разбрах, че неприятностите на Зенон са свързани с производството на дамско бельо?

– Съвсем правилно! – потвърди Мадлен Джабез, която с възхищение слушаше аптекаря. – Търговията с бельо не върви. Наистина жените на Лета отказват да носят бельо и май са решили в скоро време да не носят и рокли.

– Как така?! – учуди се Мажан. – Защо?

– За да могат хората по-добре да се опознават взаимно.

– А!... – удиви се аптекарят. – Това трябва да е много интересно.

Жените не отговориха.

И отново настъпи мълчание.

Мелаистра Каспар упорито оправяше гънките на роклята си, Мадлен Джабез явно изгаряше от желание да продължи разговора и да каже нещо много интересно, но не отваряше уста. Аптекарят се довери на

интуицията си и търпеливо зачака. Той отдавна се беше убедил, че в подобна ситуация един ненужен или прибързан въпрос би могъл да сложи край на разговора.

Но мълчанието ставаше тягостно, нетърпимо. На Нерсес Мажан му се стори, че е излишен. Той се изкашля и стана.

– Меластър! – извика Мадлен сподавено.

– Да? – отвърна с готовност той.

– Вероятно бързате, меластър? – вместо Мадлен заговори жената на Бааб Каспар.

– Бързам – разпери ръце Мажан, сякаш меластра Каспар не можеше да очаква друг отговор.

– Няма да ни забравите, нали? – проблеснаха очите на домакинята.

– Много сте любезна, меластра! – отвърна Мажан и се поклони. После въпросително погледна Мадлен Джабез. Но тя, изглежда, вече бе потиснала желанието си да продължи разговора и само виновно се усмихна на аптекаря. – Съжалявам, че днес не можах да се срещна със Зенон Джабез.

– Трябва да го извините – рече домакинята. – Когато дружите с делови човек, винаги трябва да очаквате подобни изненади. Скоро ще можете да се срещнете с него, но при условие че не бързате да напуснете нашия град.

„Виждам, че искате да ме отпратите“ – помисли си Нерсес.

– Познахте – каза високо Мажан. – Вероятно в близките дни ще замина за Роджър.

„Защо?“ – попитаха големите зелени очи на Мадлен.

– Трябва да набавя оттам лекарства – отвърна Мажан. – Надявам се, че дотогава меластър кметът и Зенон ще се върнат. А аз ще бъда поласкан, ако имам честта да ви приема в моята аптека – добави той. И тази покана бе отправена преди всичко към обаятелната Мадлен Джабез с прекрасните печални очи. – Ще ви нагостя с плодов сок и кафе. Такъв обичай имах в моята аптека във Виланк.

– Непременно ще се възползваме от поканата – обеща меластра Каспар и от името на приятелката си. – Довиждане, меластър!

Аптекарят отново се поклони и напусна сводестата стая.

В коридора се сблъска с Бианка.

– Подслушваше ли ни? – строго попита аптекарят.

Момичето неопределено поклати глава.

– Тогава защо си застанала тук?

Бианка се запъти към вратата и направи знак на аптекаря да я последва.

Те излязоха от коридора и се озоваха в съседната стая.

– Заминавате ли? – неочаквано спря и попита Бианка.

– Да.

– Много ли е наложително?

– Кое?

– Доставка на лекарствата.

– Може би не толкова... – отвърна замислено аптекарят. – Сонт е град, където хората не боледуват. Вероятно и по цялата Лета е същото. Не случайно аптеките по тези места са изчезнали. Но ако кметството е решило на всяка цена в Сонт да има аптека, то тя трябва да бъде отлично уредена. Бианка – понижи глас аптекарят и се озърна заговорнически, – Бианка, искам да видя Кушар.

– И това ли е много важно?

– Да.

– Няма да можете да го видите.

– Може би утре... или вдругиден? Не настоявам това да стане веднага, въпреки че няма да е зле, ако...

– Ясно – прекъсна го момичето, протегна ръка и оправи яката на аптекаря. – Него вече никога няма да можете да го видите. Вчера отведоха Кушар.

– Къде?

– Не зная. Вероятно там, където обикновено отвеждат онези, които излизат от строя.

– Бианка, а какво означава да излезеш от строя?

– Хората или умират, или излизат от строя. Зависи. Умрелите ги отнасят с ковчези, а онези, които излизат от строя – в малки сандъци. Слагат ги в сандъчетата и после ги отнасят.

– Ясно... В сандъчета казваш. Значи ли това, че Кушар е умрял вчера?

– Това го казвате вие – и Бианка отново оправи яката на Нерсес Мажан.

– Извинявай, Бианка... Не знаех, че си опечалена.

Момичето притисна с длан гърлото си и на аптекаря му се стори, че тя сподавя смеха си.

– Аз може би съм неделикатен – продължи Мажан. – Но... баща ти ме помоли да предам това писмо на Кушар или на теб. – И той протегна малкия диск към момичето.

– Татко ли?

– Бааб Каспар.

– Кога?

– В деня, когато за първи път стъпих в този град.

– Къде го срещнахте, меластьър?

Нерсес Мажан укорително поклати глава.

– Ти си много любопитна, Бианка... Дори подслушваш зад вратата.

Това не е хубаво... – и той тръгна към изхода.

– Меластьър – извика след него момичето. – Ще се срещнем ли пак?

– Не вярвам.

Докато слизаше по стълбите, Мажан се помъчи да не мисли за Кушар. В съзнанието на аптекаря Кушар и Спандарат се отъждествяваха по странен начин. Животът в този град постепенно се превръщаше в кошмарен сън. И сред хаоса на кошмарите ясно изпъкваше логичният въпрос: „Нима вчера в този дом е имало мъртвец?“ И естествено следваше логичният отговор: „Не, не и не.“ И отново Нерсес попадна във въртопа на абсурдното, където лесно можеше да се удави, защото губеше естествената закономерност между причина и следствие. Не, трябва колкото може по-скоро да се избави от ненужните парадокси на заобикалящата го действителност.

Да избяга. Да се избави...

На път за хотел „Жълт кикен“ успя да вземе решение.

Той нямаше какво да прави повече в Сонт.

Нито пък на Лета.

Решението му го удовлетвори. Можеше да бъде доволен от дейността си като любител следовател на планетата Виланк. Вече ни най-малко не се съмняваше, че Зенон Джабез е мъртъв, че той не съществува, че днешната покана и заетостта на деловия човек бяха само игра и нищо повече. Защо?... Аптекарят успя да се отърси от този въпрос, тъй като всяко следващо „защо“ заплашваше да сложи началото на ново разследване. Той би искал да се задоволи с общи отговори и да си представи произшествието в най-общ вид. И телеграмата, адресирана до Линда Ло, трябваше да се обясни с неопределени мотиви, за които вероятно можеше да знае само Бааб Каспар.

И въпреки всичко неканеното „защо“ отново изплува от скритите кътчета на подсъзнанието му.

Нерсес Мажан сви рамене и сякаш за да предотврати приближаващата опасност, рече полугласно: „Това не ме засяга.“

Когато мъжът за пръв път мина край вратата, изразявайки пълното си пренебрежение към всички аптеки в света, Нестор успя да забележи само синкавите кълба дим, които той оставяше след себе си.

А когато същият мъж мина за втори път в обратна посока, Нестор забеляза, че той е среден на ръст и е облечен небрежно.

Неизвестно защо минувачът бе решил да се разхожда пред аптеката. Когато мина за трети път, старецът видя голямата лула, която мъжът стискаше между зъбите си. И след себе си той пак остави кълба дим, които лениво заплуваха във въздуха и се стопиха под ярките лъчи на Чичил.

Нестор се приближи до витрината, където преди няколко дни грижливо бе подредил разноцветни рекламни таблетки, големи колкото билиардни топки – червени, сини и бели, както и хирургически инструменти, предназначени за въображаеми великани, а после погледна навън. Човекът с лулата бе застанал пред витрината. Погледите им се срещнаха. И изведнъж, сякаш спомняйки си нещо важно, мъжът шракна с пръсти и се отдръпна от витрината. След миг в салона на аптеката бавно се издигнаха две синкави кълба дим, но преди да стигнат тавана, се просмукаха в облепените с кадифе стени.

– Добър ден – рече непознатият.

Нестор му кимна.

– Сам ли сте?

Нестор с нескрито любопитство погледна лулата на непознатия.

– Най-после и ние се сдобихме с аптека – продължи мъжът и се озърна.

– Необходимост, от която тук никой не чувствава – отвърна Нестор. – Меластър, в аптеките обикновено не се пуши.

– Така ли? – учуди се непознатият. – Че аз мога само да пуша – и все пак извади лулата от устата си. – Да, само това умея. Учудва ли ви?

– Не – отвърна Нестор.

– Казват, че сте пришълци?

Нестор го изгледа изпод вежди.

– Мисля, че не се представих – усмихна се непознатият. – Агамемнон. – И изискано се поклони. – Дошъл съм за таблетки против главоболие...

– Имате ли рецепта?

– Не... Тези таблетки винаги съм ги получавал без рецепта – Агамемнон отново захапа лулата. – Винаги, в смисъл, докато в града имаме аптека.

– Отдавна ли беше това? – попита Нестор с недоверие, без да откъсва поглед от непознатия мъж с неопределена възраст.

– Да... да... отдавна – отговори Агамемнон. – Вземам от най-обикновените таблетки, оранжевите, нали ги знаете, със сладка обвивка... Свикнал съм – и като извади от устата си лулата, разпери безпомощно ръце.

Нестор отиде до шкафа с чекмеджетата и се залови да търси оранжеви таблетки.

– Кой знае в кое далечно кътче на Галактиката се намират сега нашите аптекари – сякаш на себе си рече Агамемнон. – Казахте, че сте дошли отдалече, нали?

– Не... нищо не съм казвал – отвърна Нестор, подреждайки таблетките в малката кутийка. – Надявам се, че знаете как трябва да се вземат... Ще ги гълтате с хладка вода... И непременно трябва да полежите няколко минути... По гръб. Неподвижно.

– Аптеката придава на града особено очарование – рече Агамемнон и сложи кутийката в джоба си. – Обикновено хората не забелязват това. Просто не обръщат внимание и твърде късно си дават сметка, че в града няма аптека. А това е много тъжно.

– Кое е тъжно, това, че късно си дават сметка ли?

– Много добре ме разбирате, мелаcтър – сърдито отвърна Агамемнон. – Когато в града има аптека, това означава, че има и живот.

– Вероятно искате да ме учите на мъдрост?

– Не ме иронизирайте, мелаcтър... Съществуването на една аптека означава, че хората боледуват...

– Може би – съгласи се Нестор.

– А там, където има смърт, съществува и живот. Значи още не всичко е загубено. Значи Агамемнон може да бъде сигурен, че ще има и други клиенти, които да търсят услугите му.

– Всичко това свързано ли е със съществуването на аптеката? – попита Нестор.

– Свързано е, мелаcтър, свързано е. – Агамемнон захапа лулата си и аптеката отново се изпълни с облачета синкав дим. – Значи не се учудвайте, че умея единствено да пуша. С нищо не можете да ми помогнете... Имате ли нещо против, ако стана ваш постоянен клиент?

– Не.

– Впрочем вие и вашият млад приятел можете да ми станете клиенти... Взаимно ще си правим услуги. Убеден съм, че ще останете доволни – рече Агамемнон. – И ще посъветвате клиентите си да се обръщат

към мен.

– Моля... Но с какво можете да ми бъдете полезен?

– О, меластвър... Аз помагам на хората да прекарват живота си в безгрижие, сред удоволствия и развлечения, които обикновено са недостъпни за тях. С моя помощ хората имат възможност да се наслаждават на живота, да се наслаждават, наслаждават...

– Както на Виланк – отбеляза Нестор.

– Вие били ли сте на Виланк? – зарадва се Агамемнон. – Мнозина от клиентите ми прекарват там ваканцията си и се наслаждават на веселия, безгрижен живот.

Убеден съм, че те си спомнят с признателност за мен. Сам разбираме, че в началото е много трудно да разберат каква чудесна услуга съм им направил. Но аз съм търпелив и доста упорит. И цените са напълно достъпни.

– И каква е помощта ви? – любопитствува Нестор.

– Друг път ще ви кажа, меластвър, друг път! – рече Агамемнон. – Първо си дайте сметка дали сте живели пълноценно... И без това сте човек на преклонна възраст. Ето, помислете си: живели ли сте така, че да изпитате сладостта, радостите на живота? Или цял живот сте били смазан от бремето на непрестанни грижи и сте успявали да осигурите само най-необходимото за вашето съществуване? Трудили сте се безспир, а животът неусетно ви се е изплъзнал. Имате ли семейство?

– Не.

– Виждате ли? Не сте успели да се сдобие с най-необходимото, най-обикновеното, най-леснодостижимото и най-древното. И вашия млад приятел го чака същото. За да запазите съществуването си, вие скитате от планета на планета... Годишите се изнизват... И едва в последните мигове от живота си ще почувствувате, че всичко е било глупост. Трябва да се живее, меластвър. И за вас все още не е късно. Агамемнон е готов да ви помогне.

– Как?

– Друг път ще ви кажа, меластвър – с усмивка повтори Агамемнон. – Аз пак ще ви посетя... за да купя таблетки против главоболие. Макар че... – той помълча малко – никога не ме боли глава. Предайте най-добрите ми пожелания на Нерсес Мажан.

Агамемнон се поклонил изискано и излезе.

А облепените с кадифе стени на аптечния салон още дълго просмукуваха сините облачета цигарен дим.

– Не виждам деца – рече Нестор.

Нерсес Мажан пак отвори и затвори капака на сандъка и като въздъхна, се облакът на него.

– Какво каза? – попита изведнъж той.

– Не виждам деца в града – повтори Нестор. – Защо си домъкнал този сандък?

– Майсторът на ковчези ме накара... – Мажан отново отвори капака. – Обикновен сандък, а?... Странен човек е този майстор на ковчези. „Хората, които уважават себе си, още приживе си осигуряват ковчег“ – ми каза той.

– Ти си станал много далновиден – отбеляза Нестор.

– Така казва и майсторът на ковчези – рече Нерсес. – А аз нямах желание да му обяснявам, че и през следващото хилядолетие не възнамерявам да влизам в сандък. Ама той наистина е чудак. Ти много ли се тревожиш, че в града няма деца?

– Тревожа се и още как – отвърна Нестор. – Ако продължава така, хората скоро ще изчезнат от тази планета... Напрасно летяхме дотук.

– Не е напрасно... Иначе цял живот щях да се измъчвам, че съм сгрешил, че Зенон Джабез е жив, че Урсула, Оскар и останалите са един кошмарен сън. Неволно се забърках в тази история и щеше да е много тъжно, ако първият ми опит като следовател излезеше несполучлив.

– А не се ли замисляш, защо Зенон Джабез се е самоубил?

Нерсес Мажан неволно погледна стареца – въпросът не беше нещо ново за него. Той вече беше изплувал от потайните кътчета на съзнанието му и мъчеше аптекаря.

– Причините могат да бъдат най-различни – с престорено безразличие отвърна той. – Безгрижният живот на Виланк, Урсула, която се беше договорила със Зенон, а обичаше Оскар... Кой можеше да гарантира, че Зенон не се е досещал за тази връзка? Това не е ли причина за самоубийство?

– Почти по същия начин разсъждаваше и Линда Ло. И тя беше намерила многобройни причини и избра най-правдоподобната от тях. – Нестор млъкна за миг, за да провери въздействието на думите си, и като забеляза, че Мажан нервно поглажда брадата си, продължи доволно: – Най-правдоподобната!... А резултатът?... В крайна сметка едва след твоето посещение тук се потвърди предположението ти, че Зенон Джабез се е самоубил, а Урсула се е обесила в затворническата си килия. Така ли е?

Нерсес Мажан внимателно затвори капака на сандъка.

– Не разбирам защо изведнъж реших да вляза в магазина за ковчези – рече той. – Помня, че исках просто да мина оттам... По витрините обичам да гледам всичко друго, само не и ковчези. А те бяха различни по форма и големина, с различна цена, различно украсени... Когато майсторът ме убеди, че всеки уважаващ себе си човек още приживе си набавя неговата стока и че аз имам вид на такъв човек, реших да – купя най-скъпия... Наистина, Нестор, защо купих този глупав сандък? Може би и аз съм вече човек, излязъл от строя?

– Какво означава това?

– Не зная... Казват, че има мъртъвци и хора, излезли от строя. Боже мой, защо купих този сандък! Дали защото беше много скъп?

Нестор кимна: „Вероятно.“

– Или пък защото сандъкът изобщо не прилича на ковчег?

Нестор отново кимна: „И това е възможно.“

– Виждаш ли, Нестор, колко много са тези „защо“.

– Да, много са – съгласи се старецът. – Но има важни „защо“, които чакат отговор, има и маловажни, на които можеш и да не отговаряш. Искам да ти кажа, че ако сега вече не се вълнуваш защо Зенон Джабез се е самоубил, няма ли по-късно да се разкаеш за това, като чуеш за нова трагедия, която би могла да се предотврати, ако вече си отговорил на този въпрос? И още нещо: не се ли опитваш и ти като Линда Ло да намериш оправдание за себе си с различни официални документи?

– Във всеки случай, старче, ние вече нямаме работа тук.

Нестор поклати глава.

– Нека почетният кмет на Сонт да си намери друг аптекар. Ние ще отпътуваме за Роджър под предлог, че отиваме за лекарства. Ако решим завинаги да останем в Сонт, то бъди уверен, че единственият ни клиент ще си остане този чудака Агамемнон.

– Кога заминаваме? – полюбопитствува Нестор.

– След два дни – Мажан прегърна скъпия сандък и го сложи в ъгъла на стаята, където на специален постамент стоеше нескопосна статуя от местен скулптор, незнайно защо наречена „Утешение“.

Аптекарят сне от постамента скулптурата, която изобразяваше плачеща котка, и на нейно място сложи сандъка с отворен капак.

– Ето така – рече доволно Мажан.

– Какво ще си помислят хората, като видят на постамента ковчег? – промърмори недоволно Нестор.

– Ще кажат, че аптекарят на града е полудял – зарадвано отвърна Нерсес Мажан.

– И твоят праядо беше несериозен като тебе – отбеляза Нестор. – И той имаше брада. Между другото в рода на Мажаните е имало само трима брадати. – Върховният жрец Мажан, чието име за първи път се споменава от Хоренаци²... После идва твоят праядо, който е живял през две хиляди и шестстотната година, и третият си ти... Искаш ли да вечеряш?

– Чудесно, Нестор... Обаче сигурен ли си, че паметта ти не те мами?

Като видя, че ударът му попадна точно в целта, Нерсес Мажан се усмихна. Нестор обидено млъкна. Убеден, че тази вечер старецът повече няма да продума, Нерсес рече:

– Не искам да вечерям, старче. С удоволствие ще си легна да поспя.

Нестор кимна и отиде да приготви леглото, а Мажан си помисли колко грубо е постъпил с Нестор, като се усъмни в паметта му. Погледът му отново се спря върху сандъка, на постаментата и от подсъзнанието му пак изплува въпросът: „Защо Зенон Джабез се самоуби.“ Сетне аптекарят реши, че може да поиска прошка от Нестор едва след два дни, когато те ще са много далеч от планетата, открита по една случайност от Маруяма Медуси.

„Лета – каза си наум Нерсес Мажан. – Лета... Това е реката, която тече в царството на мъртвите, и онзи, който пие от нея, забравя земния живот. Лета Маруяма Медуси е нарекъл планетата Сива пустиня. А защо сега я наричат Лета? Случайност ли е?... Лета.“

Аптекарят пак хвърли поглед към сандъка и сви рамене. Тези „защо“ наистина бяха много. Отчайващо много.

Хотел „Жълт кикен“ отдавна бе потънал в мрак. И обитателите му отдавна бяха заспали.

Пред тъмната стая, в която бе отседнал Нерсес Мажан, стърчеше някаква фигура. Беше Нестор. Стоеше прав, неподвижно, така както беше стоял десетилетия, столетия и хилядолетия – всяка вечер, където и да се намира.

Вратата беше открената, той чуваше равномерното дишане на заспалия Нерсес и сериозно се питаше, защо аптекарят се усъмни в паметта му? Да, да, макар и на шега. Още повече че съществуват неща, с които не бива да се шегуващ.

Нестор бе оскърбен.

2. Мовсес Хоренаци (V в.) – основател на арменската историография. Б.пр.

Защото той никога нищо не забравяше. Защото по стечение на обстоятелствата се беше превърнал във вечно жива памет. Защото целият мисъл и целта на живота му се заключаваха в това.

И в мрака, сред тишината, пред погледа му се занизаха в безкрайна върволица хора и събития, отдавна превърнали се в легенда.

Ето един човек в бяла престилка – леко прегърбен, с добродушна усмивка – най-първия Мажан, на когото в далечното минало и през ум не му е минавало, че Нестор ще се превърне във вечно живата памет на рода на Мажаните и ще броди из галактиките с далечните потомци.

Тогава, през две хиляди двадесет и пета година, Нерсес беше още млад и не можеше да си представи какво означава вечност. Дори не разбираше много добре защо го наричаха смел и самоотвержен. И наистина, какво се беше случило?... Нищо особено. Една обикновена операция... и неговият мозък беше получил едно вечно тяло. Тяло, което, щом се изхабеше, можеше да се смени. И Нестор за първи път го смени в първите дни на четвъртото хилядолетие. Смени го с молба то да остарее малко. Оттогава досега всяко хилядолетие Нестор остаряваше с десет години. И от онзи далечен ден, когато поредният Мажан го нарече „старче“, той престанала се грижи за външния си вид.

... Вятърът леко подухна и полюшна тежката завеса на прозореца. Нестор се стресна, дойде на себе си и разтърка чело. Потокът от спомени така го бе впечатлил, че сякаш виждаше всичко насън.

Сън?... Ето какво му липсваше. Ето от какво се нуждаеше Нестор през изминалите хилядолетия. Той мислено се усмихна, защото това вече беше откритие. За да сънува, трябваше колкото се може по-последователно да си припомня събитията. Спомените сгриват душата, раждат невероятни картини, които не съществуват в действителност и именно затова се превръщат в приказка. Обикновените хора прекарват по-голямата част от живота си точно в такъв приказен, въображаем свят. Живеят с утрешния ден. Нестор също искаше да живее така, още повече че той имаше едно предимство пред другите – непресъхващите му спомени. Без спомени е невъзможно да живееш в утрешния ден.

Първият Мажан, живял в двадесет и първия век, го подготви за междувездните пътешествия, за които не стигаше един обикновен човешки живот. Нестор извърши два полета и по време на своите пътешествия откри няколко десетки планети, за които сега могат да се получат кратки сведения от Пълния галактически справочник на Лоуел.

Общо два полета за цяло хилядолетие. На Земята той нямаше роднини и приятели. И макар често да го вземаха за робот, той беше и си

оставаше човек и много по-остро от обикновените хора изпитваше нужда от близък другар. Затова Нестор беше верен спътник на Мажаните от всички поколения.

Много неща се променяха с течение на времето. Сега то се струваше на Нестор само миг. След поредните два междувездни полета стана ясно, че и обикновените хора могат да летят в най-отдалечените кътчета на Галактиката благодарение на изкривеното пространство. Децата на Земята основаха колонии на почти всички обитаеми планети. Човечеството сякаш се пресели в Галактическия център, където с нова сила закипя истински живот. Постепенно мнозина забравиха намиращата се в периферията на Вселената планета-майка. И Нестор бе престанал да се учудва, когато някои смятаха, че Земята е само една красива легенда.

... И повече не изпитваха нужда от Нестор.

Както не чувствуваха нужда от Земята.

Изключение правеха Мажаните, чиято родова памет олицетворяваше старецът.

Старецът преминаваше през поколенията, осмисляйки живота си чрез грижата за потомците на Мажаните, родени тъй далече от Земята, ала възпитани от него като земни хора. И това свое задължение той изпълняваше до ден днешен.

Ах, Нерсес Мажан!... И ти се опитваш да се съмняваш в паметта на стареца?! Макар и на шега.

Вашата на Нерсес...

Той се съпротивляваше.

Установил се на Капутан, този човек от Земята не можеше да се съгласи синът му да получи продължителна младост. „Това е бедствие – казваше бащата Мажан. – Продължителната младост ще погуби цялата Галактика...“ И когато въпреки всичко Нерсес Мажан започна своя стократно забавен живот, бащата Мажан с болка в сърцето се раздели с Нестор, заклевайки стареца на всяка цена да изведе Нерсес от летаргията на вечната младост. Така синът му би могъл да разруши магията и да посвети вечната си младост на борбата за щастието на своите съотечественици и на всички заблудени, пръснати по света рожби на Земята.

Сега Нестор бе уверен, че вече е изпълнил своята мисия. По случайно и щастливо стечение на обстоятелствата Нерсес направи първата крачка. Макар и за много кратко време, той живя не само за себе си, а и за другите. И сигурно бе изживял оная безгранична радост, която се ражда у човека в такива мигове...

„Защо се самоуби Зенон Джабез?“

Ето втория въпрос, който щеше да принуди Нерсес Мажан да направи следващата решителна крачка.

... Черните прозорци изведнъж станаха млечни. А малко след това по покривите на къщите отсреща заиграха първите лъчи на Чичил.

Успокоен от предутринния си сън, Нестор най-сетне се размърда и се досети, че трябва да събуди аптекаря. В същия миг в съзнанието му изплува нов въпрос.

За да не го забрави, той се закова на място.

„Ти просто не искаш да повтори въпроса си... Затова се усъмни в паметта ми – за да се разсърдя и да те оставя на мира. Но щом се събудиш, въпреки всичко пак ще повтори въпроса си.“

Мисълта се беше родила.

И старият Нестор тръгна към спалнята на Нерсес.

Трета глава

Погледът на Нерсес се плъзна по облепените с кадифе стени, спря за миг на тезгяха и наредените от другата страна на прозрачната преграда колби и епруветки сякаш се превърнаха в сива мъгла. Съвсем скоро и аптеката ще се превърне в мъгла, а жителите на Сонт, равнодушни към всичко на този свят, дори няма да забележат, че аптекарят и неговият помощник – старецът, са заминали завинаги от града.

– Не се разбрахме ние с тебе – обърна се Нерсес към просторното помещение на аптеката. – Ти не разбра защо изведнъж се озовах тук. А аз... И аз, изглежда, никога няма да разбера защо жителите на този град изведнъж почувстваха нужда от теб.

Аптешната зала не удостои Нерсес дори и с ехо.

Аптекарят се усмихна, защото си спомни своята аптека на улица „Голямо куче“ – и тези, които идваха да си поръчват странните, пораждащи особени усещания таблетки, и онези, които благоразумно предпочитаха вечер да пият плодов сок и маулско кафе. Спомни си всички, които с тихите си разговори създаваха оживление в аптеката и до известна степен осмисляха еднообразния, лишен от истински преживявания живот.

... В спокойната следобедна тишина на града някъде отдалече долетя камбанен звън. Нерсес Мажан погледна часовника си. Наближаваше краят на работния ден и той завинаги щеше да затвори тежката врата, край която гражданите минаваха боязливо, затаили подозрения към

новото заведение в града им.

Камбаните биеха и канеха на вечерна служба жителите на Сонт, които бяха равнодушни и към религията. „Резултатът от равнодушието е загубата на вярата“ – помисли си Мажан.

А кое поражда равнодушието? Кое е породило тяхното равнодушие?

Въпросът изобщо не беше опасен и не изискваше бързо разрешение. Върху отговора можеше да помисли по пътя за Виланк и по-късно във виланкското си жилище, когато легне на кикенските кожи и запали цигара „Сърце на скорпион“.

Вероятно ще може да намери задоволителен отговор. В противен случай Нерсес Мажан само ще отбележи загрижено факта: „Да, хората са станали равнодушни.“ И това ще е достатъчно, за да потънат в забрава и Чичил, и Лета, и Сонт с неговия страхлив кмет, с неговите безсмислени кабинни на смеха, с обикновените мъртъвци и странните хора, „излезли от строя“.

Аптекарят провери дали е затворил крана на чешмата, натисна копчето, спусна жалузите и след миг аптеката се набразди от светлосенките.

– Всичко свърши – каза той, после бавно съблече бялата си престилка и я окачи до престилката на Нестор.

– Нерсес? Здравей!

Мажан бавно оправи престилките, сякаш се старееше да спечели време, за да може да познае този дрезгав глас, пронизал тишината на аптечната зала.

Напразно. Гласът бе непознат.

И той се обърна, присви очи и в този набразден от светлосенките свят видя един висок човек, застанал до вратата.

– Затваряш ли?... Значи успях да те сваря. – И по гласа разбра, че непознатият се усмихва. – Забрави ме ти, Нерсес – този път в гласа се долавяха укорителни нотки. – Изглежда, много съм се променил.

Нерсес Мажан пристъпи към посетителя, без да си дава сметка, че тези няколко крачки могат да се окажат съдбоносни.

– Зенон?!... – и се стресна от гласа си. – Зенон... – вече насила повтори той, защото нямаше място за отстъпление.

„Квадратна сфера – изруга наум аптекарят. – Поне ми кажи дали наистина си Зенон... И защо спуснах щорите, защо!“

Непознатият потърси с поглед стол.

– Седни – покани го Мажан. – Може би е по-добре да светна?

– Не, не... Така е добре – каза непознатият. – А ти малко... си побелял.

„Наистина ли? – помисли си Мажан. – Значи и ти мислиш, че сме стари приятели?“

Той се усмихна и погледна непознатия.

Игра на котка и мишка...

Стара, много стара игра.

Но кой беше мишката?

И кой – котката?

– Минават годините – отбеляза Нерсес Мажан, защото в тази игра ролята на котката беше за предпочитане. – Минават годините и оставят след себе си бяла диря... Мисля, че това го беше казал един поет. Пък аз утре заминавам за Роджър.

Чудно бе, че играта вървеше от само себе си. Мажан си помисли, че точно така или приблизително така би трябвало да стане срещата му със Зенон Джабез, ако все пак той успее да го познае.

– За лекарства ли отиваш? – рече Зенон. – Зная. Променил ли съм се, Нерсес?

След продължителна раздяла хората обикновено не си задават такива въпроси. Но Нерсес за първи път виждаше Зенон и все още не му беше ясно кой е котката и кой – мишката. Нерсес Мажан се досети, че неговият отговор ще е от голямо значение за високия синеек мъж с дрезгав глас.

„Искаш да разбереш дали си се променил в моите очи ли? – помисли си аптекарят. – С годините хората винаги се променят. И понеже се срещаме за първи път, ти си уверен, че според логическите закони непременно ще получиш положителен отговор. За тебе той има решаващо значение. Сега ние си играем. И в играта не съществува логическа закономерност.“

– Не си се променил – каза аптекарят. – Никак не си се променил.

– Никак ли? – попита Зенон Джабез.

– Никак – повтори Мажан и изтри потта от челото си.

„Преди да дойда на Лета, на тебе и през ум не ти е минавало, че на света може да съществува някакъв аптекар на име Нерсес Мажан. Ти много добре знаеш, че ние никога не сме се срещали. Нито тук, нито на Виланк. Любопитно ми е как би постъпил, ако не бях разказал на Бааб Каспар за нашето приятелство. Можеш да лъжеш другите, Зенон Джабез... Но защо лъжеш себе си? И защо мълчиш?“

Аптекарят улови погледа на Джабез.

„И ти искаш да играеш ролята на котката... Естествено – помисли си Мажан. – Но продължаваш да мълчиш. А Нестор сега ме чака. Не, не искам повече да си губя времето тук!“

Аптекарят се изкашля.

– Какво? – попита Зенон Джабез.

„Ето... ти проявяваш желание да ме слушаш. Това ти е нужно. И въпреки че се срещаме за първи път, аз зная много неща за тебе. Дори че си се самоубил в Капелата... Хъм – смути се Мажан. – А какво знаеш ти за мен? Нищо. Нищо не знаеш, миличък. Добре, тогава слушай. Приготи се. Да видим как ще приемеш тази новина.“

– Урсула се обеси в килията си – най-сетне наруши мълчанието Нерсес Мажан.

– Жалко! – веднага отвърна Зенон Джабез.

– А помниш ли Оскар?

– И той ли се обеси?

– Не...

– Хъм...

– Помоли ме да те поздравя.

– Благодаря.

– Помоли ме също да ти припомня как сме ловили мишки в мазетата на Капелата – рече Мажан.

– Мишки ли?

– Мишки – повтори аптекарят.

– О, да, разбира се, че бяха мишки... – потвърди Зенон Джабез. – Ти, изглежда, бързаш?

„Съгласен съм... За първа среща и това е достатъчно. Ако играта ти харесва и ако имаш желание да я продължим, можеш да се мъчиш няколко нощи, докато разбереш защо и как сме ловили мишки.“

– Не бързам – отвърна Нерсес Мажан. – Страхувам се, че Нестор ще се разтревожи. Моят старец има такъв навик. Ти помниш ли го?

Зенон Джабез не отговори.

– Може би ще е по-добре да отидем в хотела? – предложи Нерсес. – Отседнал съм в „Жълт кикен“. Меластър Бааб Каспар остана много доволен от моя избор. Макар и през ум да не ми е минавало, че този хотел е негова собственост. А ти знаеш ли, че жълти кикени не съществуват?

Джабез кимна.

– Отначало ми беше странно, но свикнах. И меластър Каспар ли се върна от пътешествие?

– Да.

– С отлични впечатления съм от него. Може би ще е добре да го поканим?

Зенон Джабез се усмихна смутено.

– Днес не мога... Едва намерих няколко минути да се срещна с тебе, преди да заминеш за Роджър. Може би друг път...

– Нека бъде тъй... И за това ти благодаря, скъпи – добродушно рече Нерсес Мажан. – Да вървим, а?

Те мълчаливо напуснаха този набразден свят. Зенон Джабез почака, докато Нерсес Мажан превърти два пъти ключа.

– Хайде! – усмихна се аптекарят и пусна ключа в джоба си.

– Довиждане, Нерсес! – отвърна Зенон Джабез. – Добър ти път!

Двамата мълчаливо се гледаха няколко мига, а после поеа в различни посоки.

Градът бе потънал в мрак, а Нерсес Мажан продължаваше да броди из улиците. Редките лампи светеха със студен блясък. Нищо обаче не беше в състояние да разсее потискащата, сковаващата тъма, нито пък да разубеди аптекаря, че дори и под ярките лъчи на Чичил Сонт е все тъй обгърнат с непроницаема, тайнствена и тъмна обвивка.

Като човек, който безцелно броди в мрачната пустота на града, Нерсес Мажан от време на време спираше пред големите ярки витрини на кафенетата и механите. На посетителите на тези големи и малки ярко осветени заведения и през ум не им минаваше да обърнат внимание на човека, изплувал за миг от тъмнината. А той, с ръце в джобовете на якето, с трескаво напрежение се вглеждаше в прозорците, сякаш искаше да открие там нещо, грижливо скрито зад непроницаемото равнодушие на хората.

Струваше му се, че хората навсякъде са едни и същи. Посетителите се вираха в гладката повърхност на масите и рядко след дълго мълчание проронваха по някоя и друга дума; те бяха забравили дори пълните искрящи чаши пред тях.

„Кои сте вие?...”

Какви невинни или пък престъпни мисли, които умело прикривате зад безстрастните си маски, се раждат в мозъците ви? Защо очите ви са толкова студени и напомнят блестящи стъклца?

С тези стъклени очи вие не забелязвате безсмислието на заобикалящия ви свят, който постепенно и незабележимо поглъща вас,

вашите души,

вашата ненавист,

вашата любов!...

А може би вие много отдавна сте се уморили от този живот?...

Или осъзнаването на собственото ви безсилие е дало отпечатък върху маските, скриващи вашите мисли?...

В едно от кафенетата някакво момиче, седнало самичко, улови погледа на аптекаря и упорито впери очи в него.

Аптекарят долепи лице до стъклото на витрината. Момичето вдигна вежди и на бузите му се появиха трапчинки. Маската за миг придоби учуден вид и момичето се усмихна. Нерсес Мажан се опита да се изтръгне от лепкавия му поглед, без да разбира причината за този тих смях. Тих?... Да, да, беззвучен. Защото тук може да се смееш от сърце само в кабините, след като събудиш котешкото око с дребни монети.

„Ти ми се надсмиваш? Защо? Не мисли, че безцелно бродя по пустите улици на твоя град! Искам поне през последния ден от пребиваването си тук да разбере кои сте вие, защо сте забравили света и сте прекъснали връзката си с другите хора, защо и светът е забравил за вас?“

– Да, да – полугласно рече Нерсес Мажан, отдръпвайки се от големия прозорец, – колко мрачно и потискащо щеше да е всичко тук, ако не бяха сонтските жени...

Той не бе направил и няколко крачки, когато отново спря. Вратата на кафенето се отвори и след облака топъл въздух се появи момичето. То се облегна на рамката на вратата и ласкаво се усмихна на аптекаря.

„Ние се разбираме един друг... Да, да, ние се разбираме...“

Бледите лъчи на изкуствената светлина, струящи от залата, очертаваха стройния, женствен силует на момичето.

С леко кимване то покани Мажан да влезе.

В салона бе топло, приятно и празно.

– Седни – каза момичето, пристъпвайки към своята маса в ъгъла на салона.

Нерсес Мажан побърза да приеме поканата, защото едва в този миг и в тази зала почувствува до каква степен е уморен и отпаднал след срещата със Зенон Джабез.

– Какво си загубил? – приятелски попита девойката, сякаш бяха стари познати.

Черните ѝ прави коси тежко падаха по раменете, по гърдите и покриваха част от лицето ѝ. Аптекарят виждаше само малката ѝ брадичка, пухкавите устни, изваяния нос и очите, в които се четеше вродено лукавство и прикрита многообещаваща страст.

– Спри да търсиш! – рече момичето. – Ти вече намери загубеното.

– Аз нищо не търся – отвърна Нерсес.

– Казвам се Ева... Ти търсеше мен.

– Нима?...

– Не се опитвай да отричаш! Хората обикновено търсят онова, което го няма или което, изглежда, не съществува. Така ли е?

– Вероятно.

– И името ми не е от значение. Ако Ева не ти харесва, можеш да ме наричаш Астарат или Гретхен, Николет или Мариам, Дженавра или Лилит... По-важното е, че намери онова, което търсеше.

– Аз...

– Не се опитвай да отричаш!

– Според тебе какво съм намерил?

– Вратата.

– Вратата?

– Вратата, която е готова да се отвори пред тебе, ако ти си Али Баба.

– Виждам, че обичаш легендите – отбеляза Нерсес Мажан, – но аз утре заминавам за Роджър.

– До утре има още време. Уверен ли си, че ще успееш да си заминеш оттук?

– Според мен...

– Ясно. Значи утре няма да заминеш – и момичето придърпа стола си по-близо до Мажан. – Ти знаеш ли коя е била Ева? Ева е била майка. Майката на човешкия род. Вечната майка, която се преражда във всяка пълноценна жена. Защо си замислен, Нерсес?

– Искам да си припомня къде сме се срещали.

– Само тук... Преди малко.

Девојката придърпа стола си още по-близо до Мажан. Рязко тръсна глава и отметна нападките по лицето си коси. Един миг... и Нерсес Мажан вече можеше да се вгледа в игривите ѝ очи. Но почувствува, че и това ще го разочарова. Обикновено хората се стремят по всякакъв начин да прикриват лицата си с невидими маски. Дали и при нея тази маска не прикрива друга? Може би девојката върши всичко това нарочно, за да накара Нерсес да ѝ повярва, а после нека той пак да си блъска главата и да разгадава новите тайни...

– За какво мислиш, Нерсес?

Аптекарят се усмихна.

– Сам не зная за какво.

– Така ли?

– По-скоро е трудно да кажа за какво.

– Страхувах се, че няма да мога да те срещна – рече Ева, Зенобия или Николет. – Когато дойдох в аптеката, при тебе вече имаше някой друг. Не желях да се срещаме на улицата. Дойдох тук и реших да те изчакам.

Нерсес Мажан се намръщи.

– Бях уверена, че ще ме намериш.

– Съвсем случайно минах край кафенето.

– Естествено, че е случайно – съгласи се момичето. – На този свят всичко винаги се намира случайно, стига искрено да желяеш да го намериш. Поръчай си нещо, Нерсес.

Аптекарят недоволно погледна към сервитьора.

„Сезам, отвори се“ – спомни си той.

Но вратата беше залостена.

Вместо шракването на резето той чу гласа на момичето.

– Донеси там нещо, няма значение какво!

– Да, няма значение, все едно какво ще е – рече Мажан. Сервитьорът постави пред тях две чаши и мълчаливо се оттегли.

Аптекарят взе чашата си и огледа кафеникавата течност.

Какво да прави? Как да сложи край на този безсмислен, ненужен разговор. Девојката, разбира се, не бе нито Ева, нито Николет, нито Марта, нито пък Астарат. Тя беше обикновено създание. Умело бе прикрила лицето си с непроницаема маска, ала в замяна се бе постарала да изложи на показ прелестите на стройното си тяло. Всяко нейно движение се съпровождаше от предизвикателно потрепване на малките ѝ, но твърди гърди под прозрачната рокля. Тя се смяташе за Ева. И вероятно желяеше Нерсес да бъде Адам. Опитваше се да замени традиционната ябълка с илюзията за някакви тайнствени двери.

– Сезам, отвори се! – рече Нерсес Мажан.

– Напразно – отбеляза момичето. – Между приказката и действителността винаги съществува огромна разлика. Пий! – девојката отметна назад един кичур и част от лицето ѝ се откри. – Можем да се срещнем утре или след няколко дни... И то на всяка цена, защото ти се стараяш да бъдеш един нов Али Баба... Пий, пий – тъй или иначе утре няма да заминеш! И изобщо... – косите ѝ отново покриха красивото ѝ лице. – Има само един път, който може да те изведе оттук. Много бързо ще го откриеш.

Аптекарят на един дъх изпи кафеникавата течност, която дразнеше гърлото, и остави чашата.

– Ти се учудваш – рече момичето – и смяташ срещата и разговора ни за поредната нелепост... или пък – момичето поднесе полупразната чаша към устните си и погледна Нерсес Мажан в очите – за някаква банална история между мъж и жена, която на всяка цена трябва да завърши в леглото.

Ева, Астарат или Николет присви очи и лицето ѝ придоби лукав израз.

– Макар че такъв край винаги е интересен. Но сега не това е моята цел. Иначе не бих си губила времето. Впрочем, ако не е във вреда на работата, не бих се отказала от един интересен финал...

– Каква работа?

– Ти, Нерсес, трябва да отвориш вратата, която откри днес, за да можеш по-късно да затвориш друга, през която непрекъснато влизат и излизат маските.

– Маските ли? – смути се Нерсес.

– Да. Ти си се обърнал от купищата нелепости и нетърпеливо очакваш да получиш отговори. Задоволителни отговори на безброй въпроси.

– Какви? – любопитствува Мажан.

– Ех... да речем, например кой е бил днес при тебе – рече момичето и го хвана приятелски под ръка.

Нерсес Мажан я хвана за рамото.

– Зенон Джабез ли?...

– Да речем.

– Наистина ли беше той? – изплашено запита Мажан.

– Спокойно! Не трябва да ни видят заедно на улицата. За тебе вече не е тайна, че със спускането на нощта градът започва да агонизира. Но защо само градът?... Цялата Лета. Страхотна агония, която продължава с месеци, с години... А може би ще продължи и десетилетия? Но все едно, колкото и да продължи, смъртта е неизбежна, Нерсес.

– Почакай!... Как ти беше името?

– Нали ти казах! Николет... Мариам... Зенобия... Но предпочитам да ме наричат Ева. Ние, жените, искаме да сме Еви. Защото все още сме пълноценни жени, Нерсес. Лека нощ.

Момичето забързано тръгна. Силуетът ѝ се сля с лепкавия мрак, с който редките улични лампи водеха упорита, но безполезна борба.

– Добро утро!

– Здравейте! – без да вдига глава, отвърна дежурният служител в приемната на кметството. – Бях подал молба за заминаване в Роджър.

- Да – потвърди служителят.
- Трябваше да замина още днес.
- Да.
- Снощи научих, че не са ми разрешили.
- Да.
- Искам да изясня причината. Отговор не последва.
- Чувате ли ме?
- Да.

– Искам да зная защо не са ми разрешили да замина за Роджър, Кой се занимава с този въпрос?

– На втория етаж, пета стая.

– Изглежда, не сте свикнали да гледате хората в очите? – опита се да уязви аптекарят невъзмутимия чиновник.

– Да – равнодушно отвърна дежурният, без да вдига глава.

Нерсес Мажан понечи да каже още нещо, но успя да се въздържи, защото не трябваше да губи време за дреболии. Сега час по-скоро трябваше да получи ясен отговор. Иначе всяко закъснение можеше да се окаже съдбоносно! И той бе убеден в това.

До вчера, преди да се върне в хотела и преди да се срещне с Нестор, той се смяташе за зрител, който, седнал в тъмната зала, наблюдава действието на сцената. А там наистина се разиграваше интересна комедия: непознатият играеше ролята на стар приятел и предпочиташе срещите с него да са без свидетели; познатият пък упорито се преструваше, че не ви познава, и деликатно предупреждаваше за това още при първата среща. А жените... Те като истински героини от комедия се появяваха навсякъде, почти на всяка крачка, държаха се необичайно, което нямаше връзка с развитието на действието.

Така му се струваше до вчера, до мига, в който се раздели с Ева или Зенобия и се върна в хотела, за да съобщи на Нестор потресаващата вест:

– Срещнах се със Зенон Джабез.

– Когато убиха? – попита Нестор.

– Не, който се самоуби – уточни Мажан.

– Ако той е жив и здрав – отбеляза Нестор, – излишно е да се спори дали е бил убит, или се е самоубил. И не само излишно, но и нелогично.

– Прав си... логиката ми остана във Виланк.

– За какво намекваш? – полюбопитствува Нестор.

– Утре ще си заминем и колкото по-далече сме отгук, толкова по-бързо ще се възстанови логическата връзка между явленията. И ще бъда

принуден да се подчиня на законите на логиката и да поздравя Линда Ло за блестящия финал на нейното следствие – рече Нерсес Мажан. – Едно само не мога да разбера: защо се забърках в тази каша!... Как се случи всичко това, Нестор?!

Старецът не отговори на въпроса, защото имаше да съобщава много по-важна новина.

– Само да успеем да заминем утре – каза деликатно Нестор.

– Какво означава това – попита Мажан, предчувствайки, че в следващия миг го чака нова неприятност.

– Означава, че без разрешението на кметството не можем да заминем никъде.

– Тогава издействавай това разрешение! – избухна Мажан.

– Опитах.

– Отказаха ли?

– Не... Стана ясно, че нещата не могат да се уредят толкова бързо.

Посъветваха ни да се откажем от намерението си да заминем утре.

Докато разговаряха, Нерсес Мажан забеляза как излиза от ролята си на зрител в тъмната театрална зала и започва да вярва на всички нелепости в комедийната ситуация на сцената. Той се изплаши, защото почувствува, че само след миг или пък след час сцената ще го погълне и ще го превърне в жалко действащо лице в комедията.

Това беше най-ужасяващото. Нерсес Мажан вече усещаше как обръчът около него се стяга, как земята се изплъзва изпод нозете му.

... Без да почука, аптекарят бутна вратата на стая номер пет.

– Дойдох, за да...

– Ако се наложи, ще ви съобщим – чу се глух глас от дъното на стаята. Там седеше едър, пълен мъж.

– Аз съм аптекарят.

– Ясно.

– Днес трябваше да замина за Роджър.

– Известно ми е.

– Искам да зная...

– Да, ясно ми е. Щом се наложи, ще ви съобщим – повтори мъжът и Нерсес Мажан успя да забележи, че докато разговаряха, той нито веднъж не бе променил позата си. И ако мъжът не беше сам в стаята, можеше да се помисли, че не говори той.

– Мога ли да се оплача?

– Разбира се – отвърна мъжът.

Равнодушният отговор стресна аптекаря.

– Простете – по-мекото рече Нерсес Мажан. – Може би ще ми кажете кога горе-долу ще ни уведомите?

– Имате право да се оплачете.

– Може би няма да стигнем дотам или няма да стане нужда да подавам жалба – отстъпи Нерсес. – Ако успеем...

– Няма да успеете.

– Жалко! А аз мислех...

– Напразно!

Нерсес Мажан нервно потърка брадата си. Реши да не говори повече и да си тръгне. Но неочаквано и за себе си той изведнъж чу собствения си глас от петата стая на втория етаж.

– Може би най-после ще вдигнете глава?

Мълчание.

– Защо се страхувате? Понякога дори е интересно да погледнеш човека в лицето. Отново мълчание.

– Тогава ще опитам да се оплача – безпомощно и отчаяно заяви Мажан и излезе.

– Опитайте! – чу след себе си.

Смътните подозрения заплашваха да се превърнат в действителност.

За пръв път през всичките години на продължителната си младост Нерсес Мажан потрепера и изпита чувството, наречено вътрешно безпокойство.

„Трябва да отпътуваме... Час по-скоро да се махаме оттук“ – тази мисъл натрапчиво се въртеше в главата му.

Докато търсеше стаята, Мажан се качи на третия етаж, спря за миг и се загледа в дърворезбата на перилата.

„Ти си се паникьосал, Нерсес!“

Той пое дълбоко дъх и се озърна.

„Ти искаш да избягаш... Но от кого? Кой те заплашва? Ако не успееш да заминеш днес, ще отпътуваш след седмица, а може и след месец...“

Логическите разсъждения водеха до верни оценки, обаче тези оценки се удавяха в паническото желание да замине. За Нерсес не беше тайна, че иска да избяга от самия себе си. След срещата със Зенон Джабез всеки излишен час, прекаран тук, можеше да се окаже фатален за аптекаря, защото той бе престанал да бъде зрител.

Защото въпреки всичко Зенон Джабез бе извършил самоубийство в

Капелата.

Той се изсмя иронично.

Защото въпреки всичко Зенон Джабез бе жив.

Взаимноизключващи се, но и неопровержими факти.

А ако?

Нерсес Мажан спря пред една от вратите на третия етаж. Това бе стаята, която търсеше.

А ако...? Опита да се вкопчи в колебливата и още неясна мисъл, но напразно!

– Кметът е зает... Кметът е зает – повтори няколко пъти някакъв женски глас, но приемната, в която се озова аптекарят, беше празна.

Без да обръща внимание на предупреждението, Мажан надникна през откренатата врата в дъното на приемната. И после за всеки случай реши да почука.

„Кметът е зает... Кметът е зает...“

Мажан почука още по-силно.

– Влезте! – извика някой отвътре. – Кой е?

– Аз съм, мелаcтър – каза аптекарят и влезе. – Добър ден, мелаcтър...

– Вие... – Бааб Каспар го погледна не особено дружелюбно.

– Дойдох да се оплача – побърза да заяви Нерсес Мажан. – Възнамерявах да замина още днес. За лекарства, нали знаете? Защото стана ясно, че много отдавна в Лета вече не се произвеждат лекарства.

– Тъй ли? – недоверчиво рече кметът.

– Да, и поради това не мога да приготвям необходимите лекарства.

– И Мажан млъкна за миг. – Мелаcтър, съжалявам... и ви съчувствам.

– Благодаря – каза кметът. – Всичко се случва, какво да се прави...

Щом научих за нещастieto, веднага се върнах... Голямо бъдеще чакаше Кушар. Вие не можяхте да се запознаете с него, нали? Жалко! Много жалко! Но, доколкото разбирам, сте недоволен от това, че заминаването ви се отлага. Правилно ли ви разбрах? Естествено, ние взаимно се разбираме. Впрочем вие вече май свикнахте с нашия град. Приятен и тих град. Никога няма да съжалявате, че сте се озовали на поканата ни. Но толкова ли са необходими лекарствата, които искате? Търсят ли се? – Кметът нарочно бърбореше безспир, за да не даде възможност на Мажан да отговори. – Щом има търсене, значи хората се разболяват. Но ако се разболеят, не съществува в света лекарство, което да е в състояние да ги спаси. Затова ви казвам със сигурност, че напразно заминавате за Роджър. Напразно. Аз мога...

– Извинете – не изтърпя Мажан.

Бааб Каспар озадачено погледна аптекаря.

– Не ми позволявате да ви обясня, мелаcтър.

– Така ли?... Моля, мелаcтър, говорете, изкажете се – кметът разпери ръце, изразявайки пълната си готовност да слуша. – Ще ви изслушам с удоволствие. И какво означава „не ми позволявате?“ Вие сте отскоро тук и ми е ясно, че още не сте се убедили, че нямате основания да правите такива изявления. Моля, говорете, мелаcтър, обяснете... Обаче длъжен съм да ви предупредя, че вашите обяснения ще бъдат излишно губене на време, защото и без тях всичко е ясно. Вие сте на служба под опеката на кметството. Няма смисъл да ви напомням, че не можете да напуснете работата си и да заминете за Роджър или някъде другаде без съгласието на кметството. Казвате, че ще доставите лекарства от Роджър. Така наемките, че Сонт се изплъзва от ръцете ни, че сред населението върлуват епидемии, че нашият град е на ръба на пропастта. А това не отговаря на действителността. И на всичкото отгоре заявявате, че „не ви позволявам“.

Мрачният кабинет на кмета се разлюля пред очите на Мажан. Той се хвана за облегалката на креслото и люлеенето спря.

– Вие сте прав, мелаcтър кмете.

– Моля.

– И много любезен.

– Благодаря.

– Не разбирам само защо е било необходимо да откривате аптека?

Нали това са допълнителни разходи за кметството?

– При първата ни среща ви обясних, че градът не може без аптека.

– Но ако хората нямат нужда от лекарства?

– Мелаcтър, от бездействие ли се оплаквате? Щом лекарствата не се търсят, значи не сте натоварен. Не ви ли удовлетворява спокойната работа?

– Която никому не е нужна.

– Мелаcтър, това трябва да безпокои повече кметството, ако наистина има място за безпокойство. Но аз не виждам тук нищо сериозно. Просто вие все още не сте свикнали с порядките в Сонт. Млад сте, чудесен специалист... Не греша. Вие сте чудесен специалист. Тогава възползвайте се от младостта си, изживейте я както трябва. А работата оставете на нас, възрастните. – Бааб Каспар дори се усмихна. – Във всеки случай нашият опит е малко по-голям. Прав ли съм?

– Вие разглезвате младите – сериозно отвърна Мажан.

– Не мисля... не мисля...

– В такъв случай те ще остаряят преждевременно. Млади старци...
Неприятно е – отбеляза Мажан и като видя, че кметът се намръщи, промени темата. – И тъй – невъзможно ли е да замина за Роджър?

– Казал ли съм подобно нещо?... Просто за момента не е целесъобразно.

– Защо?

– Аптеката не бива да се затваря.

– Обясних ви, че никой не се нуждае от нея.

– Още по-добре... Значи не са необходими и лекарства.

– Но вие сте отворили аптека, за да...

– Не бъдете формалист, мелаcтър!

– Нищо не разбирам.

– И не е необходимо... Вие сте млад. Развличайте се, излизайте с момичета...

– Да се развличам ли?... Не смятате ли, че Сонт е прекалено сериозен град?

– Разбира се.

– Тогава?

– Тогава можете да заминете за планети, на които няма такива сериозни градове.

– Мога ли да замина?... Не се ли шегувате?

– Можете.

– Ако бяхте казали това още в началото...

– Но...

– Слушам ви.

– Но работата в аптеката не бива да страда.

– Там няма работа.

– Именно затова не бива да страда.

– Мелаcтър, възможно ли е да замина и да не страда работата, която не съществува?

– Вие все още имате време да помислите за това – отклони прекия отговор кметът. – А времето е най-големият чудотворец.

– Времето, разбира се – повтори Нерсес Мажан, замислено млъкна и трескаво се опита да разбере неясните мисли, които се въртяха в съзнанието му. – Довиждане, мелаcтър! – съвземайки се, побърза да се сбогува той.

– Като ви доскучае, отбийте се при нас – покани го Бааб Каспар. – Ще поприказваме...

– Благодаря, меластьър.

– Довиждане.

„Уверен ли си, че ще можеш да си заминеш оттук?“ – в тишината на кметството сякаш отново прозвуча гласът на Ева. Нерсес Мажан не обърна внимание на тези думи, изречени снощи в кафенето. Случаен ли беше този въпрос, или девойката бе сигурна в предсказанието си?

„Тук нищо не става случайно“ – помисли си Нерсес, твърдо убеден, че сега не се мами.

Той застана пред вратата на аптеката, която вчера бе заключил с увереността, че вече никога няма да я отвори. В тъмната витрина се отразяваха отсрещният тротоар, минавачите и тълпата пред кабината на смеха.

Нерсес Мажан се обърна и разсеяно огледа хората, които търпеливо чакаха реда си. Вероятно за мнозина денят бе започнал с някаква неприятност или пък само така му се струваше. Ала се виждаше, че днес желещите да се посмеят бяха повече от обикновено.

Той не отвори вратата на аптеката, а прекоси улицата и пристъпи към остъклената кабина. На „опашка“ се бяха наредили главно жени и млади момичета, чиито любопитни, тъжни, дръзки и дори умолителни погледи обгърнаха аптекаря. Той се помъчи да си придаде безразличен вид и в първия момент успя. Но след малко, без да знае защо, отново погледна към кабината и неволно срещна един настойчив поглед. Докато се досети къде е срещал тази жена, тя напусна „опашката“ и се приближи до аптекаря.

– Мадлен? Меластра!

Мадлен Джабез едва забележимо кимна и като го хвана приятелски под ръка, го поведе към бордюра.

– Не успяхте да заминете – рече Мадлен. Аптекарят не разбра тя радва ли се, или му съчувствува.

– Не успях – въздъхна дълбоко Нерсес Мажан, поглеждайки крадешком назад. Жените и момичетата, които чакаха реда си, сега ги гледаха гневно, с неприкрита завист, отправена по-скоро към Мадлен Джабез.

– Исах да се срещнем насаме...

– Доколкото разбрах, тук всички предпочитат да се срещат без свидетели.

– Това няма значение – Мадлен пак хвана Мажан под ръка. – Днес закъсняхте за работа.

– Да. Бях в кметството, за да изясня защо не ми позволяват да

замина днес за Роджър.

– Е, изяснихте ли?

– Вие сте оптимистка.

– Макар аптеката да беше затворена, аз бях сигурна, че няма да заминете. И реших да използвам случая да се посмея... Много отдавна не съм се смяла.

– Гъжна шега – всички освен мен са сигурни, че няма да замина. А защо не сте се смели?

– Нямах време – Мадлен погледна към множеството пред кабината.

– Меластър, може би тук не е най-подходящото място за срещи.

– Може би – съгласи се аптекарят.

Те се запътиха към аптеката. Нерсес почувствува с гърба си непокритата враждебност на погледите, с които ги изпроводиха жените.

Полумракът в аптеката създаваше приятна, интимна атмосфера. За това Мажан, с мълчаливото съгласие на Мадлен Джабез не вдигна щорите.

– Слушам ви, мелаистра.

– Много ли се беше променил Зенон? – Мадлен праметна крак връз крак и обгърна с ръце коленете си.

– Съвсем не.

Мадлен Джабез нервно се наведе напред.

– И това не ви ли учуди?

Въпросът не беше случаен и тя очакваше отговор.

– Зарадва ме, мелаистра. Зарадвах се искрено, че годините са минали покрай него, без да оставят следа.

– Да... годините са минали покрай него. Правилно сте забелязали това.

Мадлен Джабез мълкна и изпитателно погледна младия човек. Мажан поиска да избегне погледа ѝ и се почувствува неловко. И реши, че единственият изход е да мълчи и да отговаря само когато се наложи.

– Нерсес – полумракът наистина предразполагаше към интимен разговор, – убеден ли си, че вчера си видял Зенон?

„Квадратна сфера“ – изруга наум аптекарят и стисна устни от гняв.

– Да – отвърна Мажан.

„Да... Ако изобщо някога съм срещал Зенон Джабез. А сега да направим първия извод. Джабез не желае да отрече версията за нашето запознанство, макар и много добре да знае, че то не е станало тук, в Сонт. Тогава защо се самозалъгва? Защо? Вероятно има някаква причина, за да се държи така. Но каква е тя?“

– Защо се усмихваш? – разтревожено попита Мадлен Джабез.

– Въпросът ви е малко необичаен.

– Нерсес – Мадлен Джабез се понаведе напред, сякаш поиска да преодолее невидимата бариера на недоверието. – Нерсес, можеш ли да бъдеш искрен с мен?

– Бъдете уверена, меластра...

– Да не съжаляваш после.

Аптекарят само кимна. Защо не? Пък може и да съжалява... Кой би могъл да знае... Кой може да гарантира...

– Мога много да разказвам – Мадлен говореше тихо, с нежен глас, в който се прокрадваха тревожни нотки.

– Моля, меластра... Ако мога да ви бъда полезен...

– Ти и твоят помощник сте първите, които сте дошли тук отвън през последните десетилетия.

– Не знаех това – Мажан си спомни приемната на града, където хората търпеливо или нетърпеливо, но във всички случаи отчаяно и покорно чакаха да ги призове тайнственият глас. – В приемната на града... – изрече аптекарят и тутакси млъкна.

– Не искаш да говориш – отбеляза Мадлен. – Ти каза „приемната на града“.

– Да – потвърди Нерсес, – исках да кажа, че Лета се намира далече от космическите пътища. А в приемната формалностите са толкова много и тъй досадни, че човек загубва желание да дойде пак по тези места, и то по тия заобиколни пътища.

– Ти не каза онова, което мислиш.

– Меластра...

– Зенон не е заминавал никъде – продължи Мадлен.

– Искате да кажете, че той е нямал причини да недоволствува от търговията с бельо? – простодушие запита Мажан, за да избегне опасния момент в разговора.

– Не съм искала да кажа подобно нещо. Жените наистина постепенно се отказват да носят бельо. Зенон изведнъж реши, че не е подготвен да се срещне с тебе. – Мадлен се намести по-удобно в креслото. – Нерсес, ти не искаш да бъдеш искрен с мен. А аз мога да ти разкажа много неща. Но... за това е необходимо да говоря в твое присъствие така, както бих разговаряла сама със себе си.

Искушението за откровен разговор бе голямо. Но аптекарят реши да бъде благоразумен. Не беше изключено и всичко да е само една игра, обмислена предварително, до най-малката подробност, от Зенон

Джабез.

– Повярвай ми, Нерсес – въздъхна Мадлен. – После ще бъде късно. Сега съм уверена, че пред мен седиш ти... Нашият нов аптекар, който наскоро е пристигнал в Сонт – и жената притисна ръце към гърдите си. – Сега ти вярвам. Но утре...

– Утре няма ли да ми повярвате, меластра? Жалко! Бъдете сигурна, че съм готов да изслушам и да споделя всичките ви душевни терзания.

– Не те упреквам, Нерсес. Зная, че така трябва да бъде. Дълго мислих, докато дойда тук, при тебе. И въпреки всичко дойдох. Дойдох... въпреки опасните последствия, които би имала тази моя стъпка. Дойдох, за да науча от тебе как е Зенон. – Мадлен Джабез млькна, бавно се изправи, изгледа аптекаря отвисоко и продължи. – Как е той и какво прави? Наистина ли се чувства щастлив без мен?... Аз все още го обичам, Нерсес...

Аптекарят стана, поразходи се из стаята и като прегърна приятелски Мадлен през раменете, прошепна:

– Вие наистина сте развълнувана и разстроена, меластра...

– Разбирам те, Нерсес – Мадлен леко разтърси рамене, за да отстрани ръката на Мажан. – Ужасно ще бъде, ако изведнъж решиш да отговориш на въпроса ми. Аз няма да те слушам, защото няма и да ти повярвам.

Тя пристъпи към вратата и като усети, че аптекарят се готви да я придружи, без да се обръща назад, рече:

– Довиждане!

... Яркосиният свят се превърна в тъмночервен, а после – в зелен.

Гроздобер. Вълшебен сок струи от шарапаните. Изумрудена есен. Така писа „Капутански вестник“ за настъпващата есен.

– Нека бъде изумрудена есен – съгласи се Нестор, без да скрива обаче недоволството си.

– Нека бъде – повтаряше младият Нерсес. – Само да е есен.

После поглеждаше към ширналите в далечината ливади, обгръщащи с поглед ниските и високи хълмове, осяяни с пръснати в безпорядък големи валчести камъни. Скоро, много скоро капутанските деца ще тръгнат тук на походи, забравяйки временно враждите си за крайречните земи. Пътешествията ще носят безброй приключения и открития. Открития?... Разбира се. За няколко години от юношеството си те откриха в себе си всичко онова, от което в бъдеще щяха да се изградят техните характери и техният светоглед.

– Не върви – след дълго мълчание казваше Нестор.

– Кое?

– Есента трябва да бъде златна – отвърщаше Нестор. – А изумрудена може да бъде само пролетта. Макар че не помня някой да е казвал изумрудена пролет.

– Кой? За какво говориш? – интересувахе се Нерсес.

И това не беше обикновено любопитство.

– За кого ли?... За хората, разбира се – отговаряше Нестор, – за онези, дето живеят на Земята. Те отдавна знаят, че пролетта е зелена, а есента – златна... Истинската пролет и истинската есен са точно такива.

– Значи нашата есен не е истинска?

– Вероятно и тя е истинска... За тебе. И за всички ония, които са деца на Джузарака – в гласа на Нестор прозвучаха печални нотки. Защото за него, изглежда, бе трудно да си представи, че хората могат да бъдат деца и на други планети, а не само на Земята. Защото той едва ли се досещаше с каква вяра хората предават от поколение на поколение своите странни спомени.

И само спомените си ли?...

Мажан погледна Нестор, който спокойно бършеше белите плочки на масата, подреждаше малките колби и епруветките, сложен и на поставки, сменяше местата на порцелановите хаванчета, старайки се поне с това да внесе малко разнообразие и смисъл в тъжния, еднообразен живот на аптеката.

Нима картината на изумрудения свят, която преди малко се появи пред Мажан, бе само спомен? Нима разговорът с Нестор се стопи и изчезна в мъглата на далечните години? Нима Нестор не каза „Есента е златна“? Глас, който прозвуча ясно и необикновено близко?

Отколешна история. Минало.

Минало, което изведнъж се превръща в миг от настоящето.

Или време, което се връща под въздействието на някаква магическа сила?

Не. Просто времето се връща, за да помогне на затъналия в противоречия Нерсес Мажан. Детството често става опора за зрелия човек. Но кой знае защо хората мислят, че с житейския си опит могат да преодолеят всички трудности. Откъде наистина сме тъй уверени в този наш опит, защо смятаме, че любознателното детство ни напуска завинаги заедно с отлитналите години?

„Дойдох, за да разбера как живее Зенон... Какво прави той. Наистина ли е щастлив без мен?“

Тъкмо това е връщане на отминалото време, нали?

„Аз все още го обичам, Нерсес!“

Защо сега той е тук, в Сонт, където жените искат да узнаят нещо за мъжете си от чужденците? А тези мъже се самоубиват в другия край на Галактиката и сетне продължават условно да живеят с жените си. Тук всичко е много странно и нелогично.

Нерсес Мажан се опита да си представи, че е в кабината на звездолета, преодоляващ изкривеното пространство на път от Лета за Роджър.

Но не сполучи.

Защото вместо кабината той виждаше кабинета на сонтския кмет. А когато успя все пак да се отърси от тази картина, той се озова в окаяната си аптека. Тук беше също тъй скучно и тъжно, както и в целия град.

– Защо ме гледаш така? – попита Нестор.

– Как?

Нестор пристъпи към витрината, за да подреди и нея отново.

– Не те гледам – отвърна Мажан. – Мисля... Спомних си Капутан, изумрудената есен.

– Дааа – смутолеви старецът.

– Там всичко имаше смисъл. Подчиняваше се на една вътрешна логика. След синьото лято идеше зелената есен...

– Или след зеленото лято идеше златната есен – възкликна Нестор.

– Това може би е по-точно. А вътрешната логика е различна за всеки човек.

– Може би – побърза да се съгласи Мажан, за да не му даде възможност за други размишления. – Може би... Но непознатият мъртвец не би могъл изведнъж, без никаква логическа връзка, да се появи отново и да разговаря с тебе като със стар приятел.

– Да, невероятно е – съгласи се Нестор. Застанал до витрината, той отваряше и затваряше гигантската хирургическа ножица, чиито резци описваха огромни дъги зад стъклата.

– И ако въпреки всичко се появи?...

Нестор безпомощно разпери ръце.

– А ако нашият зигзагообразен път от Виланк до Лета е бил не само в пространството, а и във времето? – попита Мажан.

– Възможно е.

– И нещо повече – аптекарят бе открил нова логическа връзка и вкопчен в нея, се стареше да се добере до истината. – А ако времето на Лета и времето на Виланк текат в различни измерения?

– Трябва да се провери! – рече Нестор.

– На всяка цена... Но чуй продължението. Да предположим, че сега на Лета е още времето, когато Зенон Джабез не е отлетял за Виланк. А това означава, че не е извършил самоубийство.

– Линда Ло също смяташе, че в Капелата не е станало самоубийство – забеляза Нестор.

– Линда греша – каза Нерсес Мажан. – Сега ще се опитам да ти обясня как е станало... Лета се намира в потока на времето, изоставаш от потока на времето на Виланк и на другите планети. Може би тъкмо по тази причина Лета се е откъснала от съседите си.

– Ти ми говореше за Зенон Джабез – напомни му Нерсес.

– Да. Зенон Джабез все още не е отпътувал от Виланк. Вероятно е близо или пък в по-далечно бъдеще той ще замине. Това зависи от степента на различие във времената. На Виланк той ще се запознае с Оскар. Те ще станат партньори. Джабез ще срещне Урсула и завинаги ще забрави и Лета, и Мадлен. Ще минат години. И в един злокобен ден той ще се самоубие в Капелата.

– Защо?

– Не зная.

– Но това е важен въпрос.

– Важен е, но чуй по-нататък... Във Виланк ще започне разследване. Линда Ло ще отправи запитване до кметството на Сонт. Но имай предвид, че поради разликата във времената въпросът ще стигне в Сонт, по-скоро е стигнал в Сонт тогава, когато Зенон Джабез все още не е възнамерявал да отпътува от Лета.

– Ясно.

– Тоест за Зенон Джабез ние всъщност сме хора, дошли от неговото бъдеще. И всички недоразумения и нелепости идват именно оттук. Има и такива случаи. Спомни си как пътешествениците са откривали нови светове. Справочникът на Лоуел е пълен с подобни факти.

– Да. И въпреки тези обяснения все още много въпроси остават недоизяснени. – Нестор се отдръпна от витрината и със задоволство я огледа.

– Кой?

– Например този, че Зенон Джабез се представя за твой стар познат. Защо в твое присъствие си спомни за виланкските си срещи, преди да е заминал за Виланк, нещо, което за него ще се случи в бъдеще и което за нас вече е минало? А главният въпрос, на който ти не можеш да отговориш, е: защо Зенон Джабез се самоуби?... Хората не посягат на себе си току-така, от нямане какво да правят.

– Не се задълбавай толкова, Нестор. Ами ако Джабез вече се готви да заминава за Виланк?... Той вероятно знае за разликата във времената и затова се преструва.

– Защо?

– Навярно има причини.

– А защо Бааб Каспар за разлика от Джабез се преструва на непознат? Пак, ще кажеш, има причини... Но това не е отговор. С разликата в потока на времената можеш да обясниш много малко неща. Според мен ти избърза, като предаде писмото на Бианка. Повече от странно е, че бащата изпраща писма до децата си, въпреки че след час той ще се срещне с тях. Едва ли ще можеш да обясниш и това с разликата във времената на Лета и на Виланк?

„Моля, простете, ако не ви позная... Не се сърдете и не се опитвайте да ми припомняте, че сме се срещали в приемната на града. Иначе ще си докарате неприятности...“ – Мажан си спомни своя първи разговор с Бааб Каспар.

– Ти си прав, Нестор.

– От Бианка можеш да научиш какво е съдържанието на писмото – предложи Нестор.

– Ако имам възможност да я срещна пак.

– Аз ще ти помогна – обеща Нестор. – И ти още днес ще се срещнеш с момичето... в двора на църквата. Удобно ли е? Там никой няма да пречи на разговора ви.

– Провери и за възможната разлика във времената – помоли Мажан.

И разбирайки, че отново се замесва в история, която не се отнася до него, и че тази намеса не му предвещава нищо добро, Нерсес се помъчи да си представи, че се намира в кабината на звездолета, отлитащ за Роджър.

Градът с нежелание се предаваше в обятията на настъпващата нощ. Небето бе мрачно, облачно и обещаваше след полунощ да излее над града проливен дъжд.

На тъмния небосвод огромната църква изглеждаше величествена. А дърветата и храстите в парка тъй старателно поглъщаха здрачината, че Нерсес Мажан едва не се заблуди в тъмните алеи. После, когато вдясно на фасадата и на покрива на търговската къща изведнъж се появи ярката рисунка на прозрачен женски пеньоар, който после отстъпи място на огромните букви Д Ж А Б Е З, аптекарят закричи по-уверено, защото мракът постепенно се стопяваше в блясъка на оранжевите и зелените светлини на рекламата.

– Меластър ние пак се срещнахме.

– Добър вечер, Бианка.

Момичето ловко вплете пръсти в пръстите на Мажан и той почувствува необикновената топлина, която излъчваше ръката ѝ. Нерсес Мажан се смути, защото не намери у себе си подобни чувства, за да ѝ отговори. И наистина, нужно ли бе да срещне това момиче на тази изолирана планета, толкова далече от Виланк, за да осъзнае изведнъж, че е запазил цялата си нежност и топлина за една-единствена жена. И в същия миг странна, безгранична тъга обхвана Нерсес Мажан. Видя се край брега на разбушувано море, където сред разноцветните водни пръски тъжно се усмихваше съдържателката на „Клуба на жителите кореняци.“.

– Да седнем, Бианка – след продължително мълчание предложи Мажан.

– Да седнем. – Бианка го поведе към каменната пейка, без да изпуска ръката му.

– Искан да се срещна с тебе.

– И аз, Нерсес.

– Да, разбирам – рече аптекарят.

– Какво разбираш?

– Разбирам, че си искала да се срещнеш с мен... Днес трябваше да замина оттук.

– Зная.

– Ти всичко знаеш, Бианка.

– Всичко ли? – момичето се изсмя сподадено. – Възможно ли е това?

– А възможно ли е хората да се смеят само на улицата?

– Не – отвърна Бианка.

– Виждаш ли?... А защо е тъй? – Мажан се опита да освободи ръката си, но момичето още по-здраво стисна пръстите му. – Възможно ли е, когато Зенон Джабез...

– Ти видя ли го?

– Да – аптекарят се ядоса, защото момичето непрестанно го прекъсваше.

– Къде?

– В аптеката – загубил търпение, отвърна Мажан.

– Позна ли го?

– Да.

– Как? – момичето още по-силно се притисна към Нерсес и се вгледа в него с полудетско, полуженско любопитство.

„Винаги ще си остана дилетант – помисли Мажан. – От мен никога няма да излезе следовател. Въпросите ми ги задават онези, чиито отговори очаквам аз.“

Тази мисъл го огорчи.

„Следовател... Но ти си само аптекар. Кой ти е казал, че трябва да станеш следовател?“

– Как го позна, Нерсес? – повтори Бианка.

Какво да се прави? Такава е човешката природа. Като презират житейския опит на бащите и дедите си, хората се изправят пред необходимостта да направят собствени изводи, да придобият собствен опит. Всичко това не се осъществява лесно, а ако се осъществи, е съпътствувано от малки и големи трагедии.

– Той не изглеждаше променен – отговори Мажан.

Момичето мълчаливо галеше пръстите му.

– Бианка, не мислиш ли, че във вашия град стават много странни неща?

– В нашия град всичко е твърде обикновено.

– Дори и когато хората се смеят само в кабините?

– Навън не е прилично да се смееш, просто не е позволено, Нерсес.

– Какво беше писал баща ти в писмото? – попита най-сетне аптекарят и мислено се укори за нетърпеливостта си.

Момичето пусна ръката му.

– Ако е тайна, можеш и да не ми отговаряш – побърза да добави Нерсес. – Исках само да отбележа, че и историята с това писмо е необикновена. Срегнах баща ти в приемната на града. Той влезе в Сонт много преди мене. Каж ми, не е ли странно, че именно той ме помоли да предам писмото на тебе или на Кушар, след като му предстоеше да се срещне с вас? И това ли се смята за нещо обикновено?... Той отдавна ли бе отпътувал от града?

Бианка не отговори.

– Обиди ли ми се?

– Не.

– Тогава защо не ми отговаряш?

– Кой си ти, Нерсес?

Аптекарят се смути.

– Аз ли?... Аптекаря съм... Нерсес Мажан. Или може би и ти вече не ме познаваш? – И след кратко колебание добави: – Както и твоят баща...

– Кой?

- Бааб Каспар.
- Той не те ли позна?
- Вече имам впечатление, че в Сонт е много трудно хората да се познават помежду си.
- Да – промълви Бианка.
- Защо?
- Мама казва, че човешката външност е измамна.
- Това е стара истина – усмихна се Нерсес в тъмнината. – А писмото наистина ли бе важно?... Защо мълчиш?
- Аз ти кимнах – отвърна Бианка.
- Не забелязах. Тъмно е – и аптекарят въздъхна дълбоко. – Значи ми кимна. Ясно. Писмото е било важно. Така си и мислех. Той беше уверен. Според тебе и това ли е нещо обикновено? А може би външността ми е измамна?
- Вероятно е нещо обикновено, Нерсес.
- Добре – съгласи се аптекарят. – А какво толкова важно имаше в това писмо?
- Бианка не отговори.
- Жалко – рече Нерсес Мажан и се изправи. – Бях убеден, че ще разсееш съмненията ми.
- Отиваш ли си, Нерсес?
- Да вървим. Късно е вече.
- Татко казва в писмото...
- Какво?
- Защо стана? Искам да седиш до мене.
- Аптекарят седна.
- Е?
- Пише, че много му е домъчняло за нас...
- После?
- Че възнамерява да опита още веднъж.
- Какво ще опитва?
- Не зная. А ако не успее, не му остава нищо друго, освен...
- Освен какво?...
- Да върви по дяволите.
- А!...
- Нерсес, какво означава „да върви по дяволите“.
- Означава... Впрочем това не е важно. А защо иска да върви по дяволите?
- Защото навремето е сгрешил и сега се разкайва: „Само аз съм

виновен.“ Така пише в писмото. И моли да не казвам на никого за това писмо. Дори и на него.

– Как така?!... При вас и това ли се смята в реда на нещата?

– „Не казвайте нищо. Не ме питайте за нищо. Каквото беше необходимо, казах го в писмото си“ – повтори Бианка, имитирайки гласа на Бааб Каспар. – Татко предупреждаваше Кушар да не повтаря същата грешка.

– Каква грешка?

– Не зная. Вероятно Кушар е знаел. Жалко, че и той излезе от строя. Иначе би ни обяснил много неща.

Нерсес Мажан разбра, че повече нищо няма да научи.

– Баща ти отдавна ли отпътува от града? – попита той за последен път.

– Не.

– А кога?

– Татко не е заминавал никъде.

– И какво излиза тогава?! – възкликна аптекарят.

– Не зная, Нерсес – и момичето отпусна глава на гърдите му. – Нека останем тук, не искам да си ходя...

– Бианка!

Гласът му прозвуча строго и момичето вдигна глава.

– Ти си чудесно момиче, Бианка. Не съм искал да те обидя.

– Нерсес... Не ме изоставяй! Страхувам се. Всички казват, че при нас всичко е обикновено. Но това не е вярно... Страхувам се, Нерсес...

Аптекарят почувствува странна празнота в гърдите си.

– Исках да се срещна с тебе, Нерсес... Много исках.

– За да ми разкажеш всичко това?

– Не.

– Защо?

– Защото тези неща не са толкова важни.

– А кое е важно?

– Това, че аз съм на двайсет и две години, Нерсес.

Нерсес Мажан въздъхна: „Какво мога да дам на твоите двадесет и две години? – помисли си той. – Нищо. Нищо освен – съчувствие. Не искам да бъда на твоите двадесет и две години, Бианка...“

– Да вървим! – Нерсес Мажан се изправи. – На едно двадесет и две годишно момиче не приляга да седи в тъмните градинки с мъж, който е вече стар.

– Ти си млад, Нерсес!

– Така ти се струва – уморено въздъхна Нерсес Мажан. – Аз най-добре зная колко години съм живял. Да вървим, Бианка!...

– Много се забави – каза Нестор. – Дъждът ли те застигна?

– Както виждаш – отвърна Нерсес Мажан. – Тук и дъждът е гаден. Струва ти се, че се лее върху тебе не само отгоре, но и от всички страни.

– Проверих.

– Така ли?

– Между времената на Лета и Виланк няма никаква разлика.

Нерсес Мажан подсуши косата, лицето и брадата си и започна да сваля мокрите си дрехи.

– За Зенон Джабез ние изобщо не сме пришълци от бъдещето.

– Така излиза.

– Научи ли нещо за писмото?

– Колко е студено тук, Нестор!

– Пъхай се в леглото. Сега ще ти приготвя грог.

– Научих за писмото, Нестор. Бааб Каспар, когото срещнах в приемната на града, е сгрешил нещо и се е забъркал в много неприятна история. Толкова неприятна, че не иска да я признае и пред себе си.

– Как така?

– Между другото Бааб Каспар от Сонт напоследък изобщо не е пътувал.

– Не разбирам.

– И аз... Пригответи грога. А дотогава ще се постарая да разбера в какво се състои работата.

Четвърта глава

Нерсес Мажан се събуди от непознат глас в съседната стая.

Той с удоволствие се протегна, усмихна се на синьото небе в прозореца без следа от унилите сиви облаци и отново затвори очи.

– Старчески навик – непознатият явно се опитваше да говори тихо, но не успяваше. – Естествено, нямам вас предвид.

– Да не би старците да не обичат да спят? – отбеляза Нестор.

Аптекарят се опита да не мисли за посетителя, който в този ранен час бе пристигнал в хотел „Жълт кикен“.

Искаше му се да удължи ония редки мигове, които човек далеч не винаги изживява при събуждането си. Мигове, когато светът и животът ти се струват като щедър, божествен дар, когато наистина не мислиш за

нищо или се стараяш да убедиш сам себе си, че не мислиш за нищо.

Но още не си успял да се насладиш на тези минути и изведнъж забелязваш, че мислите ти с бясна скорост започват да се сменят. Остава само със същата скорост да следиш техния ход.

– ... още е млад – чу се откъслечна фраза.

– Ваш син ли е?

– Нямам син.

Нерсес Мажан придърпа одеялото и се зави презглава, за да не преци на мислите му разговорът в съседната стая. И се видя в килията на затвора. „Урсула, опитай се да си спомниш... той някога имал ли е желание да отпътува завинаги?“ И отговорът на момичето: „Всеки път той се сбогуваше с мен, като казваше, че повече няма да се връща. Първия път му повярвах, че си отива завинаги... И това стана точно по времето, когато изведнъж осъзнах, че обичам Оскар... но Зенон бързо се върна. Едва сега си спомням колко беше тъжен... Няколко пъти в годината решавах да се върне в Лета. «Отивам си завинаги» – казваше той. Но аз вече знаех, че скоро пак ще се появи в Капелата. Саможив човек беше.“

– Може би ще ми предложите да седна?

– Заповядайте!

– Благодаря.

– Само ще ви моля да говорите шепнешком, меластьър.

Нерсес Мажан се сви под одеялото и в миг затворническата килия изведнъж се превърна в приемната на града, където се запозна с човека-маска.

С маската или с Бааб Каспар?

Какво каза той, преди да изчезне зад кафявата врата? „Ако успеете да влезете в града, отседнете в хотел «Жълт кикен». Ще го запомните, нали?“

Ако успеете да влезете в града.

Значи...

Аптекарят почувствува, че се задушава, и започна неспокойно да се върти.

... Мъжът с червената шапка. Настойчиви разпити.

А ако той, Нерсес Мажан, не беше аптекар?

И ако по една случайност кметът на града не бе запланувал да открие аптека в Сонт?

Сетне се появи Зенон Джабез? Всъщност какво е известно за него?

Това, че той няколко пъти се е завръщал на Лета. Не успял обаче (защо?) да влезе в Сонт. От приемната на града отлитал обратно за

Виланк. После отново се опитвал да проникне тук. Може би трябва да се свържат отделните брънки, за да се получи в логическа последователност общата верига на събитията. Няма как, трябва да се заловим за работа!

Отчаяна, трагична маска.

И този човек-маска искаше да влезе в града.

Казваше, че възнамерява да опита още веднъж. А ако не успее, не му остава нищо друго, освен... да отиде по дяволите.

А после.

„Татко не е заминавал никъде.“

Брънки от веригата...

Нерсес в просъница видя множество бащи и мъже, юноши и възрастни мъже, които бродеха из галактическите простори, спираха от време на време на някоя планета и често си спомняха за своята далечна Лета или за някогашната Сива пустиня, после се опитваха да се завърнат... у дома. Дом, в който вече не ги чакаха и където, кой знае защо, не ги пускаха да влязат.

И те отново започваха скиталческия си живот из далечните кътчета на Галактиката, бродеха с години и десетилетия, убивайки бавно времето си, и накрая, напълно отчаяни, свършваха със себе си в някоя луксозна или пък скромна стая в някакъв хотел... Сякаш отделните брънки на веригата се свързваха... Но ако се вгледаш внимателно, може да забележиш и малки прекъсвания, предизвикващи съмнения. Кои са бащите, дете не заминават никъде? Кои са мъжете, дете непрестанно са при жените си? Кои са те? Откъде са се появили? И защо те не умират, а от време на време излизат от строя и ги слагат в обикновени сандъци?

– Клиенти приемаме само в аптеката, меластрър.

– С ваше разрешение можем да си сменим ролите.

– Тоест?

– Вие можете да станете мой клиент – рече непознатият. – Да сте чували някога за Варвукс?

Мажан отметна одеялото и седна.

„Аз съм просто дъщеря на Варвукс.“

Той разтърка очи, разтърси глава, но Урсула упорито стоеше пред очите му – с доспкия знак, татуиран на полуголата ѝ гръд, с опечалени, умоляващи очи.

– Чувал съм – отвърна Нестор. – Мисля, че е планета.

Спокойният глас на стареца стресна Нерсес. И Урсула се стопи сред синевата на сонтското небе.

– Не. Такава планета не съществува – непознатият сякаш се усмихна. – Не съществува. Можете да проверите в справочника на Лоуел. Варвук вероятно е условно название. Но сега това не е важно. И тъй, пристигнал е агент от Варвук. Обикновено тези агенти избягват да се срещат лично с клиентите си. Следователно аз се явявам като техен представител или ако щете, като обикновен посредник.

Нерсес Мажан започна да се облича. Непознатият, който бе пристигнал рано сутринта в хотела и се представяше за обикновен посредник, го заинтригува.

Аптекарят се обу и се приближи до откритата врата.

Нестор вече бе сервирал закуската. Непознатият гост стоеше в ъгъла и внимателно разглеждаше сандъка, сложен на постаментата.

– Случайно ли е поставен тук? – попита той, сочейки сандъка.

– Не – отвърна Нестор.

– Той е за онези, дето излизат от строя – обясни Мажан, влизайки в стаята.

Гостът се обърна, погледна Нестор, сетне се извърна към аптекаря и покланяйки се леко, се представи.

– Агамемнон.

– Аа!...

– Дошъл съм с делово предложение, меластър. И съм уверен, че се срещаме точно навреме.

– Аз трябва да закуся – отвърна аптекарят. – Не искате ли да хапнете?

Нерсес Мажан седна и придърпа чинията. С нетърпение очакваше мига, в който отново щеше да се заговори за Варвук.

– Не намерихте ли да сложите на постаментата нещо по-подходящо? – полюбопитствува Агамемнон.

– Не.

– Купихте ли този сандък?

– Да.

– Защо?

– Не обичам да излизам от магазин без покупка.

– Значи сте били при майстора на ковчези?

– Познахте.

– Знаете ли кои излизат от строя?

– Вие, изглежда, обичате да задавате въпроси, меластър.

– Това ли е отговорът ви на моя въпрос?

– Разбира се, че не.

– Тогава?...

Нерсес Мажан изтри устните си със салфетка и без да поглежда събеседника си, каза:

– Като закусвам, не обичам да говоря. Но мога да ви слушам.

– А димът не ви ли пречи?

– Пушете, моля...

– Обикновено пуша ароматичен тютюн. – Агамемнон запали лулата си и придърпа стола близо до масата. – Желанието да се срещна с вас можеше да се породи у мен много по-рано или малко по-късно... Но и в единия, и в другия случай с вас ще стигнем до едно и също заключение – Агамемнон смукна от лулата и издиша гъсти облачета дим – ароматна завеса между двамата събеседници. – Човек по природа е неспокойно същество: не обича да стои прикован там, където не е необходим. И благодарение на това негово качество днес са населени всички планети от Галактиката, на които в една или друга степен има условия за живот и развитие. Уверен съм, че в близкото или пък в далечното бъдеще хората непременно ще напуснат своята стара Галактика и със същата последователност, настойчивост и енергия ще покорят съседните галактики и ще се заселят там. Съгласен ли сте, че човекът е устроен много странно, меластьр?

– Интересно, за какво са ви тези предсказания?

Агамемнон се усмихна.

– Не преследвам никаква цел – рече той. – Старая се да ви припомня, че това древно човешко качество не е чуждо и на вас.

– Може би ще пийнете кафе? – предложи Нерсес.

– Ние сме неспокойни души. И ако някой се опита да ви убеди в обратното, не му вярвайте. Просто у някои това безпокойство се проявява в по-голяма степен, у други – в по-малка.

– Вероятно.

– Доколкото ми е известно, вие възнамерявате да заминете за Роджър?

– Ще доставям лекарства оттам – побърза да уточни Мажан.

– Точно така – Агамемнон с удоволствие смукна от лулата. – Всеки измисля някаква причина, за да оправдае или по-скоро да придаде смисъл на унаследения от прадедите инстинкт за безпокойство. Но вие вече сте се убедили колко е трудно да се постигне това. Искам да кажа, че Лета не се разделя лесно с рожбите си, макар вие да не се смятате за дете на Лета.

– Сонт е прекрасен град, меластьр – плахо възрази Мажан.

– Вероятно – вметна Агамемнон. – Но най-хубавите места са там, където нас ни няма. Така ли е? Между другото надявам се, че няма да разкажете на случайни хора за този разговор.

– А на неслучайни?

– Също.

– Ясно – Нерсес бавно допи кафето си.

Присвил очи, Агамемнон гледаше аптекаря и сякаш бе доволен, че Мажан добросъвестно се опитва да разбере какво се иска от него и какво крие разговорът им.

– И тъй, какво предлагате? – най-сетне попита Нерсес Мажан.

– Нищо.

Аптекарят остави чашката и се изправи.

– Имам работа – рече той. – Беше ми приятно, че се запознахме и разговаряхме.

Агамемнон не очакваше такъв рязък обрат.

– Ние още не сме приключили разговора си – отбеляза той.

– Съжалявам, но аз съм безкрайно зает. – Аптекарят се запъти към спалнята си. – Освен това безсмислените разговори не ме интересуват, меластьър.

– Аз имам делово предложение – видя се принуден да отстъпи Агамемнон.

– Така ли?

– Ако някога поискате да напуснете Лета... – Агамемнон подаде на аптекаря визитната си картичка, – обърнете се към мен. Тук са написани номерът на видеофона ми и адресът ми.

Нерсес Мажан демонстративно равнодушно взе картичката и я сложи в джоба си.

– Довиждане, меластьър Агамемнон.

– Вие не искате да обърнете внимание на предложението ми – развълнува се гостът. – Уверявам ви, че това е единственият начин... За заплащането ще се споразумеем...

– Меластьър, напразно си мислите, че в близко бъдеще възнамерявам да отпътувам. – Нерсес Мажан се спря за миг на прага, млъкна, обърна се, разпери ръце и продължи. – Вчера ми заявиха, че би трябвало да съм загрижен за работата в аптеката. А ако не се лъжа, през цялото това време единственият клиент сте били вие. Жалко, че нямате късмет да получите подаръка от кметството. Както и да е, в близко бъдеще аз едва ли ще пожелаая да напусна Лета.

Като излизаше от стаята, аптекарят чу след себе си тревожния глас

на Агамемнон.

– Почакайте, мелаcтър!

– Жалко, аз съм твърде зает!

– Да, мелаcтър... Вие сте и самоуверен, много самоуверен. Това не е за препоръчване. Аз съм делови човек. И в случая се явявам като посредник на варвукския агент.

– Ако не сте и самият агент.

– Правилно предположихте, мелаcтър. Ще кажа и нещо повече. Тук вие вече имате познати и доколкото зная, вашите познати също са мои клиенти. Те отдавна са тръгнали на далечни пътешествия. Впрочем и те, доколкото ми е известно, навремето са правили същите категорични изявления като вас.

Нерсес Мажан разбираше, че трябва да се върне в гостната, да седне срещу Агамемнон и откровено да поговори с него за онова, за което бе дошъл чак в това усамотено кътче на Галактиката. Ала само сви рамене и рече внимателно:

– Мелаcтър, вие ми оставихте адреса си... Ако случайно вашите предсказания се сбъднат, то ние несъмнено ще имаме възможността отново да се срещнем.

– Вие сте и недоверчив, мелаcтър Мажан.

– Благодаря.

– Или може би сте талантлив актьор?

– Много сте любезен, мелаcтър Агамемнон. Агамемнон въздъхна тежко, разочаровано, бавно се изправи и без да се сбогува, излезе.

– Нестор? – Мажан замислено поглади брадата си. – Ти отгатна ли какво иска да каже той?

– Мисля, че каза, че твоите познати отдавна са тръгнали на далечни пътешествия.

– Аз още утре... или не, още тази вечер ще се срещна с него.

– А ако всичко е игра... Може би е по-добре да не бързаме?

– Ако е игра, да свършва по-скоро – рече решително Нерсес. – Вече съм безкрайно изморен и отегчен. Той отново пристъпи към витрината и погледна навън, към улицата.

На отсрещния тротоар край остъклената кабина все още чакаха няколко души. Нерсес остана доволен, защото „опашката“ се бе стопила. След малко той спокойно можеше да се затвори в кабината, да пусне дребна монета и да чуе от зеленото око някаква остроумна история или шега, която да поразеее тягостното му настроение. Мажан седна на дивана и равнодушно погледна към шкафа, където бяха наредени стъкленни

съдове, малки и големи колби и спруветки, лъскави инструменти. Аптекарят не искаше да се примири с мисълта, че този салон може да се превърне в неговото последно работно място.

... Преди много години, в Капутан, когато той все още беше верен съратник на Маджо Дребосъка, веднъж през нощта попадна в плен. Най-ужасното бе, че го заловиха не момчетата на мургавия Ноел, а Верона с момичетата си. Как се случи това? Може би момичетата искаха да напомнят за себе си или просто желяха да покажат на момчетата, че трябва да се съобразяват с тях? Те го затвориха в студено и тъмно мазе. Това бе нечувано... И Нерсес, преглъщайки мъжествено сълзите от обидата, се стареше да обясни на амазонките, че затварянето на пленника в тъмно и тясно мазе е против всички правила... Но напразно! Момичетата си имаха свое мнение по въпроса. Колко минути, колко часа остана затворен в това тъмно мазе? Тогава му се струваше, че никога няма да се измъкне оттук. Зад вратата стъпките затихнаха и животът сякаш се превърна в тъма и мълчание. Нерсес беше сигурен, че момичетата ще забравят пленника, че положението му става още по-отчайващо, защото никога нямаше да моли, нито пък да вика за помощ.

... Сега принудителното очакване в голямото и светло помещение му напомняше някогашните часове на отчаяние, преживени в мазето.

Аптекарят се изправи, започна неспокойно да се разхожда из салона и макар около кабината на отсрещния тротоар вече да нямаше никой, той не се втурна навън да търси смях, а предпочете да влезе в съседната стая и да седне пред видеофона.

Колеманието му трая секунди. В следващия миг Нерсес вече беше уверен, че няма сила, която да го накара да се откаже от намерението си да открие Агамемнон и колкото се може по-скоро да се измъкне от тъмното влажно мазе.

Той извади от джоба си визитната картичка, набра сложна комбинация от цифри и зачака лицето на Агамемнон да се появи на матовия екран.

– Здравей, Нерсес! – чу се познат женски глас.

По екрана изплуваха тъмни и светли петна.

– Защо мълчиш, Нерсес?

Светлите и тъмните петна се свързаха в образ и на екрана се появи лицето на Ева, Николет или Мариам. Нерсес Мажан трескаво се опита да намери някаква логическа връзка между Агамемнон, Николет и Гретен, но миговете течаха ужасно бързо и нямаше време за мислене. „Колко съм наивен!“ – мина му през ума, ала за всеки случай той се усмихна.

- Здравей, Зенобия!
 – Добре, нека бъде Зенобия – съгласи се момичето, чието лице бе полузакрито от спуснатите коси.
 – Аз съм готов, Зенобия – рече Мажан.
 – Значи ще се срещнем утре... В същото кафене. По обяд.
 – Ще бъде късно – възкликна аптекарят. Момичето не отговори.
 – Ще бъде късно – отчаяно повтори Мажан.
 – Не е възможно по-рано.
 – А ако...
 – Добре, уговорихме се – преди обяд – рече Николет или Ева. – До-виждане, Нерсес.

Върху матовия екран тъмните и светлите петна се смесиха и след миг изчезнаха. Нерсес Мажан сложи визитната картичка в джоба си. Сега вече е със спокойна съвест можеше да се вмъкне в остъклената кабина.

Той излезе от аптеката, пресече улицата и премина на другия тротоар. И в миг се закова на място. Спомни си нещо много важно... Но какво?... И не само важно, но и тревожно. Той машинално бръкна в джоба си и пръстите му напипаха две визитни картички. Странно! Агамемнон му даде само една картичка. Аптекарят се озърна. Край него минаваха хора, които вече не му обръщаха никакво внимание, защото аптекарят бе престанал да бъде сензация за града.

Като се върна в аптеката и се почувствува в пълна безопасност, Нерсес извади от джоба си визитните картички. Това бяха две напълно еднакви по размери, правоъгълни жълтеникави картончета, които се различаваха само по сините цифри и адресите в десния ъгъл.

Мажан въздъхна облекчено, защото разбра, че предположението за някаква връзка между Агамемнон и Зенобия или Ева е погрешно. Но как и кога е попаднала в джоба му визитната картичка на Ева, Астарат или Николет? И като не намери друго, по-приемливо обяснение, помисли: „Чисто и просто тя я е пуснала в джоба ми.“ И се зарадва от разрешението.

Смътното безпокойство, което го беше обзело на излизане от аптеката, постепенно изчезваше. Ала в замяна той чувствуваше, че е попаднал отново в тъмното влажно мазе.

Нерсес пак влезе в кабинета си. Набра номера на видеофона, а после си спомни, че обеща на момичето да се срещнат утре преди обяд. Необходимо ли беше тази среща?

Тъмните и светлите петна по матовия екран отново заиграха и се сляха в широко усмихващи се устни с голяма лула между тях.

- Не очаквахте, нали?
- Очаквах, но не мислех, че толкова бързо ще надвиете упорството си – рече Агамемнон.
- А и сега...
- Сега вече съм уверен в моето второ предположение.
- Не ви разбирам.
- Вие сте талантлив актьор.
- Благодаря... Мога ли да подпиша договора? – попита Нерсес.
- Бързате ли?
- Това не е делови въпрос.
- Прав сте. – Гъстите кълба дим замъглиха матовия екран. – Съгласието си можете да дадете още сега, устно. Интересуват ли ви подробностите?
- Какви?
- Например цената.
- За мен тя е без значение – отвърна Мажан.
- Или, да речем, условията за пътуването?...
- Интересува ме само едно – колкото може по-скоро да се уреди заминаването ни.
- Ясно. Колко души сте?
- Аз и Нестор.
- За последствията.
- Отговарям аз.
- Не се ли интересувате какви ще бъдат последствията? – запита Агамемнон.
- Дотолкова, доколкото могат да причинят вреда някому, като изключим мен и Нестор.
- Никому.
- Тоест?
- Най-вероятно е вие и Нестор да си имате неприятности.
- И никой друг?
- Никой.
- Тогава...
- Тогава да пристъпим към работа. Продиктувайте вашето предложение и аз ще го запиша на магнетофон. Повтаряйте след мен.
- Нерсес Мажан повтори всичко онова, което чу по диктофона. После тържественият, монотонен глас на Агамемнон затихна.
- И какво още? – попита Мажан.
- Вие можете да заминете веднага, още с първия звездолет –

отвърна Агамемнон.

– Мога ли да бъда сигурен?

– Варвукс не причинява на клиентите си никакви неприятности.

Напротив, целта на Варвукс е да създава удоволствия.

– Довиждане, меластвър Агамемнон.

– Сбогом, меластвър Мажан.

– Какво? – не чу аптекарят.

– Сбогом – повтори Агамемнон. – Защото ние едва ли ще имаме възможност да се срещнем пак.

И тъмните и светли петна по екрана изчезнаха. Изчезнаха и разтегнатите в усмивка устни, и лулата.

– Меластвър – прошепна гласът.

Нерсес Мажан се усмихна.

– Дълго ли ще седите така?

– Не – отвърна Нерсес Мажан. – Не ме ли помните? Веднъж сме се срещали и вие ме взехте за малко момче.

Котешкото око започна да мига бързо и тревожно.

– Обещах ви, че пак ще дойда да чуя някоя от вашите смешни истории. – Аптекарят замълча и се намести по-удобно на стола. – Ако не капризничите, ще поговорим като миналия път. Защо мълчите? Аз например искам да зная защо продавате смях и защо хората никога не се смеят навън? Или по-скоро ми кажете кой сте вие?... Умна машина?... Или глупав човек? Не смятате ли, че това са наистина интересни въпроси?

– Меластвър, пуснете монета, за да ви разкажа нещо много смешно – отвърна гласът.

– Зная. Миналия път ми обяснихте. И днес съм решил да чуя най-скъпата история.

– Най-скъпата ли?... Не е нужно, меластвър – посъветва го гласът.

Той понечи да каже още нещо, но аптекарят пусна едра монета в процепа. Зеленото око не искаше да се затвори. То упорито премигваше, после лениво забави темпото и накрая угасна.

– Прислужникът на кмета влязъл в спор с едного – подхвана гласът. – И когато спорът стигнал до бой, оня успял да ухапе прислужника за носа. Бедният човечец го заловили и го отвели на разпит. „Не съм ухапал носа му“ – казал арестуваният. „А според тебе кой го е ухапал?“ – попитал кметът. „Сам се е ухапал“ – невъзмутимо отвърнал арестуваният. „Как може човек сам да ухапе носа си?“ – ядосал се кметът.

Арестуваният свил рамене и отвърнал: „Ех, меластьр... щом е прислужник на кмета, той може да прави каквото си поиска.“

В кабината се възцари мълчание.

– Меластьр – рече пак гласът. – Предупреждавах ви, че не си струва да чуете най-скъпата история.

– Защо?

– Вие не се смяхте.

– Да, защото тази история, вместо да е смешна, беше много тъжна.

– Меластьр, не винаги най-скъпото е и най-смешно. Обикновено е обратното.

– Тъжна история – повтори Нерсес Мажан. – Тъжно е, когато прислужникът на кмета може да върши всичко, каквото си поиска.

– Изводите ги правете за себе си – посъветва го гласът. – Ако след всяка история хората, вместо да се смеят, се заловят да правят гласно своите заключения, бъдете сигурен, че на Лета още същия ден ще изчезнат всички кабинни на смеха.

– А когато изводите се правят наум?

– Наум?... Ваша воля! Но на глас – никога. Меластьр, вече за втори път ме карате да разговарям. Това не влиза в задълженията ми.

– Извинете... Аз сега си тръгвам – и Нерсес стана. – И вече никога няма да ви задължавам да разговаряте с мен.

– Защо? – котешкото око неспокойно замига и това любопитство се стори странно на Нерсес.

– Защото се готвя да заминавам.

– Завинаги ли?

– Може би.

– Значи ще се появи още една сянка – промълви гласът.

– Какво?... Каква сянка?

Гласът мълчеше.

Нерсес Мажан търпеливо почака, но напразно. Гласът, който разказваше смешни истории, мълчеше. Вероятно защото беше казал повече, отколкото бе необходимо.

– Останете със здраве – рече Мажан. – Доволен съм от днешния ви разказ. Нямате представа колко интересен беше той. Никога няма да ви забравя.

– А на мен ще ми е мъчно за нашите разговори – каза боязливо гласът.

Нерсес Мажан се смути от неочакваното признание, но разбра, че това бяха последните думи. Той излезе от кабината и затвори

внимателно вратата.

Застанал на бордюра, Нерсес се огледа.

Всичко бе обикновено: и улицата, и триетажните къщи с разнообразни причудливи орнаменти, и тротоарът с изтрития от безброй нозе плочник, дори и хората.

Ако Агамемнон изпълни обещанието си, то много скоро всичко това ще се превърне в един обикновен спомен, който ще се появява в паметта му само когато пожелае да разкаже в семеен кръг за своя единствен опит да разследва убийство.

А у него ще остане една необикновена тъга. Усещане, подобно на онова, което изпитва човек, когато мисли за неизбежното, закономерно редуване на живота и смъртта, на началото и края.

„Кой си ти?... Умна машина или глупав човек?“

„Кой си ти, дете не поиска да отговориш на моя въпрос и обеща да тъгуваш за нашия разговор?“

И още колко десетки, а може би и стотици години ще продаваш своя смях на нещастните хора?

... В остъклената кабина в края на улицата се кикотеше малчуган на десет-дванадесет години. Нерсес забави крачка.

Момчето кривеше лицето си, удряше с юмруци коленете си, а от очите му се стичаха сълзи. От смях за малко щеше да падне от стола... То се наслаждаваше на това, което бе успяло да получи срещу дребна монета. После момчето излезе от кабината, омаломощено от смях. Като видя сериозното му лице, по което не бе останала и следа от предишната веселост, аптекарят припряно се отдръпна и без да се оглежда, побърза за хотела. Бързаше и размисляше върху думите, изречени от котешкото око:

„Ще ми е мъчно и ще тъгувам.“

Кога и как се е появило чувството на тъга у човека? Щом любовта умре, всичко свършва, угасне ли ненавистта, тя се забравя, надмогнеш ли скръбта, тя утихва, а тъгата, напротив, пуска дълбоки корени.

Нестор разказваше как на далечната Земя в ония далечни времена, когато малката планета се търкаляла из огромната Галактика, земните хора с мъка гледали небосвода, неговите елмазени звезди и тъгували.

Дали жителите на планетата Сонт, свикнали да си купуват смях, са тъгували поне веднъж по звездите?

... Както обикновено фойето на „Жълт кикен“ бе празно. Така е на тази планета. Живей за себе си и толкова! Кметството отделя средства

за хотела и той продължава да съществува, въпреки че никой не се нуждае от него. И само хотелът ли е ненужен? Ами аптеката?... Ами църквата?... Любопитно е колко такива заведения има в Сонт? Заведения напълно безполезни, но въпреки това грижливо поддържани.

– Нестор – извика Мажан, влизайки в гостната, – утре сутринта имам среща.

– Да – отвърна Нестор от спалнята. Той вероятно приготвяше леглото. – Виж там да не се смутиш, дръж се на висота... – и без да довърши мисълта си, Нестор се разся.

– А защо смяташ, че ще се смутя и няма да бъда на необходимата висота? – пристъпвайки към вратата на спалнята, каза Нерсес. – Може би няма да имам време да отида в аптеката. Утре ме замествай... Тук по време на представление не обичат дори и един статист да отсъства от сцената.

– Меластър, аз ще ви заместя. – На Мажан му се стори, че чува собствения си глас.

– Обърни внимание, Нерсес – каза Нестор, като излизаше от спалнята.

– На какво?

– На него – и Нестор посочи с поглед ъгъла на гостната.

Аптекарят се обърна и видя една фигура, която спокойно стоеше в ъгъла. Непознатият бе точно негово копие.

– Кой е този? – смутено попита аптекарят.

– Има и още един – рече Нестор и извика: – Нестор!

В стаята влезе още един Нестор.

Аптекарят си спомни, че в такива случаи хората обикновено разтъркват очи. За да не повтаря това безсмислено движение, той пхна ръце в джобовете, сви с недоумение рамене и започна да оглежда ту Нестор, ту другия Нестор, който току-що бе влязъл в стаята.

Старецът се усмихна многозначително.

– Запознай се – каза той, – това е Нестор, а това е Нерсес Мажан. Впрочем официалностите са излишни. Къде се е чуло човек да се запознава със себе си, със своето копие?

– Какво означава всичко това?

– Означава, че, първо, Агамемнон не е хвърлил думите си на вятъра и, второ, – отлитаме с първия звездолет, Нерсес!

– Така ли?

– Не говоря на тебе – каза Нестор и се обърна към човека, който стоеше в ъгъла. – Дай документите, Нерсес!...

Човекът в ъгъла сви рамене, погали брадата си и се доближи.

– Нестор, това аз ли съм?

– Да.

Нерсес Мажан подаде на Нерсес Мажан, тоест на своя двойник, малък плик.

– От утре аз ще дежурия в аптеката вместо тебе – каза двойникът.

– Добре. Нестор...

– Да – отвърнаха едновременно и двамата.

– Необходим ми е истинският Нестор – рече Нерсес и погледна подозрително към застаналия до него старец.

– Кой от вас е истинският?

– Аз – каза този, който беше по-близо.

– Значи нашите двойници ще останат в аптеката, а ние ще си заминем?

– Да.

– А ако случайно ни объркат? Ако вземем, та останем ние?

– Не се безпокой – каза Нестор. – Докато сме тук, те никога няма да се появят вместо нас в аптеката и да предявяват правата си. Искаш ли да провериш? Питай своя двойник.

Нерсес Мажан повъртя плика в ръцете си и се обърна към своето копие.

– Кой си ти? – но не се реши да го назове по име.

– Твоят двойник.

Аптекарят въздъхна облекчено.

– Докато си тук – рече му вторият Нерсес, – аз ще бъда само твой двойник. Но щом отлетиш, веднага ставам *ТИ*. И ще живея така, както намеря за добре. Но обещавам редовно да ти изпращам заплатата.

– Благодаря.

– Моля.

– Не се стеснявай от мен.

– Не се безпокой. Аз се стеснявам дотолкова, доколкото човек може да се стеснява от себе си в някои моменти: А ние сме едно и също лице.

– Да, да – замислено отвърна Нерсес Мажан.

– Ти не се притеснявай, чувствавай се свободен – предложи двойникът.

– Ще опитам – отговори Мажан.

– В края на краищата става въпрос за ден-два.

– Да, разбира се.

– По-важното е да не ни виждат двамата, въпреки че всички пълнолетни мъже в града не са истинските, а са двойници. Но не е приятно, когато...

– Когато истината се изнася пред очите на всички – рече Нерсес Мажан.

– Точно това исках да кажа. Голата истина е приятна само когато човек е насаме със себе си или в краен случай, когато са двама... – Двойникът хитро се усмихна.

Нерсес Мажан с отвращение помисли, че тази хитра, многозначителна и почти сладна усмивка не е чужда, а е негова собствена.

– Между другото – продължи вторият Нерсес – за двойниците чувството на взаимност е чуждо, Те не усещат нито умора, нито глад. При тях не съществува въпросът на пола. Затова и нашето общество е лишено от всички човешки слабости. Ако се изразим по-точно, тук, на Лета, скоро ще създадем едно съвършено общество.

– Съмнявам се – сей рамене Нерсес Мажан. – Нестор, хайде преди полета да се поразходим малко!

– Добре – съгласиха се и двамата. Нерсес Мажан трескаво започна да глади брадата си и без да поглежда към никого, заяви:

– Имайте предвид, че аз непрекъснато се обръщам към истинския Нестор.

– Много добре, меластър – каза Нестор – двойникът. – Но доколкото ми е известно, разликата между Нестор и мен не е толкова голяма. И той до известна степен...

– Аз ви помолих да обърнете внимание на онова, което казах, без излишни обяснения. – Нерсес Мажан излезе в коридора.

Старецът изгледа двойниците от главата до петите и последва аптекаря.

– Ако всичко това бе спомен, бих се чувствал чудесно – рече Нерсес Мажан.

– Каква е тази твоя среща? – позаинтересува се старецът.

– Не зная... Така се случи, че отново ще се срещна с Ева, Астарат или Зенобия. Тя ме увери, че щом пожелае, мога да се превърна в Али Баба.

– Опитай!

– Знаеш ли, Нестор, аз все повече се убеждавам, че Зенон Джабез се е самоубил в Капелата.

– Навън започва да вали – рече Нестор, протягайки длани в мрака.

През целия ден той не напусна работното си място. През целия ден стрелката на везната потрепваше на циферблата. Нерсес Мажан отново беше в стихията си. Пълнеше с лекарствен прах малки цилиндърчета, запечатваше ги, подреждаше ги... После отново теглеше белите и небесносините съставки на лекарството, стриваше ги и ги смесваше с червени и розови бучки в порцелановите хаванчета, пак пълнеше цилиндърчетата и отново, и отново – безспир... Глухият шум, долитащ от улица „Син фазан“, за него бе сякаш дъх на непресекаващия, безкраен живот. Тревожеха го само жените, момичетата и юношите, струпани пред остъклените кабинички на отсрещния тротоар. Впрочем тревожеха го не хората, а самите кабинички, разположени на различни места в града, в които боязливо мигаха котешки очи и невидимият разказвач понякога шепнешком подхващаше подозрителен разговор с непознатите.

На Нерсес Мажан вече не му се искаше да мисли, че разнообразните таблетки не са необходими никому, не му се искаше да си спомня виланкската удобна аптека, на чийто втори етаж той можеше с наслаждение да се изтяга върху кикенските кожи, да пуши цигари „Сърце на скорпион“ и да се вслушва в монотонната гълчава на клиентите от долния салон.

Сега с удоволствие приготвяше лекарствата, като осъзнаваше колко е отговорна работата му. Никакви условности и измамни илюзии не бяха в състояние да го накарат да прояви недоброевност, макар той отлично да знаеше, че тези таблетки не са необходими никому. В момента Нерсес имаше напълно определена цел – да върши онова, което е нужно, за да не излезе преждевременно от строя.

Съвест?... Нима тя не е измамна илюзия на остарелия морал?

Инициатива?... Кому е нужна тя, щом разноцветните таблетки не се търсят никъде: нито на улица „Син фазан“, нито в Сонт, нито на Лета? И само един кръгъл глупак може да проявява инициатива, като започне да доказва, че извършената от него работа е ненужна. В края на краищата кметството веднага ще си намери друг аптекар, а на теб ще ти покаже вратата, без да се церемони много-много. А това вече е тъжно. Тъжно е, когато тази тъй мила и чудесна аптека продължава да съществува без тебе.

Не. Нерсес Мажан не е глупак и без да безпокои някого, без излишен шум, тихо и незабележимо ще отваря аптеката в един и същи час и старателно, с любов ще приготвя таблетките. А когато се наложи, посилно от всички ще тръби, че в Сонт е нужна аптека. Не е важно дали тук има болни или не.

... Когато вратата на аптеката се отвори, Нерсес Мажан неволно погледна часовника си. Денят неусетно бе минал. Той пресова последните таблетки и със съжаление избърса блюдата на везните.

– Меластър Мажан – повика го някакъв глас, когато той вече бе прибрал от масата порцелановите хаванчета. – Меластър аптекар – обади се повторно гласът, но този път шепнешком.

Мажан пак хвърли поглед към работната маса и излезе в салона.

– Попречих ли ви? – попита Зенон Джабез, ставайки от мястото си.

– Седнете, меластър – предложи аптекарят.

– Не ме очаквахте, нали?

– И да, и не! – отвърна Мажан, недоумявайки защо посетителят говори шепнешком.

– Дойдох, за да...

– За момент, меластър – прекъсна го Нерсес. – Да си измия ръцете.

– Моля, моля!

Когато Нерсес Мажан се върна в салона, Джабез вече бе преодолял смущението си.

– С какво мога да ви бъда полезен? – учтиво го запита Мажан.

– Минавах оттук и... реших да се отбия – Джабез избягваше да гледа аптекаря в лицето. – Бях забравил, че заедно сме ловили мишки в Капелата. Наистина бях забравил.

– Мишки ли? – попита Нерсес Мажан. – Меластър, трябва да си призная, че за първи път ви срещнах в Сонт в деня, когато посетихте аптеката ми. И никога не сме ловили мишки, нито пък съм имал случай да ги ловя сам.

– Може би бъркате нещо? – рече Зенон Джабез. – Срещали сме се във Виланк. Може и да не сме ловили мишки, но няколко пъти съм идвал в аптеката ви за лекарства.

– Изключено е, защото вие не сте били никога във Виланк, а името ви го научих едва когато се самоубихте – отвърна Мажан. – Дери не съм имал възможност да видя трупа ви.

– Никога не съм се самоубивал, меластър.

– Защото никога не сте били във Виланк. Самоубил се е Зенон Джабез.

– Аз съм Зенон Джабез.

– Да. Сега можете спокойно да твърдите това. Скоро такава възможност ще има и меластър кметът, защото по всяка вероятност ще се самоубие и Бааб Каспар, който също не можа да влезе в Сонт. Доколкото ми е известно той направи последен опит в тази насока и в случай на

неуспех се готвеше да отиде по дяволите.

– Меластър!

– А Нерсес Мажан ще излети с първия звездолет – продължи аптекарят. – Но днес той ще остане, защото има среща с Ева или Зенобия.

– Мъча се да ви разбера...

– Ще ви обясня. Аз трябваше да дойда в аптеката след заминаването на Нерсес Мажан. Но днес той има среща и аз се възползвах от случая, за да мога по-рано да встъпя в длъжността си и, както се казва, да вляза в руслото. Нали и вие изпитвахте същото чувство преди години, когато Зенон Джабез ви изписа от Варвукс, за да отлети самият той за Виланк?

– Искате да кажете...

– Че ние се разбираме взаимно. И аз съм готов с присъствието си тук да помогна за по-нататъшния прогрес на Сонт.

– Да, да – потвърди Зенон Джабез. – Вие сте прав.

Нерсес Мажан се приближи до витрината и спусна щорите. И салонът отново се превърна в набразден от светлосенки свят.

– И миналия път дойдохте по това време – каза той. – И аз... тоест той, Нерсес Мажан, наистина се изненада. Защото беше уверен, че вие... тоест Зенон Джабез, се е самоубил във Виланк. Работата е в това, че понякога Нерсес Мажан си въобразява, че е следовател. Интересно, нали?... Аптекарят – следовател. Въпреки това той ми е много симпатичен. Но не мога да разбера защо е толкова неспокоен по характер. Преди не беше такъв. Доколкото си спомням, характерът му се промени след вашето... тоест след самоубийството на Зенон Джабез. Кажете, моля ви се, какво може да направи един обикновен аптекаря в ролята на следовател. За него това не е ли едно непоносимо бреме? Времето на донкихотовците отдавна е отминало.

– Чие време?

– На донкихотовците... Не сте ли чували? Впрочем това няма никакво значение. Хубаво е, че хората започват да ги забравят... Меластър, с нетърпение очаквам мига, когато ще остана сам. Не, не ме разбирате погрешно. Седнете, моля ви. Имам предвид своята самота. Нерсес Мажан ме сковава.

Зенон Джабез поклати глава в знак на съчувствие.

– Да, разбирам. Но не се отчайвайте. И аз съм се чувствал унил. Такава е нашата природа. Между прочем вие сте щастлив, че той няма жена и деца. Иначе положението ви нямаше да е за завидане. Жените и децата много ни пречат. Извинете, не смятате ли да си обръснете

брадата?

– Вярно – рече Мажан, – още днес ще я обръсна.

– Защо бързате? Оставете я, докато си замине. – Зенон Джабез се изправи. – Добре си побъбрихме... Ще тръгвам. За съжаление жените така и не могат да свикнат с Варвукс. Опитваме се да им обясним, да ги убедим, но напразно. Впрочем имайте предвид, че по такива деликатни въпроси не е прието да се говори гласно. Всички ние – и мъже, и жени, сме достойни граждани на Сонт... Всичко е много добре. Всичко върви както трябва. Нашето спокойствие не пречи никому. И ние не пречим на никого да живее спокойно.

– Знаят ли за това жителите на другите планети?

– Може би не знаят.

– А ако някой им разкаже?

– Ние не пречим на никого. Скоро ще прекъснем връзките си и с Роджър. Онези, които заминаха, трябва да знаят, че тук никой не ги очаква, и затова те няма какво да правят при нас. Дори и този Бааб Каспар, когото аптекарят срещна в приемната на града... Представете ли си колко неудобно би се чувствал меластьър кметът, ако бяхме разрешили на другия да влезе в града? За последните десет години само аптекарят и неговият помощник са получили разрешение да влязат в Лета. Аз бях против откриването на аптеката. Знаех, че може да имаме неприятности. Но за щастие аптекарят реши да си замине много по-бързо, отколкото си мислех.

– Той дойде, за да разбере дали вие съществувате или не.

– И каква е разликата? Важното е, че функционирам! Така ли е, меластьър? Довиждане.

– Прав сте.

– Ние пак ще се срещнем.

– Несъмнено, меластьър.

Аптекарят, застанал на прага, дълго гледа подир Зенон Джабез. После заключи аптеката и отиде в хотел „Жълт кикен“, макар че нямаше желание да се среща с Нерсес Мажан.

Глава пета

– Отивай! – каза Ева и леко побутна Нерсес Мажан.

Аптекарят погледна огромните причудливи скали в нежносин цвят, които се издигаха от всички страни. Те сякаш бяха готови да погълнат в

синкавата си паст някоя друга сива планета.

– Отивай! – повтори Ева.

– Къде? – попита Нерсес Мажан, защото в дивия страшен свят на сините скали не се виждаха нито пътища, нито пътеки, нито някакъв живот.

– Ти искаше да намериш вратата и да влезеш във вълшебното царство – усмихна се момичето и му показа тясната камениста пътека на няколко крачки от тях, чезнеща в невидими дълбини.

– Искаш да кажеш, че това е вратата, така ли? – плахо попита аптекарят.

Момичето не отговори. То се покатери на огромна скала и се загледа в планините отсреща. Вятърът дръзко заигра с косата и роклята му. А Нерсес Мажан едва сега забеляза колко красива и женствена е девойката. Лудият порив на вятъра погали бедрата на момичето, изду роклята му, сякаш поиска да го отнесе от скалата към далечните хоризонти, но то притисна с ръце полите си и приятелски се усмихна на аптекаря.

– Сам ли трябва да си отида? – попита Мажан.

– Да.

– Но къде?

Вместо отговор девойката се разсмя.

– И защо сам?

– За да не се разсейваш и по-пълно да изживееш радостта от откритието си – рече момичето. – Отивай!

– Ще ме чакат ли?

– Ние ще се срещнем – девойката скочи от скалата, пристъпи към Мажан и като сложи ръце на раменете му, приятелски рече: – Помниш ли?... Ние всички искаме да бъдем Еви, Аз също. Тогава побързай, Али Баба! Ти все още не си закъснял и ще успееш.

– Наистина ли? – усъмни се Мажан.

– Виждаш ли колко много са въпросите, които чакат отговор? И ти ще получиш този отговор. Само не ме лъжи – помоли момичето. – Ти си моята победа. Аз успях да победя Варвукс. Но този път те закъсняха. А ти вече си тук.

– Уверена ли си, че Варвукс наистина е закъснял?

Момичето затвори очи и кимна.

– Уверена ли си, че ще стана баща на голямо семейство?

– Ще ти народя много деца – каза Ева – и ти наистина ще станеш баща на голямо семейство.

– Благодаря – смути се Нерсес Мажан. – Ти си великодушна... и

щедрa.

– Е, хайде, отивай! – рече момичето.

Нерсес Мажан отстъпи назад. Искаше да каже нещо важно, но не можеше да се сети какво точно беше то. А момичето пак притискаше с ръце роклята си и се береше с дръзкия порив на вятъра. То махна с ръка за сбогом. Мажан се обърна и заслиза по пътеката.

Слънцето се бе издигнало над дола и всичко наоколо – скалите, горите по склоновете, малките полянки и широката река жадно поглъщаха ласкавата топлина.

Синьото небе сякаш бе възседнало острите планински върхари и нежната синева струеше бавно надолу и проникваше в горите, поляните и във водите на реката.

Нерсес Мажан стоеше, затаил дъх, боейки се да не наруши хармонията в природата. Тази хармония, която обикновено наричаха тишина, не всъщност това бе химнът на Чичил, гдето се смесваха ромонът на реката, шепотът на пръкващите от земната гръд кълнове и на разпукващите се цветни пъпки, опияняващото жужене на насекомите. Колко ли време стоя така, заслушан в диханието на това пленително островче на природата?... Мажан едва ли би могъл да отговори – за него времето бе спряло още в мига, когато, слизайки по пътеката към дъното на дола, той изведнъж се озова тук, на гладкия камък, блискай от водите на реката.

„А после?“ – помисли си Нерсес Мажан и се помъчи да превъзмогне вцепенението си.

Високите зеленикави вълни се разбиваха в скалите, пръскаха бяла пяна и воден прах и оставяха след себе си влажна прохлада. Нерсес Мажан почувствува непреодолимо желание да се слее с природата, с този неспокоен свят.

Бавно се съблече, прибра дрехите си в един скачен процеп, далече от водните пръски, протегна ръце, изпъна се и сякаш пред него изчезна невидимата бариера и той се сля с вълшебната природна стихия, превърна се в частица от нея.

Аптекарят легна по гръб, затвори очи и се опита да не мисли за нищо. Но в същия миг отново изникна въпросът, останал без отговор: „А после?“

„Сезам, отвори се!“ – промърмори Нерсес, без да помръдне устни. Но, изглежда, той не беше станал истински Али Баба, щом нищо не се беше променило. Нерсес разпери ръце и заплува, борейки се с течението, ала много скоро разбра, че не може да го преодолее.

„Ето това е всичко“ – заключи той и заплува към брега, защото Чичил вече се готвеше да се скрие зад хоризонта, а той, Мажан, трябваше до свечеряване да стигне в хотел „Жълт кикен“, където го чакаха двама Несторовци и един Нерсес.

Като забеляза теменужената крайбрежна скала с червеникави жилки, той доплува до брега, спря, стъпи на дъното и разсичайки водата, тръгна по хлъзгавите камъни.

– Хей, здравей! – чу се нечий глас и Нерсес смутено се озърна. – Погледни насам – отново се чу същият глас.

Нерсес Мажан се обърна по посока на гласа и на няколко крачки сред гъстите крайбрежни храсти видя един мъж. Човекът приветливо го поздрави с ръка.

– Добър ден – отвърна Мажан и скачайки по камъните, отиде към скалата. – Аз сега ще се облека – засрамено каза той.

– Няма нужда, така е по-добре! – обади се мъжът.

– Как? – не разбра Мажан.

– Така, без дрехи е по-добре!

– Не мисля, че е по-добре – тръсна глава Мажан, отметна назад мокрите си коси и тръгна към цепнатината, където бяха дрехите му.

– Не се обличайте напразно – посъветва го мъжът и проправяйки си път през храстите, излезе напред.

И той беше гол.

– Защо – отново попита Мажан, гледайки мократа си брада, от която се сцеждаше вода.

– За да мога да ви позная – любезно му обясни мъжът.

– Мене и с дрехи ме познават. Аз съм Нерсес Мажан.

– Ясно ми е. Но това още нищо не означава.

– Аптекарят от Сонт.

– Прав сте, но и това все още нищо не означава. Тук могат да ви познаят само без дрехи.

– Да предположим – съгласи се Мажан. – И вие сте гол, но не мога да твърдя, че ви познавам. Така ли е?

– Не.

– Може би искате да кажете, че сме стари познати, а вероятно и приятели? – възрази нервно Мажан, защото голият мъж стоеше срещу него и не му позволяваше да се добере до дрехите си. – Може би и вие ще твърдите, че сме ловили мишки в мазетата на Капелата?

– Не виждате ли, че и аз съм човек?

– Какво друго можете да бъдете? Може би кикен?...

– Шегувате се... – усмихна се мъжът. – Но аз можех да бъда и... – той млькна смутен. – Вие чували ли сте за двойниците? – Мажан се опита да го заобиколи. – Не сте ли чували?

– Студено ми е.

– Ще свикнете... Ние вече свикнахме.

– Искате да кажете, че не сте сам?

– Разбира се. Да вървим.

– Но...

– Там – мъжът посочи платото, откъдето бе дошъл Мажан – наистина не ходят голи. За това има причини. А ние... ние не се нуждаем от дрехи. Така по-лесно се опознаваме взаимно. В противен случай откъде да знаеш дали под дрехите се крие човек или двойник? Виждам, че започвате да се съмнявате. А съмненията само могат да пречат на общественото развитие. Вие решихте да се окъпете тъкмо навреме, иначе сам трябваше да ви моля да се събличате. Това, че тук ходим без дрехи, винаги смущава новодошлите и по-специално жените, въпреки че и те добре знаят къде идват.

– И жени ли има тук?

– Да, жените са повече.

– И вие си мислите, че ще се покажа пред тях в този си вид? – възрази Мажан.

– Напразно усложнявате нещата – рече мъжът. – Жените няма да го сметнат за предизвикателство спрямо тях. Всичко е условно. Ако жителите на клисурата ви видят облечен, това ще бъде също толкова скандално, колкото ако тръгнете гол по улиците на Сонт или посетите гол семейството на кмета. Моля ви, не изоставайте, меластвър!

– Дълго ли ще вървим?

– Не.

– Казаха ми, че трябва да направя откритие.

– Да... Вие ще откриете хора. Аптекарят кимна. – Странно ли е?

– Кое?

– Че ще преоткривате хората за себе си?

– Вероятно.

– Ако пожелаете, ще ви обясня... Там горе, в Сонт и въобще на Лета, живеят заедно и истински хора, и двойници. Двойниците постепенно изместват хората и много скоро на Лета, ако не смятаме жителите на Клисурата, няма да остане нито един истински човек. Мнозина обвиняват Варвукс... Но според мен, когато става дума за израждането на едно цяло общество, не е нужно виновникът за това да се търси далече.

Хората сами са си виновни.

По тясното мостче над шумната река спътникът на Мажан го пропусна пред себе си. Мостчето бе дълго, безкрайно дълго и се люлееше. Прекосиха реката, без да проговорят. И когато стигнаха другия бряг, непознатият мъж продължи разговора:

– Агонията на Лета започна от момента, когато хората взеха да се грижат само за собствените си удоволствия и да живеят само за себе си.

– Ясно – рече Мажан.

– Нищо не ви е ясно. Някой някога е направил първата крачка.

– Кой? Как?

– Човекът, за да изживее пълно удоволствията, си намерил двойник, който трябвало да го замества както в семейството, така и в службата, и в обществените му задължения. А той, да речем, заминавал за Виланк... или за друга някоя планета, където можел да живее сам за себе си. Двойникът по принцип няма големи разходи за храна, за облекло, не чувствава нужда от жени... Напълно подходящ за случая. Освен това той изпраща спечелените пари на своя оригинал.

– Вие предполагате ли, или...

– Сега вече е ясно, че е станало точно тъй...

– Значи хората по своя воля са отстъпили мястото си на двойниците? – прекъсна го Нерсес.

– Точно така... И сега на цялата планета само тук-там можеш да намериш истински мъж.

– А жените?

– Те както винаги се оказаха по-трезви. Именно те създадоха тази община в Клисурата.

– Отдавна ли е започнало това отшелничество? Или може би бягство?

– Добре го казахте – бягство. В общината на Клисурата вече се ражда трето поколение.

– Тъжна история – отбеляза Нерсес Мажан.

– Тъжна ли? – спътникът му въздъхна. – Този катаклизъм никога не би настъпил, ако навремето не поощрявали създаването на двойници за лично удоволствие.

– Вероятно са били необходими?

– Ни най-малко. Вие не знаете и как са се развили нещата по-нататък. В началото двойниците заменяли само хората, които очаквали да получат от живота колкото се може повече радости и удоволствия, без да дават на обществото каквото и да било. Това дори било приятно за

ония, които стоели на върха на обществената пирамида или близо до него и смятали, че останалите, които са в основата на пирамидата, са създадени не да я поддържат здраво, а само за главоболие. А с двойниците нямало такива неприятности. Години, десетилетия наред те играели ролята на машини, изпълнявайки всичко онова, което било програмирано при създаването им. И затова двойниците никога не противоречали на хората. Те винаги били доволни и до дълбока старост старателно изпълнявали задълженията си. На пръв поглед като че ли всичко било наред – доволни били и двете страни...

– Да, но всичко това води до застои – прекъсна го Мажан. – А после?

– После ли?... Работата не е само в застоя. И хората, които стоели на върха на обществената пирамида, започнали да се сдобиват с двойници. И тогава двойниците завладяха всичко. Те вече не позволяват на истинските хора, които навремето са напуснали планетата, да се завърнат. Така е, меластьр... Това не е само една тъжна история, е трагедия. Същност истинската причина за това е безразличието.

Когато двамата се озоваха на малка поляна, мъжът каза:

– Ето, вече пристигнахме... Цялата Клисуре е заселена, но всяка вечер се събираме ей там под ония скали и свободните жени си избират мъже... Погледнете насам, меластьр!... Какво ви е?

Нерсес Мажан се закова на място заплепен, в самозабрава. Не можеше да откъсне поглед от жената, легнала във високата трева. Изтегната неподвижно, тя бе сложила ръце под главата си и замислено, притворила очи, наблюдаваше синия небосвод, озарен от златистите лъчи. Стройното ѝ бронзово тяло, налято с нежност, сякаш бе възплъщение на любовта и щедрото плодородие, на всичко в този тайнствен, необичаен остров на първичната природа, наречена Клисуре.

По цялото ѝ тяло проблясваха ситни капчици пот като пращинки.

Жената почувствува, че я гледат, и се обърна.

– Меластьр – прошепна мъжът, побутвайки леко Нерсес Мажан по ръката.

– Да – отвърна аптекарят.

... Свечеряваше се.

На площадката, обградена от вековни дървета, с надвиснали над тях стръмни скали, гореше огън. Неговите огромни, червени пламъци сякаш се опитваха да подпалят небесната синева.

Нерсес Мажан седна недалеч от огъня и замислено се вгледа в

игривите пламъци, от чиито отблясъци тъмните скали изглеждаха още по-мрачни и непристъпни. Насядалите край огъня жени и мъже бяха унесени в разговор и сякаш не забелязваха нищо около себе си. Говореха полугласно. От време на време някой ставаше и донасяше наръч съчки, за да поддържа огъня.

Нерсес Мажан седеше и мислеше, и колкото повече наблюдаваше тези хора, тъй упорито и твърдо спазващи своята община, толкова повече те започваха да му харесват. В живота си те се стремяха към висока цел. Предстоеше им да възродят човешкия род на планетата Лета.

Някой седна съвсем близо до аптекаря. Беше жена. Ослепен от ярките пламъци, Нерсес успя да разгледа само големите ѝ черни очи, в които се отразяваше спускащата се нощ.

– Уморихте ли се, меластьър? – със съчувствие го запита жената.

Като не намери какво да ѝ отговори, той сви рамене.

– Или може би всичко това е необичайно за вас? Нищо... Ще свикнете... В първите дни всички новаци малко се смущават – жената се усмихна – и гледат захласнато само огъня.

– Всички ли? – попита Нерсес.

– Вие имате много време... Ще свикнете. И Клисурата ще ви се стори родина, както родното ви място.

„Родина?... Като Джузарока?...“

Нерсес Мажан поклати глава в знак на отрицание. Никога нищо не може да стане за него роден дом като Капутан, разпрострян сред вълнистите хълмове и безкрайните равнини, сините гори и широките реки. Този чудесен Капутан с небосвод, на който винаги грее ярко, весело слънце.

– Защо тъгувате, меластьър? – попита жената и нежно погали с дългите си тънки пръсти Нерсес Мажан по лицето. – В целия свят няма да намерите такова приказно кътче, където хората с цялото си същество да са отдадени на природата.

– Така ли?... А нима отдаването на природата е най-важното нещо за човека?

– Разбира се – уверено рече жената и се отдръпна. – Ако не се отдаваме на природата, каква ще е съдбата на човешкия род? Хората ще изчезнат от лицето на света, оставяйки всичко на двойниците, които са загрижени само за себе си.

Нерсес Мажан със смътна тъга погледна младата жена, която бе убедена, че вече навсякъде се е установило господството на двойниците. И той не поиска да разруши нейната увереност. Та нали именно това бе

твърдата вяра на жителите на Клисурата, благодарение на която те искаха да започнат всичко от самото начало, като пращовека...

– Ева – изрече Нерсес Мажан, – двойниците не ви ли пречат?

– Откъде знаете името ми?

– Тук всички сте Еви – усмихна се аптекарят.

– Харесвате ли ме, мелащър?

Нерсес Мажан внимателно я изгледа.

– Може би... Да... Но сега вече това е без значение. Тези дни заминавам завинаги от Лета.

– Мелащър – жената отново се разсмя. – Мелащър, това е невъзможно!

– Тъй ли?... Та нали все пак някои заминават?

– Само при условие, че оставят тук своя двойник.

– Един или двама двойници в повече или по-малко не е от значение за Лета. Рано или късно всички двойници ще излязат от строя. И ако вие им попречите да си сътрудничат с Варвукс, вероятно ще имате възможност да заселите Лета със здраво и пълноценно потомство.

– Мелащър, ако свикнете с нашата Клисура, никога вече няма да пожелаете да си заминете. Ние живеем сред природата без всичко онова, което кара хората да отстъпят мястото си на двойниците. Когато е студено, греем се край огъня. Когато свърши храната, отиваме на лов. Не се боим от времето, защото не бързаме за никъде.

– Да – съгласи се аптекарят. – Вие наистина сте започнали всичко отначало. Върнали сте се в пещерите, за да можете отново да станете господари на планетата. Но, честно казано, все още не е имало случай хора, върнали се назад към пещерите, да станат владетели на планетата. Обикновено се случва обратното. Планетата се покорява от тези, които напускат пещерите и отправят поглед към звездите.

Огънят догаряше и гъстият лепкав мрак се спусна над тлеещите въгленчета, изпод които още просветваха пламъчета. Хората се разотидоха тихо и незабелязано. Само няколко души останаха край огъня. От време на време далечен детски плач раздираше нощната тишина.

Нерсес Мажан бавно се изправи. Той погледна голите мъже и жени, насядали край огъня, и изведнъж с ужас си помисли, че потомците на тези хора могат и да се окосмят, могат да загубят тайната на получаването на огъня, да надянат животински кожи, да се въоръжат с тояги и тогава тепърва ще трябва да се научат да говорят... И след хилядолетия хората ще спорят дали на тяхната планета е съществувала цивилизация.

Унесен в мислите си, Нерсес се спусна към реката и свърна по

пътеката, водеща към полето.

Още няколко крачки – и той потъна в гъстата, лепкава тъма.

Последна глава или край на началото

– Меластър...

Като чу познатия глас, Нерсес Мажан трепна и се обърна. От кают-компанията на звездолета към него се приближаваше слабичък мъж, чието лице напомняше древна театрална маска.

– Меластър, вие... – човекът едва пое въздух. – Познавате ли ме?

– Бааб Каспар?

– Благодаря – рече той и скръсти ръце на гърдите си.

Звездолетът вече беше напуснал орбиталната станция на планетата и всеки миг щеше да се гмурне в изкривеното пространство.

– Още тогава, в приемната на Сонт, вие предсказахте всичко много точно – усмихна се Мажан. – Аз ви посетих и вие не ме познахте. Затова предадох писмото ви на Бианка.

– А Кушар?...

– Кушар навярно скита из Космоса като вас. – Нерсес Мажан се изправи, защото Бааб Каспар упорито не искаше да седне. – Но се срещнах с неговия двойник. Той е излязъл от строя.

– Меластър... – гласът на Бааб Каспар потрепера. – Казват, че двойниците излизат от строя в момента, когато загива истинският човек, чието копие са те.

– Суевория! Повярвайте ми, че в моята аптека в Сонт срещнах двойника на Зенон Джабез. Същият този Джабез, който се самоуби във Виланк.

– Наистина ли? Зенон Джабез се е самоубил?

– Да. Във Виланк. Но неговият двойник няма никакво намерение да излиза от строя. Така че вашият син е жив и здрав. Аз поне така мисля. Той няма нищо общо с двойниците, в това съм уверен.

– Вие наистина ли видяхте Зенон Джабез?

– Срещнах двойника му. И той се оплакваше, че женското бельо не се търси вече. Работата е в това, че жените постепенно напускат градовете и създават общини. Те са уверени, че ще родят истински пълноценни хора, които ще подновят човешкия род. За да се отличават от двойниците и за да се опознават по-добре, те ходят голи.

– Значи и Бианка...

– Бианка е чудесно момиче, меластвър, и тя непременно ще отиде в някоя от тези общини. А вашата жена... Простете, меластвър, но в общините приемат само млади хора. Според мен това е разумно.

– Благодаря, меластвър...

Бааб Каспар се оттегли и аптекарят разбра, че разговорът им е приключил. Отново седна в креслото и си помисли, че вероятно Нестор приготвя пашкулите, в които трябва да легнат при преминаването си през изкривеното пространство.

– Меластвър – човекът-маска отново се приближи нерешително до него. – Това бе последният ми опит да се върна в Сонт.

– Ясно! – кимна му Мажан. – И засега всички ваши опити ще завършват неуспешно, тъй като двойниците не позволяват по никакъв начин истинските хора да заемат местата им.

– Това бе моят последен опит и вече няма да имам друга възможност – въздъхна Бааб Каспар. Но аптекарят разбра, че той не е от онези, които лесно се предават. – Да, няма да имам, защото това е последният ми рейс за Роджър.

– Как така последният?

– През последните години връзката с Лета се поддържаше само чрез Роджър, но сега и това сметнаха за излишно.

Мажан помисли:

„Пълна изолация... Значи случайностите са изключени. В следващото издание на Пълния галактически справочник на Лоуел планетата Лета, или Сивата пустиня, няма да бъде упомената.“

– Меластвър – каза Бааб Каспар, – след малко ще навлезем в изкривеното пространство.

– Да, да, време е да лягаме в пашкулите.

И двамата напуснаха овалната зала на звездолета.

– Благодаря, меластвър – в коридора Бааб Каспар стисна ръката на аптекаря, – значи Бианка и...

– И Бианка, и меластра Каспар са живи и здрави и тъгуват по вас – отвърна му Нерсес Мажан.

– Значи не са ме забравили... – промълви Бааб Каспар и по набразденото му от доскоро незабележими бръчки лице потекоха сълзи.

Нерсес Мажан отвори очи и се огледа. Нестор, легнал в големия пашкул, се усмихваше. Стрелките на кварцовия часовник не бяха мръднали от мястото си. Кабината бе обляна с мека светлина. Нищо не се беше променило. Звездолетът сякаш не преминаваше през изкривеното

пространство.

Нерсес Мажан излезе от пашкула си и с един скок се озова до металната маса, в чийто център стоеше флейтата с кадифения кальф.

Той взе флейтата и я доближи до устните си. Пръстите му затърсиха вълшебното копче.

– Почакай! – извика Нестор.

– Сега ще чуем флейтата, „чийто звук завинаги ще остане в паметта ни...“. Помниш ли, Нестор, бях ти разказвал за продавача от музикалния магазин. С това свършва кошмарът, който можеше да има и печален край. Представяш ли си, ако не бях успял да се измъкна от Клисурата? Тогавя никакъв двойник не можеше да ни спаси и ние нямаше да можем да отлетим. Чуй, Нестор...

Нерсес Мажан зае позата на флейтист. Пръстите му вече бяха открили гладкото копче и той го натисна.

В същия миг в коридора се чуха тревожни стъпки.

Нерсес Мажан сне флейтата от устните си.

– Да не е станала авария? – попита той и изскочи от кабината подир Нестор.

– Почакайте!... Какво се е случило?... Авария ли стана? – попита Нерсес едного от бягащите, като го улови за ръката.

– Убийство!

Подът на коридора се разлиоля под нозете на аптекаря. Той се облегна на стената, въздъхна дълбоко, изчака, докато се поуспокои, а сетне с бавни крачки се отправи в каюткомпанията. Там хората се тълпяха около креслото, в което малко преди това седеше той и разговаряше с Бааб Каспар.

Нерсес Мажан спря за миг и огледа навалищата. Вероятно повечето от тези хора също бяха направили последния си опит. От приемната на Сонт се бяха принудили да се върнат обратно и сега вече се бяха примирили с неизбежната съдба да се скитат като изгнаници в Космоса.

Проправяйки си път през тълпата, Мажан пристъпи до креслото и видя там сгърчен истинския кмет на Сонт. Бааб Каспар бе притиснал гърдата си с дясната си ръка и през пръстите му се сееждаше кръв.

– Самоубил се е – каза някой, подритвайки падналия револвер.

– Може би са го убили – предположи друг. – Трябва да съобщим на полицията в Роджър.

– Нима не е ясно? – настоя първият. – След като е стрелял, револверът е паднал на пода и в същия момент той е притиснал ръка до гърдите си.

– Каква е тази суматоха, кому е нужна полиция? – Нерсес Мажан се опита да разпръсне тълпата. Хората започнаха да негодуват.

– Това не е убийство, нито пък самоубийство – намеси се Нерсес Мажан и повиши глас. – Не виждате ли, че в креслото няма никакъв труп? Никой не е умрял!... Чувате ли? Вие си мислите, че това е трупа на Бааб Каспар! Лъжете се! Забравете го! Кметът на Сонт – Бааб Каспар – в този миг е жив и здрав и си седи в кабинета. А това, което виждате, е илюзия и нищо повече...

В първия момент хората разтъркаха очи.

После се усмихнаха.

И всички с готовност се съгласиха, че неподвижният труп, застинал в неестествена поза в креслото, е само една илюзия и нищо повече.

КРАЙ

© Карен Симонян
© 1987 Агоп Орманджиян, превод от арменски

Сканиране и разпознаване: Xesiona, 2008
Редакция: ultimат, 2008

Издание:

Карен Симонян. Планетата на двойниците
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна
Поредица: „Библиотека Галактика“ №85
Съветска – арменска, I издание

Съставител Агоп Мелконян
Преводач Агоп Орманджиян
Редактор Снежана Тодорова
Оформление Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев
Рисунка на корицата Текла Алексиева
Художествен редактор Иван Кенаров
Технически редактор Пламен Антонов
Коректори Паунка Камбурова, Янка Василева
Дадена за набор на 29.I.1987 г.
Подписана за печат на 9.IV.1987 г.
Излязла от печат месец май 1987 г.
Формат 70×100/32. Изд. № 2057
Държавна печатница „Балкан“, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9696>]